

ЗАКОН О БАНКАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање, пословање, управљање, надзор, реструктурирање и престанак рада банака у Републици Српској, као и заштита корисника банкарских услуга.

Значење појединих појмова Члан 2.

Појмови који се користе у овом закону имају следећа значења:

1) банка је акционарско друштво са сједиштем у Републици Српској које има дозволу за рад Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција), чија је дјелатност примање депозита или других повратних средстава и давање кредита за сопствени рачун, а може обављати и друге послове у складу са овим законом,

2) страна банка је правно лице са сједиштем у иностранству које има дозволу за рад регулаторног органа државе поријекла, основано као банка и уписано у регистар код надлежног органа те државе,

3) организациони дијелови банке и банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине су филијале као основне пословне јединице и нижи организациони дијелови зависни од филијале, као што су експозитуре, шалтери, агенције и слично, који немају својство правног лица, а обављају све послове или дио послова које може обављати банка у складу са овим законом,

4) представништво је организациони дио банке отворен у иностранству или банке изван Републике Српске отворен у Републици Српској, без својства правног лица, који не може да обавља послове банке, и који обавља само послове истраживања тржишта и давања информација, те представљања и промовисања банке која га је основала,

5) регулаторни орган је орган који је посебним прописом овлашћен да даје и одузима дозволе за рад банке и других лица у финансијском сектору, врши надзор над овим лицима и уређује њихово пословање, као и одговарајуће тијело Европске уније са овим надлежностима у складу са прописима Европске уније,

6) држава поријекла је држава у којој су страна банка или друго лице у финансијском сектору основани и добили дозволу за рад,

7) лице у финансијском сектору је банка, микрокредитна организација, штедно-кредитна организација, лизинг друштво, друштво за осигурање, овлашћени учесници на тржишту хартија од вриједности, друштво за управљање инвестиционим и добровољним пензијским фондовима, као и друго правно лице које се претежно бави финансијском дјелатношћу,

8) индиректно власништво означава могућност лица које нема директно власништво у правном лицу да ефективно оствари власничка права у том лицу користећи власништво које друго лице директно има у том правном лицу,

9) учешће је било које власничко учешће акционара регистровано код надлежне институције, којим се дефинише улог у новцу или другој имовини која представља пропорционалан интерес у праву управљања банком,

10) квалификовано учешће је када једно лице има:

1. само или са једним или са више других лица која су са њим повезана или заједнички дјелују, директно или индиректно, 10% или више власништва над капиталом или учешћа у гласачким правима тог правног лица или
2. могућност ефективног вршења утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог лица,

11) значајно учешће је када једно лице има:

1. само или са једним или са више других лица која су са њим повезана или заједнички дјелују, директно или индиректно, 20% или више власништва над капиталом или учешћа у гласачким правима тог правног лица или
2. могућност ефективног вршења значајног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог лица,

12) контролно учешће је када једно лице:

1. само или са једним или више других лица која су са њим повезана или заједнички дјелују, има директно или индиректно, 50% или више власништва над капиталом или учешћа у гласачким правима тог правног лица или
2. могућност избора најмање половине чланова управног одбора или другог органа руковођења и управљања тог правног лица или
3. на други начин врши доминантан утицај на управљање правним лицем, на основу свог својства члана или акционара, или на основу закљученог уговора у складу са законом којим се уређују привредна друштва,

13) матично друштво правног лица је друштво које у том лицу има контролно учешће,

14) зависно друштво правног лица је друштво у коме то лице има контролно учешће,

15) придружено друштво правног лица је друштво у коме то лице има значајно учешће,

16) подређено друштво правног лица је зависно или придружено друштво тог лица,

17) група друштава је група коју чине највише матично друштво правног лица, његова подређена друштва и придружена друштва друштава правних лица,

18) највише матично друштво групе друштава је правно лице у коме ниједно друго правно лице нема контролно учешће,

19) банкарска група је група друштава коју чине искључиво или претежно лица у финансијском сектору и у којој најмање једна банка има својство највишег матичног друштва или својство зависног друштва,

20) надређена банка у банкарској групи је банка која:

1. контролише остале чланове банкарске групе и/или
2. има учешће у капиталу или гласачким правима од најмање 20% појединачно у осталим члановима банкарске групе,

21) холдинг је акционарско друштво или друштво са ограниченом одговорношћу које има учешће у капиталу или гласачким правима у банкама или другим лицима која се баве пружањем финансијских услуга, уколико контролише најмање једну банку,

22) надређени холдинг у банкарској групи је холдинг који:

1. контролише најмање једну банку,

2. контролише или има учешће у капиталу или гласачким правима од најмање 20% у осталим члановима банкарске групе,
3. није истовремено контролисан од банке или холдинга са сједиштем у Републици Српској,
4. није истовремено контролисан од банке која има дозволу за обављање банкарских послова у другој држави,

23) повезана лица су физичка и правна лица која су међусобно повезана власништвом над капиталом или управљањем капиталом са 20% или више гласачких права или капитала или на други начин повезана ради постизања заједничких пословних циљева, тако да пословање и резултати пословања једног лица могу значајно утицати на пословање, односно резултате пословања другог лица, а повезаним лицима сматрају се и:

1. лица која су међусобно повезана:

- тако да једно лице, односно лица која се сматрају повезаним лицима у складу са овом тачком, заједно, посредно или непосредно, учествују у другом лицу,
- тако да у два лица учешће има исто лице, односно лица која се сматрају повезаним лицима у складу са овом тачком,
- на начин прописан законом којим се уређује пословање привредних друштава,
- као чланови управног одбора, управе, надзорног одбора и других органа у правном лицу у којем обављају ту функцију, односно у којем су запослени, и чланови породице тих лица,

2. чланови породице који имају значење утврђено у закону којим се уређују привредна друштва,

24) група повезаних лица (клијената) су:

1. два или више физичких или правних лица која, ако се не докаже другачије, представљају један ризик за банку, јер једно од њих непосредно или посредно има контролу над другим лицем или другим лицима,
2. два или више физичких или правних лица између којих не постоји однос контроле описан у подтачки 1. ове тачке, али за које се сматра да представљају један ризик за банку, јер су међусобно повезана тако да, ако би за једно од тих лица настали финансијски проблеми, посебно тешкоће у вези са финансирањем или отплатом дуга, друго лице или сва остала лица би се вјероватно и сама суочила са тешкоћама повезаним са финансирањем или отплатом дуга,

25) лице у посебном односу са банком је:

1. члан банкарске групе у којој је банка,
2. лице са најмање 5% учешћа у банци или у лицима која су чланови банкарске групе у којој је банка и чланови уже породице тих лица,
3. правно лице у којем банка има квалификовано учешће,
4. правно лица у којем члан управе, члан надзорног одбора или прокуриста банке и чланови уже породице тих лица има квалификовано учешће,
5. члан надзорног одбора, члан управе банке, носилац кључних функција банке, прокуриста банке и чланови уже породице тих лица,
6. члан управе, члан надзорног одбора, члан управног одбора или прокуриста правног лица из подт. 2. и 4. ове тачке,
7. члан органа управљања и руковођења и прокуриста члана банкарске групе у којој је банка и чланови уже породице тих лица,

8. лице које са банком има закључен уговор о раду који тим лицима омогућава значајан утицај на пословање банке, односно који садржи одредбе којима се одређује накнада том лицу по посебним критеријумима који се разликују од критеријума по стандардним уговорима о раду, под условом да није ријеч о лицима из подт. 2. и 5. ове тачке, или друго лице које због природе односа тог лица са банком, представља лице у сукобу интереса у пословању са банком или које остварује значајан утицај на пословање банке,

9. правно лице чији је члан органа управљања и руковођења или прокуриста истовремено и члан управе или члан надзорног одбора или прокуриста банке,

10. правно лице чији члан управе има 10% или више акција банке са правом гласа,

26) члан уже породице лица је:

1. партнер из брачне или ванбрачне заједнице, дијете или усвојено дијете тог лица,
2. лице које издржава појединац или његов партнер из брачне или ванбрачне заједнице,
3. друго лице које нема потпуну пословну способност и које је стављено под старатељство тог лица,

27) клијент је било које лице које користи или је користило услуге банке или лице које се обратило банци ради коришћења услуга и које је банка као такве идентификовала,

28) депозит је новчани полог који има значење утврђено у закону којим се уређују облигациони односи и подлијеже одредбама тог закона,

29) кредит има значење утврђено у закону којим се уређују облигациони односи,

30) више руководство су физичка лица која обављају извршне функције у банци и одговорна су за свакодневно вођење њеног пословања и за свој рад одговарају управу,

31) системски ризик је ризик од поремећаја у финансијском сектору који би могао имати озбиљне негативне посљедице за финансијски сектор и привреду у цјелини,

32) системски значајна банка је банка чије би погоршање финансијског стања или престанак рада имали озбиљне негативне посљедице на стабилност финансијског сектора,

33) оснивачки капитал је минималан износ капитала прописан овим законом који се у цијелости уплаћује у новцу прије регистрације банке и представља дио основног капитала у смислу закона којим се уређују привредна друштва,

34) критичне функције су активности, услуге или послови чији би прекид обављања вјероватно довео до угрожавања стабилности финансијског сектора или поремећаја у пружању неопходних услуга реалном сектору услед величине и тржишног учешћа субјекта који их обавља и његове повезаности са осталим учесницима у финансијском сектору, а нарочито узимајући у обзир могућност да неко други несметано преузме обављање ових активности, услуга или послова,

35) кључне пословне активности су пословне активности и услуге повезане са овим активностима чијим обављањем се остварује значајан дио прихода или добити за банку или банкарску групу којој та банка припада,

36) орган за реструктурирање је орган који је посебним прописом овлашћен за реструктурирање лица у финансијском сектору и предузимање мјера реструктурирања, као и одговарајуће тијело Европске уније са овим надлежностима у складу са прописима Европске уније,

37) књига трговања представља све позиције у финансијским инструментима и роби које банка има са намјером трговања или да би се заштитиле позиције које има са намјером трговања,

38) банкарска књига означава све ставке активе и ванбиланса банке које нису идентификоване као позиције књиге трговања,

39) сукоб интереса представља постојање личног интереса лица у складу са законом којим се уређују привредна друштва,

40) ванредна јавна финансијска подршка представља дозвољену државну помоћ у складу са законом којим се уређује систем државне помоћи у Босни и Херцеговини, а коју давалац може пружити у ванредним ситуацијама као помоћ у спасавању или реструктурирању привредних субјеката у складу са овим законом,

41) осигурани повјерилац је сваки повјерилац банке који има залог на покретној или непокретној имовини или на правима, уписан у одговарајуће јавне регистре и

42) Инвестиционо-развојна банка Републике Српске је лице у финансијском сектору које је основано и послује у складу са посебним законом.

(2) Поједини изрази употрејбљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Послови банке

Члан 3.

Банка може обављати сљедеће послове:

- 1) примање и полагање депозита или других повратних средстава,
- 2) давање кредита,
- 3) издавање гаранција и свих облика јемства,
- 4) услуге унутрашњег и међународног платног промета и преноса новца, у складу са посебним прописима,
- 5) куповина и продаја стране валуте и племенитих метала,
- 6) издавање и управљање средствима плаћања (укључујући платне картице, путне и банкарске чекове),
- 7) финансијски лизинг,
- 8) куповина, продаја и наплата потраживања (факторинг, форфетинг и друго),
- 9) куповина и продаја инструмената тржишта новца за свој или туђи рачун,
- 10) куповина и продаја хартија од вриједности (брокерско-дилерски послови),
- 11) управљање портфељом хартија од вриједности и другим вриједностима,
- 12) послови подршке тржишту хартија од вриједности, послови агента и преузимање емисије, у складу са прописима који уређују тржиште хартија од вриједности,
- 13) послови инвестиционог савјетовања и кастоди послови,
- 14) услуге прикупљања података, израда анализа и давање информација о кредитној способности правних и физичких лица која самостално обаљају регистровану пословну дјелатност,
- 15) услуге изнајмљивања сефова,
- 16) заступање, односно посредовање у осигурању, у складу са прописима који уређују заступање и посредовање у осигурању,
- 17) друге послове за које је овлашћена законом и
- 18) помоћне послове који су повезани са горенаведеним пословима.

Послови које може обављати само банка

Члан 4.

(1) Нико осим банке не може се бавити примањем депозита или других повратних средстава, давањем кредита и издавањем платних картица на подручју Републике Српске, ако нема дозволу Агенције у складу са овим законом.

(2) Приликом уговарања и одобравања зајма примјењују се одредбе прописа којим се уређују облигациони односи.

Коришћење ријечи банка

Члан 5.

(1) Банка у свом пословном имену обавезно садржи ријеч банка или одговарајућу ријеч која на страном језику има значење банка.

(2) Банка не може у свом пословном имену користити ријечи које могу да доведу до погрешних закључака клијената банке и других лица о статусу или конкурентској позицији те банке или се њима повређују права других лица, а нарочито ријечи које могу да стварају заблуду о питању предмета пословања банке, идентитета банке, односно њених оснивача, повезаности банке са другим правним лицима и конкурентске предности те банке у односима према клијентима.

(3) Нико не може користити ријеч банка или изведенице те ријечи у смислу означавања дјелатности, производа или услуга, без дозволе или овлашћења Агенције у складу са овим законом, осим ако је таква употреба утврђена и одобрена посебним законом или међународним споразумом, или је из контекста у којем се користи ријеч банка јасно да се она не односи на банкарске дјелатности.

Забрана повреде конкуренције

Члан 6.

(1) Банци је забрањено да изричито или прећутно закључује споразуме, доноси одлуке и друге акте и улази у трансакције које имају за циљ битно спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције, као и да злоупотребљава доминантан положај или да спроводи концентрацију којом се битно спречава, ограничава или нарушава конкуренција стварањем или јачањем доминантног положаја на финансијском тржишту.

(2) На конкуренцију банака примјењују се одредбе закона којим се уређује заштита тржишне конкуренције.

(3) Агенција има право да регулише накнаде које банке наплаћују у случају споразума банака о висини накнада или другог некоректног пословања супротно прописима Агенције.

Сарадња у надзору и реструктурирању банака

Члан 7.

(1) Агенција, ради обављања и унапређивања своје надзорне функције, као и обављања послова реструктурирања банака и других послова утврђених овим законом, сарађује са Агенцијом за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, Централном банком Босне и Херцеговине, Агенцијом за осигурање депозита Босне и Херцеговине, као и другим надлежним регулаторним органима, органима надлежним за реструктурирање банака, органима, институцијама и тијелима.

(2) Агенција може са органима из става 1. овог члана закључити споразуме о сарадњи и размјени података и информација неопходних за обављање надзорне функције, реструктурирање банака и очување финансијске стабилности.

(3) Агенција може са органима из става 1. овог члана размјењивати податке и информације прибављене у обављању послова надзора и реструктурирања банака, уз обавезу чувања пословне тајне у складу са овим законом и законом којим се уређује статус, надлежност и овлашћења Агенције.

(4) Агенција може размјењивати податке и информације прибављене од органа из става 1. овог члана са другим надзорним органима, односно органима надлежним за реструктурирање, на њихов захтјев и уз претходну сагласност органа од којих је те податке и информације прибавила, при чему се ти подаци и информације могу размјењивати само за сврхе одређене том сагласношћу.

(5) Агенција може посредством надлежног органа за реструктурирање спроводити мјере из поступка реструктурирања утврђеног овим законом, а може и предузимати мјере ради спровођења поступка реструктурирања који је покренуо орган надлежан за реструктурирање у складу са закљученим споразумом или међународним уговором закљученим са државом поријекла тог органа.

Управни поступак

Члан 8.

(1) Агенција, на основу надлежности утврђених законом, рјешава у управним стварима примјењујући одредбе прописа којима се уређује општи управни поступак, пословање банака и других финансијских организација, те правила надзора и струке, ако законом није другачије одређено.

(2) У поступку из става 1. овог члана Агенција одлучује рјешењем које је коначно.

(3) Против рјешења из става 2. овог члана може се покренути управни спор, али тужба против рјешења не може спријечити нити одгодити његово извршење, а незадовољна страна свој имовинско-правни захтјев може остварити у парничном поступку.

(4) У управном спору против рјешења из става 2. овог члана, суд не може у поступку пуне јурисдикције ријешити управну ствар за чије је рјешавање овим законом утврђена надлежност Агенције.

(5) Ако суд поништи рјешење Агенције, права тужиоца ограничавају се на накнаду штете која му је причињена извршењем тог рјешења.

Одговорност за штету у обављању дужности

Члан 9.

(1) Агенција, директор, замјеник директора и овлашћена лица у Агенцији, као и лица која је Агенција именовала за савјетнике, привремене управнике, посебне управнике, ликвидационе управнике, као и друга лица која по овлашћењу Агенције или на основу овог закона врше дужности и обављају послове надзора или реструктурирања банке, те чланови органа управљања и више руководство банке који нису разријешени дужности у поступку реструктурирања банке, не одговарају за штету која настане приликом обављања дужности и послова у примјени овог закона и других прописа којима су уређене надлежности Агенције, осим ако се у одговарајућем поступку пред надлежним органом правоснажном одлуком докаже да су одређену радњу из које је наступила штетна посљедица учинили или пропустили да учине намјерно или грубом непажњом.

(2) Лица из става 1. овог члана не могу одговарати за штету приликом обављања дужности и послова у примјени овог закона и других прописа којима су уређене надлежности Агенције ни након престанка радног односа у Агенцији, односно престанка вршења дужности и обављања послова.

Примјена других закона
Члан 10.

На питања која нису уређена овим законом примјењују се одредбе закона о привредним друштвима које уређују акционарска друштва, као и закона којим је уређена област унутрашњег платног промета, девизног пословања, спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, тржишта хартија од вриједности, заступања и посредовања у осигурању, рачуноводства и ревизије, ликвидационог поступка, стечајног поступка и других закона које су банке дужне да примјењују.

ГЛАВА II ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА БАНКЕ

1. Оснивање банке

Оснивачи и правна форма
Члан 11.

(1) Банка је привредно друштво које се оснива у правној форми акционарског друштва.

(2) Банку могу основати домаћа и/или страна правна и/или физичка лица.

(3) Банка се сматра отвореним акционарским друштвом независно од броја акционара.

Оснивачки акт
Члан 12.

(1) Оснивачки акт банке садржи:

- 1) пословно име и сједиште правног лица оснивача банке, односно име, презиме и пребивалиште физичког лица оснивача банке,
- 2) пословно име и сједиште банке,
- 3) циљеве оснивања банке,
- 4) дјелатност, односно послове које ће банка обављати,
- 5) укупан износ оснивачког капитала који улажу оснивачи банке са описом и процјеном вриједности улога у стварима и правима, те услове и начин за његово повећање и смањење,
- 6) рок до када су оснивачи банке дужни да уплате укупан износ оснивачког капитала, као и пренесу неновчани улог,
- 7) права, обавезе и одговорности оснивача банке,
- 8) посљедице неизвршавања обавеза оснивача,
- 9) број акција банке и њихову номиналну вриједност, врсте и класе акција које је банка овлашћена да изда, као и права из акција сваке класе,
- 10) управљање и руковођење банком, састав и надлежности органа банке,
- 11) начин расподјеле остварене добити,
- 12) сношење ризика и покриће евентуалних губитака,

- 13) начин рјешавања спорова међу оснивачима банке,
- 14) права оснивача банке у случају статусних промјена банке,
- 15) износ и начин накнаде трошкова у вези са оснивањем банке,
- 16) име и презиме лица које представља банку у поступку оснивања и
- 17) друге елементе, односно податке од значаја за пословање банке.

(2) Агенција може донијети акт којим прописује да оснивачки акт банке садржи и друге обавезне елементе, односно податке.

Статут Члан 13.

- (1) Банка има статут.
- (2) Статутом банке се уређује пословање и управљање банком и обавезно садржи:
 - 1) пословно име и сједиште банке,
 - 2) дјелатност, односно послове које ће банка обављати,
 - 3) укупан износ оснивачког капитала који улажу оснивачи банке са описом и процјеном вриједности улога у стварима и правима, те услове и начин његовог повећања и смањења,
 - 4) број акција банке и њихову номиналну вриједност, врсте и класе акција које је банка овлашћена да изда, као и права из акција сваке класе,
 - 5) начин сазивања и питања о којима одлучује скупштина банке,
 - 6) састав, начин именовања и разрјешења надзорног одбора и управе банке,
 - 7) права, обавезе и одговорности чланова управе и надзорног одбора банке и других лица са посебним овлашћењима и одговорностима утврђена статутом банке,
 - 8) обавезе и права запослених који обављају кључне функције,
 - 9) овлашћење за потписивање и заступање банке,
 - 10) успостављање и спровођење система унутрашњих контрола,
 - 11) обављање спољне ревизије банке,
 - 12) начин формирања и коришћења резерви,
 - 13) начин расподјеле остварене добити и исплате дивиденде,
 - 14) начин покрића евентуалних губитака,
 - 15) податке, чињенице или сазнања која се сматрају тајним податком, обавезу чувања и начин поступања са тајним подацима,
 - 16) спровођење статусних промјена банке,
 - 17) престанак рада банке,
 - 18) начин доношења и измјене општих аката и
 - 19) друга питања у вези са пословањем банке.
- (3) Агенција даје претходну сагласност на статут банке, односно на измјене и допуне статута банке, који не могу ступити на снагу прије достављања сагласности Агенције.
- (4) Банка је дужна да Агенцији достави овјерен примјерак статута, интерних аката о унутрашњој организацији и систематизацији, извод из судског регистра, овјерен преглед потписа овлашћених потписника и друге акте на захтјев Агенције.
- (5) Агенција може донијети акт којим прописује да статут банке садржи и друге обавезне елементе, односно податке.

Услови за издавање дозволе за рад Члан 14.

Агенција издаје дозволу за рад банке ако су испуњени сљедећи услови:

1) да је обезбијеђена транспарентна власничка структура банке и финансијска способност оснивача банке, која се доказује одговарајућом документацијом,

2) ако оснивачи банке, односно лица која ће имати квалификовано учешће у банци имају добру пословну репутацију и углед, одговарајуће финансијско, односно имовинско стање и задовољавају критеријуме прописане овим законом за стицање квалификованог учешћа у банци, ако такво учешће постоји,

3) да је обезбијеђен минимални износ оснивачког капитала предвиђен овим законом, а чије је поријекло јасно и несумњиво,

4) ако лица предложена за чланове надзорног одбора, управе и вишег руководства банке имају добру пословну репутацију и углед, одговарајуће квалификације и испуњавају друге услове предвиђене овим законом и прописима Агенције,

5) да предложена власничка и управљачка структура банке и структура банкарске групе чији би члан постала банка омогућава ефективну контролу бонитета и законитости пословања банке, као и да банкарска група има транспарентну структуру која омогућава вршење надзора на консолидованој основи и одговарајућу спољну, односно интерну ревизију,

6) да се приједлог пословне политике и стратегије банке, план пословања банке за прве четири године, приједлог стратегија и политика за управљање капиталом и ризицима заснивају на одредбама овог закона и прописима Агенције, те опрезним претпоставкама и реалним процјенама,

7) да постоји одговарајућа кадровска, организациона и техничка оспособљеност банке, са јасно дефинисаним и усклађеним одговорностима у банци,

8) да је предвиђен одговарајући систем управљања ризицима којима би банка могла бити изложена у свом пословању,

9) да је предвиђен одговарајући систем унутрашњих контрола, који укључује јасне административне и рачуноводствене поступке,

10) да је обезбијеђена одговарајућа интерна и спољна ревизија,

11) да је обезбијеђена одговарајућа политика плата, накнада и осталих примања која треба да одражава и подстиче адекватно и ефикасно управљање ризицима,

12) да је улагање оснивача у капитал банке дозвољено прописима државе поријекла оснивача,

13) да су обезбијеђене претпоставке да обављање надзорне функције Агенције неће бити на било који начин отежано или онемогућено и

14) да регулаторни орган државе поријекла врши контролу, односно надзор на консолидованој основи тог оснивача.

Захтјев за издавање дозволе за рад

Члан 15.

(1) Оснивачи банке подносе Агенцији захтјев за издавање дозволе за рад банке.

(2) Уз захтјев оснивачи банке прилажу:

1) листу оснивача банке, њихове идентификационе податке и податке о пословној репутацији, финансијском и имовинском стању, ревидиране финансијске извјештаје за посљедње три године, те номинални износ и постотак акција које припадају акционарима,

2) документацију којом се утврђује директно или индиректно власништво физичких или правних лица стичалаца квалификованог учешћа, укључујући и њихове

износе, а ако нема стицалаца квалификованог учешћа, податке о 20 највећих акционара банке,

3) документацију о испуњености услова у погледу подобности оснивача са квалификованим учешћем у банци прописаних овим законом, ако такво учешће постоји,

4) оснивачки акт банке потписан од свих оснивача и статут банке који садржи елементе прописане овим законом, у форми нотарски обрађене исправе,

5) јасан и несумњив доказ о поријеклу оснивачког капитала,

6) податке и доказе о испуњености услова лица предложених за чланове надзорног одбора, управе и вишег руководства банке у складу са овим законом и прописима Агенције,

7) информацију о извршеној иницијалној процјени лица предложених за чланове надзорног одбора и управе коју су спровели оснивачи, са образложењем и резултатима процјене,

8) план пословања банке за прве четири године, који обавезно садржи планирани обим послова које банка намјерава да развије у том периоду, те општу стратегију банке, очекивано циљно тржиште, пројекције биланса стања и биланса успјеха и пројекцију новчаних токова,

9) приједлог стратегије и политика за управљање капиталом и ризицима,

10) приједлог акта о организацији и систематизацији банке, са документацијом о техничкој и кадровској оспособљености,

11) детаљан опис организације рачуноводства, информационог система и система унутрашњих контрола у банци,

12) приједлог политика плата, накнада и осталих примања, која је у складу са пословима који се обављају и која гарантује одговарајуће и ефикасно управљање ризицима,

13) сагласност надлежног регулаторног органа да банка или друго лице у финансијском сектору изван Републике Српске буде оснивач банке,

14) сагласност надлежног органа државе поријекла у којој оснивачи имају сједиште, односно пребивалиште, којом се даје сагласност за улагање капитала у банку, ако је таква сагласност предвиђена прописима те државе,

15) податак о регулаторном органу оснивача и

16) осталу документацију коју пропише Агенција.

(3) Агенција може прије одлучивања о захтјеву за издавање дозволе за рад банке затражити сваку информацију неопходну за оцјену захтјева.

(4) Агенција доноси акт којим прописује документацију која се прилаже уз захтјев за издавање дозволе за рад банке.

Одлучивање о захтјеву за издавање дозволе за рад

Члан 16.

(1) Рјешење о издавању дозволе за рад банке по захтјеву оснивача банке Агенција доноси у року од 60 дана од дана пријема уредног захтјева.

(2) Ако захтјев садржи формалне недостатке који спречавају поступање, или ако је захтјев неразумљив или непотпун, Агенција тражи од оснивача банке да отклони недостатке најкасније у року од шест мјесеци од дана подношења захтјева.

(3) Ако оснивач банке отклони недостатке у остављеном року, сматра се да је захтјев уредан.

(4) Ако оснивач банке не отклони недостатке у остављеном року, Агенција одбацује захтјев као неуредан.

(5) Поступак одлучивања о захтјеву за издавање дозволе за рад Агенција је дужна да оконча у року од годину дана од дана пријема захтјева.

Издавање дозволе за рад Члан 17.

- (1) Дозвола за рад је услов за упис банке у регистар пословних субјеката.
- (2) Дозвола за рад банке се издаје на неодређено вријеме и није преносива на друга лица.
- (3) Дозволом за рад банке одређују се послови које банка може обављати.
- (4) Банка која је добила дозволу за рад Агенције не може примати депозите ако није чланица програма осигурања депозита у складу са законом којим се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине и прописима донесеним на основу тог закона.
- (5) Банка је дужна да током свог пословања обезбјеђује испуњеност свих услова под којима је издата дозвола за рад.

Одбијање захтјева за издавање дозволе за рад Члан 18.

- (1) Агенција одбија захтјев за издавање дозволе за рад банке, ако:
 - 1) нису испуњени услови и није достављена документација за издавање дозволе за рад прописани овим законом,
 - 2) су оснивачи доставили нетачне и неистините информације или нису дали информације које је Агенција тражила у процесу одлучивања,
 - 3) из документације и других података произлази да није предвиђена организација банке у складу са овим законом, односно да нису обезбијеђени услови за пословање банке предвиђени овим законом или прописима донесеним на основу њега,
 - 4) износ уплаћеног оснивачког капитала прописан овим законом није претходно уплаћен на рачун Агенције код Централне банке Босне и Херцеговине под условима прописаним од Агенције,
 - 5) обављање надзорне функције Агенције може бити отежано или онемогућено због повезаности банке са другим правним или физичким лицима са сједиштем, односно пребивалиштем или боравиштем у другој земљи или ако постоје други разлози због којих није могуће спроводити надзорну функцију Агенције у складу са законом,
 - 6) закони или други прописи земље оснивача банке на било који начин спречавају или отежавају спровођење надзорне функције Агенције и
 - 7) у другим случајевима када Агенција оцијени да нису испуњени услови за издавање дозволе за рад банке.
- (2) Агенција доноси акт којим разрађује услове одбијања захтјева за издавање дозволе за рад банке.

Организациони дијелови банке Члан 19.

- (1) Банка може основати организациони дио у Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине, Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине или изван територије Босне и Херцеговине, уз одобрење Агенције.

(2) Банка са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине може основати организациони дио у Републици Српској, уз одобрење Агенције.

(3) Организациони дијелови из ст. 1. и 2. овог члана могу примати новчане депозите и давати кредите, те обављати друге послове банке, под условом да су ти послови обухваћени актом о оснивању организационог дијела и дозволом за рад банке која их оснива.

(4) Организациони дијелови из ст. 1. и 2. овог члана немају својство правног лица и за обавезе које настану њиховим пословањем одговара банка која их је основала.

Оснивање организационог дијела банке

Члан 20.

(1) Прије подношења захтјева за оснивање организационог дијела на територији Републике Српске, банка доставља Агенцији на мишљење елаборат о економској оправданости оснивања организационог дијела.

(2) Банка подноси Агенцији захтјев за оснивање организационог дијела из става 1. овог члана након добијања позитивног мишљења на елаборат, уз који прилаже документацију у складу са прописом Агенције.

(3) Банка је дужна да Агенцији достави тачан датум почетка рада организационог дијела, овјерену фото-копију извршеног уписа у судски регистар и рјешење надлежног органа о испуњавању техничких услова и других услова прописаних за обављање банкарских послова, у року од 15 дана од дана пријема одобрења, односно уписа.

(4) Банка је дужна да тражи претходну сагласност Агенције за све промјене које се односе на организационе дијелове из става 1. овог члана, уз достављање документације у складу са прописом Агенције, изузев документације која се не мијења и коју Агенција већ посједује.

(5) Банка подноси Агенцији захтјев за оснивање организационог дијела у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и прилаже документацију коју пропише Агенција.

(6) Након добијања одобрења Агенције, по основу захтјева из става 5. овог члана, банка је дужна да се обрати регулаторном органу Федерације Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине ради добијања одобрења тог органа.

(7) Банка је дужна да Агенцији достави одобрење из става 6. овог члана, као и овјерену фото-копију уписа у судски регистар основаног организационог дијела у року од 15 дана од дана пријема одобрења, односно уписа.

(8) Банка уз захтјев за оснивање организационог дијела изван територије Босне и Херцеговине, поред документације коју пропише Агенција, доставља и дозволу надлежног органа Републике Српске за изношење средстава у иностранство, у сврху оснивања организационог дијела.

(9) Рјешење по захтјеву из ст. 2, 4, 5. и 8. овог члана Агенција издаје у року од 30 дана од дана пријема потпуног и уредног захтјева.

(10) Банка је дужна, послје издавања рјешења из става 9. овог члана, да се обрати надлежној институцији земље у којој оснива организациони дио.

(11) Банка је дужна да Агенцији достави рјешење о одобрењу оснивања организационог дијела издато од институције из става 10. овог члана и овјерену фото-копију акта надлежне институције о упису организационог дијела у евиденцију земље у којој је основан организациони дио, у року од 15 дана од дана уписа.

(12) Агенција доноси акт којим прописује документацију која се прилаже уз захтјев за издавање одобрења за оснивање организационих дијелова банке.

Организациони дио банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине
или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине
Члан 21.

(1) Банка са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, којој је издата дозвола за рад и коју надзире надлежни регулаторни орган, може пословати у Републици Српској посредством филијале, уз одобрење Агенције, под условом да су ти послови обухваћени дозволом за рад банке која је оснива.

(2) Банка из става 1. овог члана може основати ниже организационе дијелове у оквиру филијале основане у Републици Српској, уз претходну сагласност Агенције.

(3) Сви организациони дијелови које је банка из става 1. овог члана основала у Републици Српској, сматрају се једним организационим дијелом у смислу извјештавања и праћења од Агенције и других надлежних органа.

Издавање одобрења за рад организационог дијела банке са сједиштем у
Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине
Члан 22.

(1) Банка са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, уз захтјев за издавање одобрења за рад филијале у Републици Српској, Агенцији доставља:

1) одлуку надлежног органа банке о оснивању филијале са називом, адресом и пословима које ће обављати у тој филијали,

2) дозволу за рад банке која оснива филијалу издату од надлежног регулаторног органа,

3) акт надлежног регулаторног органа којим се одобрава оснивање филијале у Републици Српској,

4) овјерену изјаву банке о преузимању одговорности за све обавезе које ће настати у пословању филијале,

5) елаборат о економској оправданости оснивања филијале,

6) план пословања филијале, са знаком врсте послова и организационе структуре,

7) изјаву да ће банка у филијали обезбиједити ефикасну заштиту имовине у складу са прописима Агенције,

8) одлуку надлежног органа банке о именовану лица које је одговорно за рад и овлашћено за заступање филијале са знаком његових овлашћења и доказима о испуњавању прописаних услова,

9) доказ о обезбијеђеном пословном простору и

10) другу документацију у складу са прописом Агенције.

(2) Лице одговорно за рад и овлашћено за заступање филијале обавезно је да има пребивалиште на територији Републике Српске или Босне и Херцеговине и заснован радни однос у складу са законом којим се уређују радни односи у Републици Српској.

(3) Банка из става 1. овог члана дужна је да тражи претходну сагласност Агенције и за све промјене које се односе на филијалу и ниже организационе дијелове основане у Републици Српској, уз достављање документације у складу са прописом Агенције, изузев документације која се не мијења и коју Агенција већ посједује.

(4) Рјешење по захтјеву из ст. 1. и 3. овог члана Агенција издаје у року од 30 дана од дана пријема потпуног и уредног захтјева.

(5) Агенција доноси акт којим прописује документацију која се прилаже уз захтјев банке из става 1. овог члана за оснивање филијале и нижих организационих дијелова у Републици Српској, као и врсту података, рокове и начин извјештавања Агенције о пословима које обављају у Републици Српској.

Одбијање захтјева за оснивање организационог дијела

Члан 23.

Агенција одбија захтјев за издавање одобрења за оснивање организационог дијела банке из члана 19. овог закона, ако:

- 1) нису испуњени услови за издавање одобрења за оснивање организационог дијела предвиђени овим законом и прописима Агенције,
- 2) су достављене нетачне и неистините информације или нису дате информације које је Агенција тражила у процесу одлучивања,
- 3) би обављање надзорне функције Агенције у вези са пословима које организациони дио обавља могло бити отежано или онемогућено и
- 4) у другим случајевима када Агенција оцијени да нису испуњени услови за издавање одобрења за оснивање организационог дијела.

Представништво банке

Члан 24.

(1) Банка и банка са сједиштем изван Републике Српске могу, уз сагласност Агенције, отворити представништво као организациони дио посредством којег се представљају, прикупљају и дају информације о пословима те банке.

- (2) Представништво нема својство правног лица.
- (3) Представништво не смије обављати банкарске послове.

Отварање представништва

Члан 25.

(1) Банка подноси Агенцији захтјев за издавање сагласности за отварање представништва изван Републике Српске, уз који прилаже:

- 1) акт надлежног органа банке о оснивању представништва,
- 2) назив и сједиште представништва,
- 3) програм рада представништва за најмање двије године,
- 4) доказ о обезбјеђењу пословног простора,
- 5) податке о запосленима,
- 6) листу лица одговорних за рад и заступање представништва,
- 7) овлашћења лица одговорних за рад и заступање представништва и
- 8) овјерену изјаву за преузимање одговорности за све обавезе које настану у пословању представништва.

(2) Банка са сједиштем изван Републике Српске подноси Агенцији захтјев за издавање сагласности за отварање представништва у Републици Српској, уз који прилаже:

- 1) податке о називу, правном статусу и сједишту банке која оснива представништво,
- 2) статут или други одговарајући акт,
- 3) ревидиране годишње финансијске извјештаје за посљедње три године,

- 4) дозволу за рад банке која оснива представништво, издату од регулаторног органа,
- 5) извод из судског или другог регистра,
- 6) акт надлежног органа банке о одобравању оснивања представништва и
- 7) документацију предвиђену ставом 1. овог члана.

(3) Рјешење по захтјеву из ст. 1. и 2. овог члана Агенција доноси у року од 30 дана од дана пријема уредног захтјева.

(4) Банка је дужна да Агенцији достави акт о упису представништва у евиденцију надлежног органа уколико је такав упис предвиђен прописима те земље, у року од 15 дана од дана уписа.

(5) Представништво банке из става 2. овог члана дужно је да Агенцији достави овјерену фото-копију акта уписа код надлежног органа у Републици Српској, у року од 15 дана од дана уписа.

(6) Агенција одузима представништву сагласност ако послује супротно одредбама члана 24. овог закона.

Упис у регистар пословних субјеката

Члан 26.

(1) Банка стиче својство правног лица уписом у регистар пословних субјеката код надлежног регистарског суда.

(2) Банка подноси пријаву за упис у регистар пословних субјеката најкасније у року од 30 дана од дана добијања дозволе за рад.

(3) У регистар пословних субјеката уписују се и сви организациони дијелови банке у складу са прописима којим се уређује регистрација пословних субјеката.

Евиденција банака и организационих дијелова

Члан 27.

(1) Агенција води евиденцију банака, организационих дијелова банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и представништва отворених у Републици Српској.

(2) Евиденција садржи најмање податке о називу, адреси, сједишту банке и лицу овлашћеном за заступање, те друге податке које пропише Агенција.

(3) Евиденција о банкама којима је одузета дозвола за рад води се у архиви евиденције.

(4) Подаци из евиденције објављују се на интернет страници Агенције.

(5) Агенција доноси акт којим прописује садржај евиденције, податке који се уносе у евиденцију и начин вођења и објављивања евиденције из става 1. овог члана.

Удружење банака

Члан 28.

(1) Банке могу основати независно професионално банкарско удружење ради унапређивања сопственог пословања и усклађивања своје дјелатности са захтјевима тржишта, прописима, правилима струке и међународним стандардима.

(2) Удружење банака уписује се у регистар, у складу са прописима.

(3) Уговором о оснивању удружења банака утврђују се назив, дјелатност и сједиште удружења, заступање удружења и одговорност у правном промету, престанак

рада удружења и начин управљања удружењем, као и друга питања значајна за оснивање удружења банака.

(4) Статут удружења банака обавезно садржи одредбе којима се банке чланице удружења обавезују да поштују принцип слободне тржишне конкуренције предвиђен овим законом и другим законима.

(5) Удружење банака дужно је да Агенцији достави статут, а на захтјев Агенције и све друге акте.

2. Престанак рада банке

Престанак важења дозволе за рад

Члан 29.

(1) Дозвола за рад банке престаје да важи:

- 1) одузимањем дозволе за рад,
- 2) добровољним престанком рада банке,
- 3) даном уписа брисања банке у регистру пословних субјеката у случају статусних промјена и
- 4) ако банка није поднијела пријаву за упис у регистар пословних субјеката у року од 30 дана од дана добијања дозволе за рад или није почела да обавља послове у року од годину дана од дана уписа у регистар пословних субјеката.

(2) Престанком важења дозволе за рад банке престају да важе сва одобрења дата тој банци.

Одузимање дозволе за рад

Члан 30.

(1) Агенција одузима банци дозволу за рад у сљедећим случајевима:

- 1) ако је дозвола издата на основу нетачне или неистините документације или података који су битни за пословање банке,
- 2) на основу усвојеног писменог извјештаја и приједлога привременог управника банке,
- 3) ако су наступили разлози за покретање ликвидационог или стечајног поступка над банком,
- 4) ако су имовина и обавезе банке у реструктурирању пренесене примјеном инструмената реструктурирања, као и ако је оцијењено да су извршеним преносом остварени циљеви реструктурирања,
- 5) ако се, након покретања поступка реструктурирања, оцијени да се циљеви реструктурирања не могу остварити,
- 6) ако банка престане да обавља банкарске послове дуже од шест мјесеци, осим ако је то наложено мјерама Агенције и
- 7) ако је банка несолвентна, осим у случају доношења одлуке о реструктурирању банке.

(2) Агенција може одузети банци дозволу за рад у случајевима, ако:

- 1) банка не извршава мјере које је Агенција наложила својим рјешењем,
- 2) износ капитала банке и резерви постане нижи од потребног износа утврђеног у складу са овим законом и прописима Агенције,
- 3) банка пропусти да плати Агенцији обрачунату накнаду,
- 4) банка не плаћа премију осигурања и не извршава друге финансијске обавезе по основу осигурања депозита, у складу са законом којим се уређује осигурање

депозита у банкама Босне и Херцеговине, а на приједлог Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине,

5) банка није обезбиједила Агенцији или другом овлашћеном органу могућност надзора, контроле или ревизије банке,

6) се од банке не може очекивати да ће наставити да испуњава своје обавезе према повјериоцима, а посебно ако више не пружа сигурност за имовину која јој је повјерена, нарочито када је у питању исплата депозита,

7) банка нема успостављен систем управљања на начин предвиђен овим законом и прописима Агенције,

8) банка не испуњава услове у вези са поступком интерне процјене адекватности капитала и ликвидности у складу са прописима Агенције,

9) банка у периоду од три године више пута не изврши обавезу правовременог и тачног извјештавања Агенције,

10) банка не испуњава техничке, организационе, кадровске и остале услове за обављање банкарских послова,

11) банка не достави Агенцији податке о испуњавању обавеза које се односе на стопе капитала, велику изложеност, ликвидност, стопу финансијске полуге или су достављени подаци нетачни или непотпуни,

12) банка поново или у континуитету не испуњава захтјеве у вези са ликвидношћу,

13) банка поступа супротно одредбама овог закона о ограничењу изложености ризицима банке,

14) банка јавно не објављује информације и податке о пословању банке прописане овим законом или су објављени подаци нетачни или непотпуни,

15) је банка правоснажно проглашена кривом за кривично дјело прања новца и финансирања терористичких активности или проглашена кривом због тежег кршења одредаба закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања терористичких активности,

16) банка омогућава једном или више лица која не испуњавају услове да имају статус члана надзорног одбора или управе банке и

17) банка више не испуњава друге услове под којима је издата дозвола за рад банке.

Рјешење о одузимању дозволе за рад Члан 31.

(1) Агенција рјешењем о одузимању дозволе за рад утврђује дан са којим се одузима дозвола за рад банке.

(2) Агенција објављује рјешење о одузимању дозволе за рад банке у „Службеном гласнику Републике Српске“ и у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине.

(3) Агенција одмах доставља рјешење о одузимању дозволе за рад банци, надлежном регистарском суду, Централној банци Босне и Херцеговине, Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине, регулаторном органу Федерације Босне и Херцеговине, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, регулаторном органу за тржиште хартија од вриједности, правном лицу овлашћеном за обављање послова јединствене евиденције хартија од вриједности и другим органима у складу са прописима.

(4) Од дана одузимања дозволе за рад, банци је забрањено да обавља послове утврђене овим законом осим послова које у поступку ликвидације, односно стечаја

банке обавља ликвидациони, односно стечајни управник у складу са овим законом и другим законима којима се уређује стечајни и ликвидациони поступак.

Статусне промјене Члан 32.

- (1) Банка може вршити статусне промјене:
 - 1) спајања (спајање уз припајање или спајање уз оснивање),
 - 2) подјеле цјелокупне имовине и обавеза банке и
 - 3) одвајања дијела имовине и припадајућих обавеза банке лицу које има дозволу Агенције у складу са законом.
- (2) Банка која намјерава да изврши статусну промјену дужна је да од Агенције прибави одобрење за статусну промјену.
- (3) Уз захтјев за издавање одобрења за статусну промјену банка доставља:
 - 1) нацрт уговора о статусној промјени,
 - 2) елаборат о економској оправданости статусне промјене са одлукама скупштине о усвајању нацрта уговора о статусној промјени,
 - 3) писмене извјештаје управе и надзорног одбора банке о статусној промјени банке и надлежних органа свих друштава која учествују у статусној промјени,
 - 4) извјештај привредног друштва за ревизију о извршеној ревизији статусне промјене,
 - 5) консолидовани биланс стања и биланс успјеха банака које се спајају, односно биланс стања и биланс успјеха банке која одваја дио своје имовине и обавеза, према подацима из мјесеца који претходи подношењу захтјева,
 - 6) план пословања банке или банака насталих статусном промјеном и
 - 7) другу потребну документацију у складу са прописом Агенције.
- (4) Захтјев са документацију из става 3. овог члана банка је дужна да Агенцији достави најкасније 60 дана прије заказивања скупштине банке на којој ће се о томе одлучивати.
- (5) Упис статусне промјене банке у регистар пословних субјеката не може се извршити без одобрења Агенције за статусну промјену.
- (6) Ако статусном промјеном настаје ново правно лице које намјерава да обавља банкарске послове, то лице је дужно да прибави дозволу Агенције за рад банке прије уписа статусне промјене у регистар пословних субјеката.
- (7) Банке које врше статусне промјене сачињавају финансијске извјештаје и отварају пословне књиге на основу почетног биланса који је основ за упис статусне промјене у регистар пословних субјеката, у складу са прописима којим се уређује рачуноводство и ревизија.
- (8) На издавање дозволе за рад банке која настаје спровођењем статусних промјена из става 1. овог члана сходно се примјењују одредбе овог закона о издавању дозволе за рад банке.
- (9) Агенција доноси акт којим прописује поступак спровођења статусних промјена банке, као и другу документацију која се прилаже уз захтјев за одобрење статусне промјене.

Одбијање захтјева за статусне промјене Члан 33.

- (1) Агенција може одбити захтјев за издавање одобрења за статусне промјене банке, ако:

1) статусне промјене нису оправдане и могу довести до нарушавања сигурности и стабилности пословања једне од банака и не обезбјеђују здраво и сигурно управљање банком након статусне промјене,

2) статусне промјене могу имати негативне посљедице на финансијски сектор у цјелини,

3) статусне промјене могу довести до повреде тржишне конкуренције,

4) статусне промјене доводе до повећања квалификованог учешћа у банци и учешћа банке у другим правним лицима супротно одредбама овог закона,

5) подносилац захтјева достави податке који су нетачни или нису у складу са захтјевима које је прописала Агенција или одбије да достави тражене податке,

6) статусне промјене на било који начин спречавају или отежавају успјешно вршење надзорне функције Агенције и

7) нису испуњени други услови у складу са прописима Агенције.

(2) Агенција доноси акт којим разрађује разлоге одбијања захтјева за издавање одобрења за статусне промјене.

ГЛАВА III КАПИТАЛ И СТИЦАЊЕ ВЛАСНИШТВА

1. Капитал банке

Оснивачки капитал

Члан 34.

(1) Минимални износ уплаћеног оснивачког капитала износи најмање 15.000.000 КМ (петнаест милиона конвертибилних марака).

(2) Акције банке које чине минимални оснивачки капитал могу се уплатити искључиво у новцу.

(3) Акције банке обавезно су у цијелости уплаћене прије регистрације банке, односно уписа повећања укупне вриједности акција банке у регистар код надлежног органа.

(4) Оснивачки капитал из става 1. овог члана представља минимални основни капитал у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Акције банке

Члан 35.

(1) Акције банке не морају бити уплаћене у новцу ако се укупна вриједност акција банке повећава:

1) због спровођења статусне промјене банке, ако је за то прибављена претходна сагласност Агенције,

2) претварањем инструмената капитала, односно других новчаних обавеза банке у основни капитал у складу са овим законом,

3) неновчаним улогом за који је прибављена претходна сагласност Агенције,

4) неновчаним улогом ради спровођења налога Агенције за повећање капитала, уз претходно прибављену сагласност Агенције и

5) расподјелом из добити или из резерви банке уз претходно прибављену сагласност Агенције.

(2) Ако се акције банке воде на кастоди рачуну, кастодијан је дужан да Агенцији саопшти идентитет клијената за чији рачун управља акцијама банке.

(3) Конверзију појединих ставки капитала, као и повећање капитала банке из екстерних извора банка може спровести уз претходну сагласност Агенције.

Регулаторни капитал Члан 36.

(1) Регулаторни капитал банке је збир основног и допунског капитала, након регулаторних усклађивања.

(2) Основни капитал банке, у смислу овог закона, јесте збир ставки редовног основног капитала након регулаторних усклађивања и ставки додатног основног капитала након регулаторних усклађивања.

(3) Допунски капитал је збир инструмената капитала, субординираних дугова, општих резерви за кредитне губитке и других ставки допунског капитала након регулаторних усклађивања, који не може бити већи од једне трећине основног капитала.

(4) Регулаторни капитал банке не може бити мањи од 15.000.000 КМ.

Адекватност капитала Члан 37.

(1) Банка је дужна да у свом пословању одржава прописани износ и структуру капитала који не може бити мањи од износа утврђеног у члану 34. став 1. и члану 36. став 4. овог закона.

(2) Банка је дужна да, у зависности од ризичног профила и системског значаја банке, у сваком тренутку обезбиједи износ капитала адекватан врстама, обиму и сложености послова које обавља и ризицима којима је изложена или би могла да буде изложена у свом пословању.

(3) Стопа адекватности регулаторног капитала банке једнака је односу регулаторног капитала и укупног износа изложености ризицима банке.

(4) Банка је дужна да одржава стопу адекватности регулаторног капитала најмање на нивоу од 12%.

(5) Изузетно од става 4. овог члана, Агенција може појединачној банци одредити стопу адекватности регулаторног капитала већу од прописане ако се на основу врсте и степена ризика, системског значаја и пословних активности банке утврди да је то потребно ради стабилног и сигурног пословања банке, односно ради испуњења њених обавеза према повјериоцима.

(6) Банка одржава заштитне слојеве капитала на начин прописан актима Агенције.

(7) Стопа финансијске полуге се израчунава тако да се мјера капитала банке подијели са мјером укупне изложености банке и изражава се као проценат.

(8) Ако банка не испуњава услове адекватности капитала прописане овим чланом, Агенција налаже банци да у остављеном року, који не може бити дужи од 60 дана, предузме активности у циљу повећања капитала или друге активности у циљу испуњавања тих услова.

(9) Агенција доноси акт којим прописује:

1) начин стицања акција банке у неновчаном улогу, карактеристике, врсте, начин израчунавања и износ појединачних ставки које се укључују у редовни основни капитал, додатни основни капитал и допунски капитал,

2) начин израчунавања стопе адекватности регулаторног капитала, као и начин израчунавања и минималне стопе редовног основног капитала, основног капитала, стопе финансијске полуге, као и других стопа капитала из овог члана,

- 3) захтјеве и висину стопа за одржавање заштитних слојева капитала,
- 4) капиталне захтјеве за одређене врсте ризика,
- 5) поступке процјењивања адекватности капитала приликом процеса интерне процјене адекватности капитала и
- 6) начин и рокове извјештавања Агенције о адекватности капитала из овог члана.

Забрана исплате добити

Члан 38.

(1) Забрањено је банци да врши исплату дивиденди по основу обичних акција, као и исплату других давања из добити банке члановима органа управљања и запосленима у банци, ако:

1) је капитал банке мањи или би због исплате добити постао мањи од прописаног регулаторног капитала,

2) банка не испуњава прописане стопе адекватности капитала и услове одржавања заштитних слојева капитала у складу са законом и прописима Агенције,

3) банка има недозвољене изложености кредитном ризику и осталим ризицима у односу на признати капитал, те друге недозвољене изложености у складу са прописима Агенције,

4) банка не одржава ликвидност у складу са прописима Агенције или због такве исплате добити не би могла да одржава своју ликвидност у складу са прописима Агенције,

5) банка није отклонила слабости и недостатке наложене од Агенције у вези са нетачним исказивањем активних и пасивних билансних и ванбилансних позиција, а које утичу на пословни резултат у билансу успјеха банке и

6) је Агенција изрекла мјеру забране исплате дивиденде и других давања из добити.

(2) Забрана из става 1. овог члана траје све док банка не отклони разлоге забране исплате добити наведене у том ставу.

(3) Банци је забрањено да лицима из става 1. овог члана исплаћује аконтације које се односе на расподјелу добити из тог става.

(4) Банка врши исплату варијабилних накнада запосленим у складу са прописом Агенције.

(5) Агенција може донијети акт којим разрађује разлоге забране исплате добити банке.

2. Стицање власништва

Стицање сопствених акција банке

Члан 39.

(1) Банци је забрањено да стиче сопствене акције без претходне сагласности Агенције.

(2) Стицање сопствених акција без сагласности Агенције ништав је правни посао.

(3) Стицање сопствених акција банка врши из средстава која потичу из добити банке.

(4) Банка је дужна да стечене сопствене акције отуђи у року од годину дана од дана њиховог стицања.

(5) Уколико у року од годину дана од дана стицања сопствених акција банка не отуђи стечене сопствене акције, дужна је да те акције повуче и поништи на терет свог акционарског капитала.

Забрана кредитирања стицања акција, односно удјела Члан 40.

(1) Забрањено је да банка непосредно или посредно кредитира стицање или издаје гаранције или друга јемства за стицање акција које емитује или акција, односно удјела у правном лицу у чијем капиталу банка учествује са најмање 20%, осим ако таквим стицањем акција, односно удјела престаје свака повезаност банке капиталом са тим друштвом.

(2) Забрањено је да банка непосредно или посредно кредитира стицање или издаје гаранције или друга јемства за стицање других финансијских инструмената које сама издаје, односно које издаје правно лице у чијем капиталу учествује са најмање 20%, а који се с обзиром на своје карактеристике укључују у израчун регулаторног капитала те банке.

(3) Кредитирањем из ст. 1. и 2. овог члана сматра се и закључивање другог правног посла који је по својој економској намјени једнак кредиту.

(4) Агенција може да изврши провјеру тока новчаних средстава код банке, корисника кредита и његовог повезаног лица и обавезна је да у случају кршења овог члана тако уплаћене акције и друге финансијске инструменте одбије да призна и искључи из обрачуна капитала банке.

(5) Стицање акција и других финансијских инструмената супротно ст. 1. и 2. овог члана ништав је правни посао.

Сагласност за стицање квалификованог учешћа у банци Члан 41.

(1) Правно или физичко лице или лица која заједнички дјелују, а која намјеравају стећи акције, дужни су за стицање акција банке, на основу којих појединачно или заједно, директно или индиректно, стичу квалификовано учешће у банци, поднијети Агенцији писмени захтјев за издавање претходне сагласности.

(2) Лице које је стекло квалификовано учешће у банци дужно је да добије претходну сагласност Агенције за свако даље директно или индиректно повећање учешћа у капиталу или гласачким правима, којим се стиче или прелази 20%, 30% и 50% учешћа у капиталу или гласачким правима у банци.

(3) Лице које је добило претходну сагласност Агенције из ст. 1. и 2. овог члана дужно је да у року од годину дана од дана доношења рјешења о давању претходне сагласности стекне квалификовано учешће у банци и о томе обавијести Агенцију у року од 15 дана од дана стицања.

(4) Сагласност за стицање квалификованог учешћа престаје да важи истеком рока за стицање из става 3. овог члана, а лице које је добило сагласност, а није почело или није довршило стицање до нивоа учешћа за које је добило сагласност, дужно је да прибави нову сагласност ако намјерава да настави стицање.

(5) Лице са квалификованим учешћем у банци које намјерава да продајом или на други начин смањи учешће у капиталу или гласачким правима у банци, испод нивоа учешћа из ст. 1. и 2. овог члана за које је добило сагласност Агенције, дужно је да о својој намјери одмах обавијести Агенцију.

(6) Агенција доноси акт којим разрађује услове, те прописује документацију и податке који се прилажу уз захтјев за издавање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа из овог члана.

Наступање више лица као један стицалац Члан 42.

(1) Ради стицања учешћа из члана 41. ст. 1. и 2. овог закона, сматра се да слједећа лица наступају као један стицалац:

- 1) једно лице контролише или има директно или индиректно учешће у капиталу или гласачким правима у другом лицу од најмање 20%,
- 2) два или више лица су контролисана од трећег лица,
- 3) већину чланова органа управљања и руковођења, код два или више правних лица, чине иста лица,
- 4) два или више лица су чланови породице и
- 5) два или више лица, на основу уговора, споразума или неформално, заједнички обављају пословне активности у знатнијем обиму.

(2) Ради стицања учешћа из члана 41. ст. 1. и 2. овог закона, лице наступа као један стицалац с другим лицем и када између њих не постоји веза из става 1. овог члана, али свако то лице наступа као један стицалац с трећим истим лицем и то на неки од начина утврђених у ставу 1. т. 1) до 5) овог члана.

Ограничења узајамног учешћа Члан 43.

(1) Ако банка има квалификовано учешће у другом правном лицу то правно лице не може стећи квалификовано учешће у тој банци.

(2) Ако правно лице има квалификовано учешће у банци, та банка не може стећи квалификовано учешће у том правном лицу.

(3) Изузеци од ограничења укупног улагања банке у основна средства прописани овим законом узимају се у обзир и код ограничења из става 2. овог члана.

Критеријуми за стицање квалификованог учешћа Члан 44.

(1) У поступку одлучивања о издавању претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа Агенција посебно цијени подобност и финансијско стање подносиоца захтјева, његове управљачке способности и утицај на банку на основу слједећих критеријума:

1) пословне репутације и угледа који се цијене у односу на његове финансијске и пословне активности, чињенице да ли је над имовином подносиоца захтјева био отворен стечајни поступак или је физичко лице, као подносилац захтјева, било на руководећим пословима у банци или другом правном лицу у вријеме када је над њим отворен стечајни поступак,

2) да ли је стицалац правоснажно осуђен за кривично дјело на безусловну казну затвора или правоснажно осуђен за кривично дјело и привредни преступ из области привредног и финансијског криминала или се против њега води поступак за ова дјела, што га чини неподобним за стицање квалификованог учешћа,

3) процјене управљачких способности, знања и вјештина стицаоца квалификованог учешћа, као и угледа, одговарајућих професионалних способности и

искуства лица која ће након стицања квалификованог учешћа, подносилац захтјева предложити да воде послове банке,

4) финансијског стања подносиоца захтјева и његовог утицаја на пословање банке уколико се сагласност изда,

5) показатеља који могу бити од значаја за оцјену утицаја подносиоца захтјева на управљање ризицима у банци,

6) постојања оправданих разлога за сумњу у складу са прописима о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности да се у вези са стицањем квалификованог учешћа спроводи или намјерава спровести прање новца или финансирање терористичких активности или то стицање може утицати на повећање ризика од прања новца или финансирања терористичких активности и

7) могућности банке да испуњава услове прописане овим законом и подзаконским прописима, а посебно да ли група чији члан треба да постане банка има власничку структуру која омогућава спровођење ефикасног надзора и размјену информација између надлежних органа и одређивање подјеле одговорности између надлежних органа.

(2) Прије доношења одлуке о издавању претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, Агенција консултује надлежне регулаторне и друге органе ако је подносилац захтјева:

1) банка или друго лице у финансијском сектору и

2) лице које је надређено друштво те банке или другог лица у финансијском сектору.

(3) Агенција одбија захтјев за издавање сагласности за стицање квалификованог учешћа, ако:

1) подносилац захтјева не испуњава критеријуме за оцјену подобности и финансијског стања прописане ставом 1. овог члана и прописима Агенције,

2) се стицањем квалификованог учешћа врши прекорачење ограничења из члана 43. овог закона,

3) није могуће утврдити поријекло средстава којима подносилац захтјева намјерава да стекне квалификовано учешће и

4) стицањем долази до концентрације учесника на финансијском тржишту којом се битно спречава, ограничава или нарушава тржишна конкуренција, првенствено стварањем или јачањем доминантног положаја на финансијском тржишту.

(4) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин процјене испуњености критеријума за стицање квалификованог учешћа у банци.

Одлучивање о стицању квалификованог учешћа

Члан 45.

(1) По захтјеву за издавање претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа, Агенција најкасније у року од два радна дана од дана пријема захтјева издаје подносиоцу писмену потврду о пријему захтјева.

(2) Агенција доноси рјешење по захтјеву из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана пријема потпуног и уредног захтјева.

(3) Ако Агенција у поступку одлучивања утврди да захтјев за стицање квалификованог учешћа није уредан, писменим путем ће затражити од подносиоца захтјева додатну документацију неопходну за рјешавање захтјева и одредити рок за допуну захтјева најдуже до 20 дана од дана пријема дописа Агенције.

(4) Агенција може продужити рок за допуну захтјева из става 3. овог члана до 30 дана ако подносилац захтјева има пребивалиште или сједиште у другој земљи или ако није субјекат надзора Агенције.

(5) Ако подносилац захтјева за стицање квалификованог учешћа не отклони недостатке у року који је Агенција одредила, Агенција захтјев одбацује као неуредан.

(6) Ако Агенција писменим путем не одбије захтјев за стицање квалификованог учешћа у року из става 2. овог члана, сматра се да је стицање одобрено.

Стицање квалификованог учешћа без сагласности Члан 46.

(1) Лице може и без претходне сагласности Агенције стећи квалификовано учешће из члана 41. ст. 1. и 2. овог закона ако је акције банке стекло наслеђивањем, правним сљедбеништвом или другим стицањем независним од воље стицаоца.

(2) Лицу које је квалификовано учешће стекло на начин из става 1. овог члана није дозвољено да врши утицај на управљање банком у којој је стекло учешће или на пословну политику те банке, као ни остваривање гласачких права изнад нивоа гласачких права које је имало прије стицања, односно повећања квалификованог учешћа, и права на исплату дивиденде по основу тако стечених акција до прибављања сагласности Агенције на то стицање.

(3) Лице из става 1. овог члана дужно је да у року од 30 дана од дана стицања квалификованог учешћа поднесе захтјев Агенцији за издавање сагласности на стицање или да је обавијести да је смањило учешће у банци.

(4) Агенција одлучује о захтјеву из става 3. овог члана на начин и у року прописаном у чл. 44. и 45. овог закона.

Захтјев за достављање информација Члан 47.

(1) Ако постоје основи сумње да је неко лице без претходне сагласности Агенције стекло квалификовано учешће из члана 41. ст. 1. и 2. овог закона, Агенција може од тог лица или матичног друштва тог лица, као и од чланова органа тих лица, захтијевати достављање информација и одговарајуће документације која се односи на испуњеност критеријума за издавање сагласности.

(2) Агенција може захтијевати од лица којима је дата сагласност из члана 41. ст. 1. и 2. или члана 46. став 2. овог закона да информације и документацију из става 1. овог члана доставе у року важења те сагласности, као и послвије стицања квалификованог учешћа, а најмање једном годишње.

(3) Лица из става 2. овог члана дужна су да Агенцији доставе податке и информације о новоименованим члановима органа управљања, лицу које стекне учешће у тим лицима, новом ортаку (ортачко друштво) и новом комплементару (командитно друштво) најкасније у року од 15 дана од дана именовања, стицања учешћа, односно од дана тог својства.

Извјештавање о квалификованом учешћу Члан 48.

(1) Банка је дужна да Агенцију најмање једном годишње, као и на њен захтјев, обавијести о идентитету свих лица која имају квалификовано учешће у банци.

(2) Банка је дужна да Агенцију обавијести о:

1) повећању или смањењу квалификованог учешћа у банци у року од 15 дана од дана сазнања за повећање или смањење и

2) промјени статуса лица у посебном односу са банком у року од 15 дана од дана сазнања за промјену.

(3) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин достављања података и информација из члана 47. овог закона и овог члана.

Правне посљедице стицања без претходне сагласности

Члан 49.

(1) Ако лице стекне квалификовано учешће из члана 41. ст. 1. и 2. овог закона без претходне сагласности Агенције, или ако не поднесе захтјев за издавање накнадне сагласности из члана 46. став 2. овог закона или захтјев за издавање накнадне сагласности буде одбијен, Агенција рјешењем налаже том лицу да прода акције стечене без сагласности и достави доказ о продаји, а ако му је познато и податке о купцу.

(2) Агенција рјешењем из става 1. овог члана одређује рок за продају, који не може бити краћи од три мјесеца, нити дужи од девет мјесеци.

(3) Рјешење из става 1. овог члана доставља се лицу којем се налаже продаја акција, банци у којој је лице стекло акције, регулаторном органу за тржиште хартија од вриједности и правном лицу овлашћеном за обављање послова јединствене евиденције хартија од вриједности.

(4) Од пријема рјешења из става 1. овог члана, стичалац квалификованог учешћа из става 1. овог члана не може остваривати права из акција за које је наложена продаја, а кворум за гласање и потребна већина за доношење одлука скупштине акционара рачунају се у односу на укупан број акција са правом гласа, умањен за износ акција којима је одузето право гласа.

(5) Банка је дужна да:

1) обезбиједи да стичалац из става 1. овог члана не остварује права из акција за које је дат налог за продају и

2) мјесечно извјештава Агенцију о промјенама акционара у периоду од пријема рјешења из става 1. овог члана до истека одређеног рока за продају акција.

(6) Изузетно од става 4. овог члана, ако након смањења кворума за ваљано одлучивање стичалац који нема сагласност има већину гласова за доношење одлука на скупштини акционара, Агенција може именовати делегата за гласање.

(7) Агенција рјешењем именује делегата за гласање, који је дужан да гласа у складу са налозима Агенције.

(8) Рјешење о именовању делегата за гласање обавезно се доставља банци.

(9) Делегат за гласање остварује сва управљачка права из акција за које је Агенција дала налог за продају, а имовинска права из акција остварује банка.

(10) Мандат делегата за гласање траје до дана продаје акција.

Одузимање сагласности за стицање квалификованог учешћа

Члан 50.

(1) Агенција може одузети сагласност за стицање квалификованог учешћа, ако:

1) је стичалац квалификованог учешћа добио сагласност давањем неистинитих или нетачних података,

2) стичалац квалификованог учешћа своја права користи на начин који угрожава стабилно пословање банке и

3) оцијени да стицалац квалификованог учешћа више не испуњава критеријуме прописане чланом 44. овог закона.

(2) На стицаоца квалификованог учешћа, којем је одузета сагласност у складу са овим чланом, примјењују се одредбе члана 49. овог закона.

Престанак важења сагласности за стицање квалификованог учешћа

Члан 51.

(1) Ако лице које је добило сагласност за стицање квалификованог учешћа у року из члана 41. став 3. овог закона не стекне учешће у висини од најмање 10% учешћа у капиталу, односно гласачким правима у банци, сагласност престаје да важи у цјелини.

(2) Ако лице које има квалификовано учешће од најмање 10% учешћа у капиталу, односно гласачким правима у банци, у року из члана 41. став 3. овог закона у цијелости не стекне учешће за које је издата сагласност, сагласност важи само у дијелу који је стицалац остварио, а престаје да важи у преосталом дијелу за који је добијена сагласност.

(3) Ако лице које има квалификовано учешће, продајом акција или на други начин смањи своје учешће испод висине за коју је добио претходну сагласност, а висина учешћа није смањена испод 10%, сагласност остаје на снази за дио учешћа које лице има на дан истека рока за стицање из члана 41. став 3. овог закона.

ГЛАВА IV

УПРАВЉАЊЕ БАНКОМ

Органи банке

Члан 52.

(1) Органи банке су:

- 1) скупштина,
- 2) надзорни одбор и
- 3) управа.

(2) Скупштину банке чине акционари банке.

(3) Управљање банком организује се у облику дводомног система чији су органи управљања надзорни одбор и управа банке.

1. Скупштина банке

Сједнице скупштине банке

Члан 53.

(1) Сједница скупштине банке се, по правилу, одржава у мјесту сједишта банке.

(2) Чланови надзорног одбора и управе банке дужни су да присуствују сједници скупштине банке.

(3) Представник Агенције може присуствовати сједници скупштине банке и обраћати се акционарима на тој сједници.

(4) Банка обавјештава Агенцију о датуму одржавања и дневном реду сједнице скупштине банке у року утврђеном за обавјештавање чланова скупштине банке.

(5) Банка је обавезна да трајно чува записнике са сједница скупштине, евиденцију о присуству и гласању акционара, као и обавјештења и позиве за сазивање сједнице скупштине.

(6) У случају ликвидације банке, ликвидациони управник дужан је да обезбиједи чување документације из става 5. овог члана најмање десет година након престанка рада банке.

Сазивање скупштине банке

Члан 54.

(1) Скупштину банке сазива надзорни одбор и утврђује приједлог дневног реда, осим у случајевима када је овим законом другачије прописано.

(2) Ванредна скупштина банке може се сазвати на захтјев:

1) надзорног одбора или било ког другог органа или тијела банке који је статутом банке овлашћен да сазове ванредно засједање скупштине,

2) акционара банке са најмање 10% акција са правом гласа, о питањима предложеним за ванредно засједање скупштине,

3) привременог управника банке,

4) ликвидационог управника, ако је банка у добровољној ликвидацији и

5) Агенције.

(3) Лица из става 2. овог члана подносе захтјев за сазивање ванредне скупштине банке надзорном одбору у писаној форми, са приједлогом дневног реда.

(4) Надзорни одбор банке дужан је да сазове ванредну скупштину банке:

1) када су показатељи адекватности капитала банке нижи од прописаних, односно када је капитал банке нижи од захтијеваног у складу са овим законом и прописима Агенције,

2) на захтјев привредног друштва које обавља спољну ревизију банке или одбора за ревизију,

3) на захтјев Агенције и

4) када оцијени да је то потребно.

(5) Агенција може да захтијева да се одређена питања од значаја за усклађеност пословања банке са прописима и њеним захтјевима уврсте у дневни ред скупштине банке.

(6) Банка је дужна да без одгађања обавијести Агенцију о захтјеву акционара за сазивање скупштине банке по налогу суда.

(7) Трошкове одржавања скупштине сноси банка.

(8) На остваривање права акционара, поступак сазивања, обавјештавање и рад годишње и ванредне скупштине банке, као и на одржавање скупштине по налогу суда, сходно се примјењују одредбе закона којим се уређује рад привредних друштава, ако овим законом није другачије прописано.

Надлежност скупштине банке

Члан 55.

(1) Скупштина банке:

1) доноси статут и усваја измјене и допуне оснивачког акта и статута банке,

2) усваја пословну политику и стратегију, те план пословања банке,

3) усваја годишњи извјештај о пословању и финансијске извјештаје банке са извјештајем привредног друштва за ревизију, мишљењем надзорног одбора и одбора за ревизију у вези са финансијским извјештајима,

- 4) усваја извјештај надзорног одбора о обављеном надзору пословања банке и рада управе,
 - 5) одлучује по приједлогу надзорног одбора о расподјели остварене добити, односно покрићу губитка у складу са оснивачким актом или статутом,
 - 6) одлучује о повећању и смањењу капитала банке, односно о улагањима капитала у другу банку или у друга правна лица,
 - 7) одлучује о емисији, повлачењу и поништавању акција и другим пословима са хартијама од вриједности, у складу са законом и статутом банке,
 - 8) доноси политику за избор и процјену испуњености услова за чланство у надзорном одбору банке и самопроцјену рада надзорног одбора,
 - 9) именује и разрјешава чланове надзорног одбора,
 - 10) одлучује о накнадама чланова надзорног одбора и одбора за ревизију,
 - 11) одлучује о издацима по основу награђивања чланова управе и надзорног одбора,
 - 12) одлучује о куповини, продаји, замјени, давању у најам и другим трансакцијама са имовином, директно или посредством зависних друштава банке, у износу који прелази 33% књиговодствене вриједности имовине банке,
 - 13) одлучује о продаји и куповини имовине чија је вриједност између 15% и 33% књиговодствене вриједности имовине банке, ако таква трансакција није претходно одобрена једногласном одлуком надзорног одбора,
 - 14) одлучује о статусним промјенама и престанку рада банке,
 - 15) одлучује о избору и разрјешењу привредног друштва за ревизију,
 - 16) одлучује о оснивању, реорганизацији и ликвидацији зависних друштава банке и одобравању њихових статута,
 - 17) доноси пословник о свом раду и
 - 18) одлучује о другим питањима битним за пословање банке, у складу са законом, прописима Агенције, статутом банке и пословником о раду скупштине банке.
- (2) Скупштина банке не може надлежности из става 1. овог члана пренијети на други орган банке.

Обавеза информисања скупштине банке о примањима

Члан 56.

Скупштина банке најмање једном годишње разматра информацију у писаној форми са подацима о свим зарадама, накнадама и другим примањима чланова органа управљања и вишег руководства, као и о свим уговорима закљученим између банке и чланова органа управљања и вишег руководства и других лица повезаним са овим лицима, чија је посљедица имовинска корист за та лица, те приједлог надзорног одбора о зарадама, накнадама и другој имовинској користи ових лица за наредну годину. Предметни подаци се објављују збирно.

Право акционара на информисање

Члан 57.

(1) Акционари имају право да, од дана објављивања обавјештења о сазивању годишње сједнице скупштине, у просторијама банке изврше увид у листу акционара, извјештај о пословању и финансијски извјештај банке, са извјештајем привредног друштва за ревизију, мишљењем надзорног одбора и одбора за ревизију у вези са финансијским извјештајем, као и у друге документе који се односе на приједлог одлука увршћених у дневни ред скупштине.

(2) Акционари су дужни да се према подацима из става 1. овог члана односе са пажњом доброг привредника.

(3) Акционари могу захтијевати да им се достави копија записника или извод из записника са свих одржаних сједница скупштине банке.

2. Надзорни одбор

Састав надзорног одбора

Члан 58.

(1) Надзорни одбор банке чини најмање пет чланова које именује и разрјешава скупштина банке.

(2) Предсједника надзорног одбора бира надзорни одбор између својих чланова већином од укупног броја гласова.

(3) Оснивачким актом и статутом банке може се одредити и већи број чланова надзорног одбора од броја наведеног у ставу 1. овог члана, при чему укупан број чланова мора бити непаран.

(4) У надзорни одбор могу бити именована лица која заједно имају стручна знања, способност и одговарајуће искуство потребно за надзирање пословања банке и рада управе.

(5) Најмање један од чланова надзорног одбора има активно знање једног од језика који су у службеној употреби у Републици Српској и има пребивалиште на територији Републике Српске или Босне и Херцеговине.

(6) Најмање једна трећина чланова надзорног одбора банке обавезно су лица која су независна од банке.

(7) Чланови надзорног одбора именују се истовремено на период од четири године, уз могућност поновног избора.

(8) Чланови надзорног одбора не могу имати замјенике.

(9) Предсједник и чланови надзорног одбора уписују се у евиденцију банака коју води Агенција, као и у другим регистрима у складу са прописима.

(10) На независног члана надзорног одбора сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују независност члана управног одбора.

Услови за члана надзорног одбора

Члан 59.

(1) За члана надзорног одбора може се именовати лице које испуњава сљедеће услове:

1) има добру пословну репутацију и углед,

2) има одговарајуће квалификације, стручна знања, вјештине и искуство потребно за обављање својих дужности,

3) није у сукобу интереса у односу на банку, акционаре, чланове надзорног одбора, управу и више руководство,

4) може посветити довољно времена обављању својих дужности и

5) испуњава критеријуме утврђене овим законом и прописима Агенције.

(2) Члан надзорног одбора банке не може бити лице:

1) које је правоснажно осуђено за кривично дјело на безусловну казну затвора или правоснажно осуђено за кривично дјело и привредни преступ из области привредног и финансијског криминала или се против тог лица води поступак за ова дјела, што га чини неподобним за обављање те функције,

2) којем је изречена мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности које су у потпуности или дјелимично обухваћене банкарском или другом финансијском дјелатношћу за вријеме док траје та забрана,

3) запослено у тој или другој банци у БиХ, нити прокуриста те или друге банке у Босни и Херцеговини,

4) које је на дан одузимања дозволе за рад банци или шест мјесеци прије тог дана, односно на дан увођења привремене или посебне управе у банци било овлашћено за представљање и заступање, односно члан органа управљања те банке, осим ако то лице својим актима и радњама није утицало или није могло утицати на испуњење услова за одузимање дозволе за рад банци, односно увођење привремене или посебне управе, а што цијени Агенција,

5) које је члан управе, односно извршни директор или члан управног, односно надзорног одбора зависног друштва,

6) које је члан управе, односно извршни директор другог друштва капитала у чијем се надзорном, односно управном одбору налази члан управе, односно извршни директор друштва,

7) које је члан надзорног или управног одбора у више од пет друштава капитала или институција и

8) које према другим законима не може бити члан надзорног одбора банке.

(3) Физичко лице или овлашћени заступник правног лица не може бити предсједник или члан надзорног одбора у једној или више банака истовремено, осим уколико то физичко или правно лице посједује више од 50% акција у свакој од тих банака.

(4) Једно лице може бити члан надзорног одбора у највише двије банке у Босни и Херцеговини.

(5) Банка је обавезна да одмах, а најкасније у року од три дана од дана престанка мандата члана надзорног одбора, о томе обавијести Агенцију и наведе разлоге за престанак мандата.

Предлагање кандидата за члана надзорног одбора

Члан 60.

(1) Кандидате за члана надзорног одбора предлажу акционари или група акционара са најмање 5% акција са правом гласа, постојећи надзорни одбор или одбор за именовање ако је успостављен.

(2) Кандидати за предсједника и чланове надзорног одбора обавезни су да прије подношења захтјева за издавање сагласности Агенцији дају писмену изјаву о прихватању кандидатуре.

(3) На избор чланова надзорног одбора сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују избор и кумулативно гласање приликом избора чланова управног одбора.

Именовање члана надзорног одбора

Члан 61.

(1) Члана надзорног одбора банке може бити искључиво лице које је добило претходну сагласност Агенције за обављање функције члана надзорног одбора у тој банци.

(2) Захтјев за издавање претходне сагласности из става 1. овог члана Агенцији подносе оснивачи или банка најканије три мјесеца прије истека мандата члана надзорног одбора.

(3) Уз захтјев за издавање претходне сагласности доставља се документација и дају подаци којима се доказује испуњеност услова прописаних за члана надзорног одбора и одлука скупштине о именовању кандидата за члана надзорног одбора.

(4) Податке из става 3. овог члана Агенција може прибавити и од надлежних органа.

(5) Агенција одбија захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана надзорног одбора ако оцијени да:

1) кандидат не испуњава услове за члана надзорног одбора који су прописани овим законом и прописима Агенције и

2) подаци и информације приложени уз захтјев или на други начин прикупљени у поступку одлучивања о претходној сагласности за обављање функције члана надзорног одбора указују на то да кандидат није прихватљив.

(6) Ако Агенција одбије захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана надзорног одбора, банка не може поднијети поновни захтјев за издавање претходне сагласности за исто лице док се не уклоне разлози наведени у рјешењу Агенције због којих је издавање сагласности одбијено.

(7) У случају промјена чланова надзорног одбора у току трајања мандата, банка подноси Агенцији захтјев за давање претходне сагласности за избор новог кандидата за члана надзорног одбора и уз њега прилаже документацију потребну за издавање те сагласности, као и одлуку о разрјешењу досадашњег члана надзорног одбора, са образложењем разрјешења.

(8) Нови члан надзорног одбора из става 7. овог члана бира се на период до истека мандата члана надзорног одбора којем је мандат престао, односно који је разријешен.

(9) Банка је дужна да приликом разрјешења члана надзорног одбора истовремено, а најкасније 30 дана од дана разрјешења члана надзорног одбора, достави Агенцији захтјев за давање претходне сагласности за новог кандидата са потпуном документацијом.

(10) Агенција доноси акт којим:

1) разрађује услове за члана надзорног одбора из чл. 58. и 59. овог закона,

2) прописује поступак издавања претходне сагласности и документацију која се прилаже уз захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана надзорног одбора и

3) прописује садржај политике из члана 55. став 1. тачка 8) овог закона и динамику процјене испуњености услова за члана надзорног одбора.

Одузимање сагласности члану надзорног одбора

Члан 62.

(1) Агенција одузима сагласност за обављање функције члана надзорног одбора, ако:

1) је члан надзорног одбора добио сагласност на основу неистините или нетачне документације или неистинито датих података који су битни за обављање функције члана надзорног одбора,

2) члан надзорног одбора више не испуњава услове за члана надзорног одбора банке у складу са чл. 58. и 59. овог закона и прописима Агенције,

3) члан надзорног одбора крши одредбе овог закона које уређују овлашћења и одговорности, надлежности и дужности чланова надзорног одбора,

4) Агенција именује привременог или посебног управника и

5) лице у року од шест мјесеци од дана издавања сагласности Агенције не ступи на функцију члана надзорног одбора.

(2) Ради спровођења поступка из става 1. овог члана Агенција контролише чланове надзорног одбора у обиму и на начин који омогућава провјеру постојања чињеница и околности из става 1. овог члана.

(3) Ако Агенција одузме сагласност за обављање функције члана надзорног одбора, скупштина банке дужна је да без одгајања донесе одлуку о разрјешењу члана надзорног одбора и поднесе захтјев за давање претходне сагласности за новог кандидата.

Накнада члану надзорног одбора

Члан 63.

(1) Члану надзорног одбора може се исплатити накнада за рад.

(2) Висина накнаде је обавезно примјерена пословима које обавља члан надзорног одбора и стању у банци.

(3) На одређивање накнаде члана надзорног одбора сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују примања чланова управног одбора.

(4) Права и обавезе предсједника и чланова надзорног одбора уређују се уговором са банком који одобрава скупштина банке у складу са овим и другим законима и статутом банке.

(5) Уговоре из става 4. овог члана потписује предсједник управе у складу са одобрењем скупштине.

Одржавање сједница надзорног одбора

Члан 64.

(1) Сједнице надзорног одбора банке одржавају се најмање једном у три мјесеца, а у сједишту банке најмање једном годишње.

(2) Надзорни одбор банке дужан је да одржи ванредну сједницу ако то Агенција захтијева ради разматрања одређених питања.

(3) Ако Агенција оцијени као потребно, представници Агенције могу присуствовати сједници и учествовати у раду надзорног одбора.

(4) Надзорни одбор банке обавјештава Агенцију о датуму одржавања и дневном реду ванредне сједнице надзорног одбора банке у року предвиђеном за обавјештавање чланова надзорног одбора банке.

(5) Лица која нису чланови надзорног одбора могу присуствовати сједници само на основу писменог позива предсједника надзорног одбора.

(6) На начин рада и одржавање сједница надзорног одбора банке и искључење права гласа члана надзорног одбора приликом одлучивања у надзорном одбору сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују начин рада и

одлучивање управног одбора и искључење члана управног одбора приликом одлучивања у управном одбору.

Овлашћења и одговорности надзорног одбора Члан 65.

- (1) Надзорни одбор надзире пословање банке и рад управе.
- (2) Надзорни одбор може да прегледа и испитује пословне књиге и документацију банке, благајну, хартије од вриједности и друге ствари, у коју сврху може користити поједине своје чланове или ангажовати стручњаке или дати налог привредном друштву за ревизију за испитивање годишњих финансијских извјештаја банке.
- (3) Право да прегледа и испитује књиге и документацију банке из става 2. овог члана има и сваки члан надзорног одбора банке.
- (4) Надзорни одбор подноси скупштини писмени извјештај о обављеном надзору пословања банке и рада управе, у којем посебно наводи послује ли банка у складу са законом и актима банке, одлукама скупштине, као и да ли су годишњи финансијски извјештаји сачињени у складу са стањем у пословним књигама и приказују ли исправно имовинско и пословно стање банке, те даје мишљење о годишњим финансијским извјештајима и приједлогу управе о расподјели добити и покрићу губитка у банци.
- (5) Банка је дужна да, уз годишњи извјештај који доставља Агенцији у складу са овим законом, достави и извјештај надзорног одбора из става 4. овог члана о обављеном надзору пословања банке и рада управе, са укупним бројем одржаних сједница и мјестом њиховог одржавања.
- (6) Банка је дужна да достави Агенцији информацију о резултатима самопроцјене рада надзорног одбора, са мјерама за унапређивање ефикасности његовог рада, до краја марта текуће године за претходну годину.
- (7) Надзорни одбор је одговоран за тачност свих извјештаја о пословању банке и финансијских извјештаја који се достављају скупштини банке, Агенцији и јавности.
- (8) Члан надзорног одбора који није сагласан са дијелом извјештаја или извјештајем у цјелини из става 4. овог члана дужан је да у писаној форми достави скупштини своје примједбе.
- (9) Надзорни одбор банке одговоран је за успостављање ефикасног система управљања у банци и за надзор над тим системом, а дужан је да обезбиједи да управа банке идентификује ризике којима је банка изложена, као и да изврши контролу тих ризика у складу са усвојеним политикама и процедурама.
- (10) Чланови надзорног одбора банке солидарно одговарају банци за штету која настане као посљедица чињења, нечињења или пропуштања испуњавања својих дужности, осим ако не докажу да су у испуњавању својих дужности обављања надзора над управљањем банком поступили са пажњом доброг и савјесног привредника.
- (11) Надзорни одбор заступа банку према члановима управе.

Надлежности надзорног одбора Члан 66.

Надзорни одбор банке:

- 1) сазива сједнице скупштине банке и утврђује приједлог дневног реда,
- 2) утврђује приједлоге одлука за скупштину банке и контролише њихово спровођење,
- 3) утврђује приједлог пословне политике и стратегије банке, план пословања и подноси их скупштини банке на коначно усвајање,

4) усваја стратегију и политику за управљање ризицима, као и стратегију за управљање капиталом банке,

5) усваја тромјесечне, полугодишње и годишње извјештаје управе банке о спровођењу пословне политике, профитабилности пословања банке, пословним активностима и другим питањима из његове надлежности и образлаже скупштини акционара своје мишљење о тим извјештајима,

6) разматра годишњи извјештај о пословању и финансијске извјештаје са извјештајем привредног друштва за ревизију, даје мишљење на наведене извјештаје у складу са чланом 65. став 4. овог закона и подноси скупштини банке на усвајање,

7) подноси скупштини банке извјештај о обављеном надзору из члана 65. овог закона,

8) доноси акт о успостављању система унутрашњих контрола и врши надзор над тим системом,

9) усваја тромјесечне, полугодишње и годишње извјештаје контролних функција, те даје мишљење скупштини акционара о овим извјештајима,

10) усваја извјештаје одбора за ревизију,

11) усваја приједлог финансијског плана банке,

12) усваја план опоравка банке, као и његове измјене,

13) усваја програм и план рада интерне ревизије,

14) усваја опште услове пословања банке, као и њихове измјене и допуне,

15) одлучује о унутрашњој организацији, односно организационој структури банке која обезбјеђује подјелу дужности, надлежности и одговорности запослених на начин којим се спречава сукоб интереса и обезбјеђује транспарентан и документован процес доношења и спровођења одлука,

16) именује и разрјешава предсједника и чланове управе банке, те утврђује накнаде за њихов рад,

17) именује и разрјешава чланове одбора за ревизију, одбора за ризике, одбора за накнаде, одбора за именовања и других одбора надзорног одбора банке,

18) именује и разрјешава руководиоце контролних функција, те утврђује накнаде за њихов рад,

19) по потреби заузима ставове и одлучује о приједлозима одбора за ревизију за отклањање утврђених неправилности,

20) усваја политику плата, накнада и осталих примања запослених у банци,

21) доноси политику за процјену испуњености прописаних услова за чланство у управи банке, те одлучује о њиховим измјенама и допунама,

22) утврђује износе до којих управа банке може одлучивати о пласманима, задуживању и другим трансакцијама са имовином банке,

23) одлучује о куповини, продаји, замјени и другим трансакцијама са имовином, директно или посредством зависних друштава, чија је вриједност између 15% и 33% књиговодствене вриједности имовине банке,

24) предлаже скупштини доношење одлуке о куповини и продаји, замјени и другим трансакцијама са имовином, директно или посредством зависних друштава, преко 33% књиговодствене вриједности имовине банке,

25) даје претходну сагласност за закључивање правног посла који доводи до укупне изложености банке од 10% признатог капитала према једном лицу или групи повезаних лица или до сваког наредног повећања ове изложености,

26) предлаже скупштини избор и разрјешење привредног друштва за ревизију,

27) доноси пословник о свом раду и пословнике о раду својих одбора,

28) обавјештава Агенцију и друге надлежне органе о незаконитостима и неправилностима утврђеним у пословању банке и

29) обавља и друге послове у складу са овим законом, статутом и одлукама скупштине банке.

Дужности чланова надзорног одбора Члан 67.

(1) Осим надлежности и одговорности из чл. 65. и 66. овог закона, чланови надзорног одбора банке дужни су да:

1) заузимају ставове и предузимају активности по налозима Агенције и других надлежних органа у року од 30 дана од дана достављања записника Агенције или записника других надлежних органа о обављеном надзору и контроли,

2) надзиру спровођење пословне политике банке, стратешких циљева и стратегије и политике преузимања и управљања ризицима,

3) надзиру примјереност поступака и ефикасност интерне ревизије, те заузимају ставове према њиховим извјештајима,

4) одмах обавијесте Агенцију о:

1. именовану на функцију или престанку своје функције у управним и надзорним органима других правних лица,

2. правним пословима на основу којих је сам члан надзорног одбора или неко од његове породице директно или индиректно стекао акције или удјеле у правном лицу на основу којих је тај члан надзорног одбора заједно са члановима своје породице стекао квалификовано учешће у том правном лицу или на основу којих је њихово учешће смањено испод границе квалификованог учешћа,

3. свим материјално значајним информацијама које могу негативно утицати на подобност лица која имају квалификовано, значајно или контролно учешће у банци или на подобност чланова надзорног одбора или управе банке,

4. свим битним промјенама у активностима, организацији и цјелокупном стању банке или о свим материјално значајним погоршањима након њиховог сазнања, укључујући кршење прописа, као и аката Агенције и

5) надзиру поступак јавног објављивања и саопштавања информација о финансијском стању и пословању банке.

(2) Чланови надзорног одбора дужни су да своје обавезе и одговорности прописане овим законом извршавају у складу са интересима банке, стандардима корпоративног управљања и прописаним захтјевима у погледу спречавања сукоба интереса.

(3) На чланове надзорног одбора сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују лица која имају дужност према друштву, правила сукоба интереса и забрану конкуренције, те дужности ових лица према друштву.

3. Управа банке

Састав управе банке Члан 68.

(1) Управа банке организује рад, води пословање и заступа банку.

(2) Управа банке има најмање три члана од којих се један именује за предсједника управе.

(3) Ако статутом није другачије уређено, чланови управе заједно заступају и представљају банку у правном промету на начин утврђен статутом банке, тако да

ниједан члан управе ни прокуриста не може бити овлашћен да банку заступа појединачно у цијелокупном обиму послова из њене дјелатности.

(4) Управа банке је дужна да организује рад и води пословање у сједишту банке.

(5) Чланови управе банке су у радном односу у банци са пуним радним временом.

(6) Најмање један од чланова управе банке има активно знање једног од језика који су у службеној употреби у Републици Српској и има пребивалиште на територији Републике Српске или Босне и Херцеговине.

(7) Банка је обавезна да одмах, а најкасније у року од три дана од дана престанка мандата члана управе банке, његовог разрјешења или оставке обавијести Агенцију и наведе разлоге за престанак мандата.

(8) Вођење пословања банке управа не може пренијети на надзорни одбор осим уколико статутом или одлуком надзорног одбора није предвиђено да се одређене врсте послова могу обављати само уз претходну сагласност надзорног одбора.

(9) Ако надзорни одбор одбије дати сагласност, управа може затражити од скупштине давање потребне сагласности, при чему скупштина доноси одлуку са најмање двије трећине гласова акционара са правом гласа.

(10) Статутом банке не може се одредити да је за одлучивање из става 9. овог члана потребна већа већина, нити се може захтијевати испуњење додатних претпоставки.

Услови за члана управе банке

Члан 69.

(1) За члана управе банке може се именовати лице које испуњава сљедеће услове:

- 1) има добру пословну репутацију и углед,
- 2) има одговарајуће квалификације, стручна знања, вјештине и искуство из области финансија потребно за вођење пословања банке,
- 3) није у сукобу интереса у односу на банку, акционаре, чланове надзорног одбора и више руководство банке и
- 4) испуњава услове утврђене овим законом и прописима Агенције.

(2) Члан управе банке не може бити лице:

- 1) које је на дан одузимања дозволе за рад банци или шест месеци прије тог дана, односно на дан увођења привремене управе у банци било овлашћено за представљање и заступање, односно члан органа управљања те банке или интерни ревизор, осим ако то лице својим актима и радњама није утицало или није могло утицати на испуњење услова за одузимање дозволе за рад банци, односно увођење привремене или посебне управе, а што цијени Агенција,
- 2) које је члан надзорног одбора друге банке у Босни и Херцеговини, осим ако је та банка повезано лице са банком у којој је он члан управе,
- 3) које је правоснажно осуђено за кривично дјело на безусловну казну затвора или правоснажно осуђено за кривично дјело из области привредног и финансијског криминала или се против тог лица води поступак за ова дјела или којем је четири или више пута у посљедње четири године изречена мјера за исти прекршај предвиђен овим законом, што га чини неподобним за обављање те функције,
- 4) које се налази или се у посљедње двије године налазило на функцији директора или замјеника директора Агенције, осим ако је добило претходну сагласност Управног одбора Агенције,
- 5) којем је изречена мјера забране вршења позива, дјелатности или дужности које су у потпуности или дјелимично обухваћене банкарском или другом финансијском

дјелатношћу за вријеме док траје та забрана, те којем је као члану управе банке три пута у посљедње четири године изречено писмено упозорење и

б) које према одредбама других закона не може бити члан управе.

Именовање чланова управе

Члан 70.

(1) Предсједника и чланове управе именује надзорни одбор банке.

(2) Предсједник и чланови управе именују се на период од четири године, уз могућност поновног избора.

(3) За члана управе банке може бити именовано искључиво лице које је добило претходну сагласност Агенције за обављање функције члана управе у тој банци.

(4) Банка подноси захтјев за издавање сагласности из става 3. овог члана најмање три мјесеца прије истека мандата члана управе.

(5) Уз захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана управе доставља се документација и подаци којима се доказује испуњеност услова прописаних за члана управе, као и програм рада управе са пројекцијом финансијских извјештаја за период мандата на који се именује управа.

(6) У поступку одлучивања о претходној сагласности Агенција може од кандидата за члана управе затражити презентацију о вођењу послова банке, а која се односи на послове из његове надлежности.

(7) Податке из става 5. овог члана Агенција може прибавити и од других надлежних органа.

(8) Ако је члан управе разријешен или из другог разлога спријечен да обавља функцију члана управе у трајању дужем од мјесец дана, надзорни одбор банке може, без претходне сагласности Агенције, именовати новог члана управе као вршиоца дужности до именовања новог члана управе у складу са овим законом, а најдуже на период од три мјесеца од дана именовања, а који обавезно испуњава услове за именовање члана управе прописане овим законом.

(9) Нови члан управе именује се на период до истека мандата члана управе којем је мандат престао у складу са ставом 8. овог члана.

(10) Агенција одбија захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана управе ако оцијени да:

1) кандидат не испуњава услове за члана управе који су прописани овим законом и прописима Агенције,

2) подаци и информације приложени уз захтјев и на други начин прикупљени у поступку одлучивања указују на то да кандидат није примјерен.

(11) У случају да Агенција одбије захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана управе, банка не може поднијети поновни захтјев за издавање претходне сагласности за именовање истог лица на исту функцију док се не уклоне разлози наведени у рјешењу Агенције због којих је издавање сагласности одбијено.

(12) Овлашћења, одговорности и права предсједника и чланова управе уређују се уговором који потписује предсједник надзорног одбора, а који је претходно одобрен од надзорног одбора банке.

(13) Агенција доноси акт којим:

1) разрађује услове за члана управе банке из чл. 68. и 69. овог закона,

2) прописује поступак издавања претходне сагласности и документацију која се прилаже уз захтјев за издавање претходне сагласности за обављање функције члана управе банке и

3) прописује садржај политике из члана 66. став 1. тачка 21) овог закона и динамику процјене испуњености услова за члана управе банке.

Надлежности управе банке

Члан 71.

(1) Управа банке:

1) обезбјеђује законитост пословања банке и усклађеност пословања са овим и другим законима, прописима донесеним на основу закона, стандардима и правилима банкарске струке, те највишим етичким стандардима управљања,

2) обезбјеђује спровођење усвојених стратегија и политика, те спровођење мјера наложених од Агенције,

3) предлаже надзорном одбору пословну политику, стратегију и финансијски план банке, укључујући стратегију и политику управљања ризицима и стратегију управљања капиталом,

4) предлаже надзорном одбору план опоравка банке, као и његове измјене,

5) припрема и подноси, посредством надзорног одбора скупштини акционара, годишње финансијске извјештаје и извјештаје о пословању банке, са извјештајем привредног друштва за ревизију и мишљењем одбора за ревизију, при чему се на садржај извјештаја о пословању банке сходно примјењују одредбе закона којима се уређују привредна друштва и рачуноводство и ревизија,

6) подноси надзорном одбору банке извјештај о:

1. спровођењу пословне политике и одступањима од ранијих предвиђања са навођењем разлога за одступање, као и другим питањима будућег пословања банке, најмање једном у три мјесеца,

2. профитабилности пословања банке, укључујући профитабилност употребе капитала банке, приликом разматрања надзорног одбора о годишњим финансијским извјештајима,

3. пословним активностима, приходима и расходима банке, најмање једном у три мјесеца,

4. другим питањима на захтјев надзорног одбора, а која су од значаја за пословање и стање банке или се разумно може очекивати да могу утицати на положај банке,

7) извршава одлуке и спроводи акте скупштине и надзорног одбора банке,

8) обезбјеђује да банка послује у складу са правилима о управљању ризицима, а нарочито:

1. спроводи и редовно преиспитује стратегију и политике управљања ризицима, усваја процедуре за утврђивање, мјерење и процјену ризика, као и управљање ризицима, укључујући и ризике који произлазе из макроекономског окружења у којем банка послује,

2. примјењује процедуре контроле и надзора над активностима банке, укључујући ефикасност контролних функција, редовно, а најмање једном годишње оцјењује њихов квалитет и, ако је потребно, побољшава их у складу са пословном политиком банке и о томе обавјештава надзорни одбор,

3. успоставља тачно утврђене, јасне и досљедне унутрашње односе у вези са одговорношћу, који обезбјеђују јасно разграничавање овлашћења и одговорности, те спречава настанак сукоба интереса,

9) одлучује о пласманима и задуживању банке до износа који утврди надзорни одбор банке,

10) закључује, уз претходну сагласност надзорног одбора, правни посао који доводи до укупне изложеност банке од 10% признатог капитала према једном лицу или групи повезаних лица или до сваког наредног повећања те изложености, те о томе обавјештава надзорни одбор банке,

11) закључује, уз претходну сагласност надзорног одбора, правни посао са лицем у посебном односу са банком и о томе обавјештава надзорни одбор банке,

12) именује и разрјешава више руководство и утврђује накнаду за њихов рад,

13) редовно преиспитује адекватност и начин објављивања и саопштавања информација о финансијском стању и пословању банке,

14) одлучује о правима и обавезама запослених, те обезбјеђује да сви запослени буду упознати са прописима и другим актима банке који уређују радне односе,

15) обезбјеђује сигурно, квалитетно и ефикасно функционисање и редовно праћење информационог система банке и система трезорског пословања,

16) без одгађања информисе Агенцију о сваком значајном погоршању финансијског стања банке или о могућности тог погоршања, као и о другим чињеницама које могу знатно утицати на финансијско стање банке,

17) доноси пословник о свом раду и

18) одлучује о другим питањима у вези са организовањем рада и пословањем банке, а која нису у надлежности скупштине и надзорног одбора банке.

(2) Сједницама управе банке могу да присуствују чланови надзорног одбора.

Одговорности чланова управе банке

Члан 72.

(1) Чланови управе банке солидарно одговарају банци за штету која настане као посљедица чињења, нечињења или пропуштања испуњења својих дужности, осим ако докажу да су у испуњавању својих дужности поступали са пажњом доброг и савјесног привредника.

(2) На чланове управе сходно се примјењују одредбе закона о привредним друштвима које уређују лица која имају дужност према друштву, правила сукоба интереса и забрану конкуренције, те дужности ових лица према друштву.

Обавјештавање надзорног одбора

Члан 73.

(1) Управа банке дужна је да без одгађања, у писаној форми, обавијести надзорни одбор банке о:

1) сваком погоршању финансијског стања банке или постојању опасности од тог погоршања, као и о другим чињеницама које могу знатно утицати на финансијско стање банке, нарочито ако капитал банке падне испод износа утврђеног чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона или стопа адекватности регулаторног капитала падне испод стопе утврђене овим законом, односно значајнијег смањења стопе адекватности капитала,

2) угрожености ликвидности или солвентности банке,

3) прекорачењу допуштене изложености према једном лицу или групи повезаних лица,

4) наступању разлога и околности за престанак важења дозволе за рад или разлога за одузимање дозволе за обављање појединих банкарских послова,

5) пословима који би могли бити од значаја за рентабилност пословања и ликвидност банке,

6) свим поступањима која нису у складу са прописима и другим актима банке и

7) мјерама Агенције, пореских и других надлежних органа које се односе на надзор и контролу банке.

(2) Члан управе дужан је да без одгађања, у писаној форми, обавијести надзорни одбор банке о:

1) правном лицу у којем су он или чланови његове породице именовани или разријешени као чланови управе, односно извршног одбора или управног, односно надзорног одбора и

2) правним пословима на основу којих је члан управе или члан његове породице директно или индиректно стекао акције или учешће у правном лицу на основу којих је тај члан управе заједно са члановима своје породице стекао квалификовано учешће у том правном лицу, или на основу којих је њихово учешће смањено испод границе квалификованог учешћа.

Одузимање и престанак важења сагласности за члана управе

Члан 74.

(1) Агенција одузима сагласност за обављање функције члана управе, ако:

1) је сагласност добијена на основу нетачне и неистините документације или неистинито датих података битних за обављање функције члана управе,

2) члан управе више не испуњава услове за члана управе прописане овим законом и прописима Агенције,

3) је члану управе изрекла треће писмено упозорење у посљедње четири године и

4) именује привременог или посебног управника, или покрене поступак ликвидације банке.

(2) Агенција може одузети сагласност за обављање функције члана управе, ако:

1) је члан управе теже прекршио дужности из члана 71. овог закона због чега је угрозио ликвидност или солвентност банке,

2) није обезбиједио спровођење или није спровео мјере надзора које је наложила Агенција,

3) је прекршио дужности члана управе у вези са обавјештавањем надзорног одбора предвиђене чланом 73. овим законом и

4) се банка не придржава прописа Агенције који се односе на интерну процјену адекватности капитала.

(3) Ако Агенција одузме сагласност за обављање функције члана управе, надзорни одбор је дужан да одмах, а најкасније у року од пет дана од дана одузимања сагласности, донесе одлуку о разрјешењу члана управе и именује новог члана управе као вршиоца дужности у складу са чланом 70. став 8. овог закона.

(4) Сагласност за обављање функције члана управе престаје да важи, ако:

1) лице у року од шест мјесеци од дана издавања сагласности не буде именовано или не ступи на дужност члана управе и

2) лицу истекне уговор о раду у банци, и то на дан истека уговора.

(5) Ради спровођења поступака из овог члана, Агенција обавља контролу рада чланова управе у обиму и на начин који омогућава провјеравање чињеница и околности из ст. 1. и 2. овог члана.

Подаци о имовинском стању чланова органа управљања
Члан 75.

(1) Чланови управе и надзорног одбора банке дужни су да у року од мјесец дана од дана ступања на дужност надзорном одбору банке и Агенцији доставе изјаву у писаној форми, која садржи податке о:

1) свом цјелокупном имовинском стању и имовинском стању чланова уже породице са подацима о свакој појединачној врсти имовинског права чија је тржишна вриједност већа од 20.000 КМ и

2) правном лицу у којем они или чланови њихове породице учествују у органима управљања или руковођења или имају квалификовано учешће у том правном лицу.

(2) Ако се подаци у изјави о имовинском стању промијене, лица која су дала изјаву дужна су да о тој промјени обавијесте надзорни одбор и Агенцију у року од мјесец дана од дана када су сазнали за промјену.

(3) Податке из става 1. овог члана надзорни одбор доставља скупштини банке најмање једном годишње.

(4) Чланови управе и надзорног одбора дужни су да банци, поред података из става 1. овог члана, пријаве и сваки други директан или индиректан интерес у правном лицу са којим је банка успоставила или намјерава да успостави пословни однос.

(5) Агенција може донијети акт којим прописује да изјава из става 1. овог члана садржи и друге податке.

Кључне функције у банци
Члан 76.

(1) Кључне функције су контролне функције и остале функције у банци које имају значајан утицај на управљање и пословање банком.

(2) Банка је дужна да својим актима утврди кључне функције у банци.

(3) Обављање кључних функција банка је дужна да организује у сједишту банке и у другим организационим дијеловима сразмјерно својој величини, интерној организацији, врсти, обиму и сложености послова које обавља одређена кључна функција.

(4) Банка је дужна да донесе и спроводи одговарајуће политике за избор и процјену подобности чланова органа управљања и вишег руководства.

(5) Ако банка процијени да члан органа управљања и вишег руководства није подобан, дужна је да предузме одговарајуће мјере којима ће обезбиједити да обављање ових функција врши подобно лице.

(6) Агенција може донијети акт којим прописује кључне функције које имају значајан утицај на управљање и пословање банке, те разрађује услове за избор и процјену подобности чланова органа управљања и вишег руководства у банци.

4. Други одбори банке

Формирање одбора
Члан 77.

(1) Надзорни одбор је дужан да формира одбор за ревизију.

(2) Надзорни одбор банке која је значајна с обзиром на величину, интерну организацију и врсту, обим и сложеност послова које обавља дужан је да успостави одбор за ризике, одбор за именованја и одбор за накнаде.

(3) Ако није ријеч о значајној банци и ако нису именовани одбори из става 2. овог члана, надзорни одбор дужан је да извршава задатке тих одбора.

(4) Надзорни одбор формира одбор за ризике, одбор за именовање и одбор за накнаде, који имају најмање три члана од којих је један предсједник, а именују се од чланова надзорног одбора, односно чланова надзорног одбора и највише једног лица запосленог у банци.

(5) Надзорни одбор може формирати и друге одборе.

(6) Агенција доноси акт којим прописује критеријуме за утврђивање значајне банке, задатке и начин организације и рада одбора из овога члана, те начин и обим примјене захтјева за формирање одбора.

Одбор за ревизију Члан 78.

(1) Одбор за ревизију има најмање три члана, при чему је укупан број чланова непаран и именује их надзорни одбор на период од четири године из реда независних лица која нису лица повезана са банком, у смислу овог закона.

(2) Најмање један од чланова одбора за ревизију има активно знање једног од језика који су у службеној употреби у Републици Српској.

(3) Члан одбора за ревизију не може бити члан надзорног одбора, члан управе банке или лице запослено у банци, нити може имати директан или индиректан финансијски интерес у банци, изузев накнаде по основу те функције.

(4) Чланови одбора за ревизију обавезно имају одговарајућа знања и радно искуство у области финансија, ревизије и рачуноводства, од којих најмање једно лице има професионално звање овлашћеног ревизора у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(5) Чланови одбора за ревизију могу бити лица која су чланови органа управљања унутар банкарске групе којој банка припада, ако испуњавају услове прописане овим чланом.

Надлежности одбора за ревизију Члан 79.

(1) Одбор за ревизију:

1) предлаже надзорном одбору план рада интерне ревизије,

2) разматра извјештаје интерне ревизије и других контролних функција, те даје мишљење о овим извјештајима,

3) разматра годишње финансијске извјештаје и извјештаје о пословању банке, са извјештајем привредног друштва за ревизију, који се подносе надзорном одбору и скупштини банке и друге финансијске извјештаје, те даје мишљење по истим,

4) испитује примјену рачуноводствених стандарда у припреми финансијских извјештаја,

5) анализира и надзире примјену и адекватно спровођење усвојених стратегија и политика за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола,

6) извјештава надзорни одбор о предузетим активностима, као и о утврђеним неправилностима одмах по њиховом сазнању, те предлаже начин њиховог отклањања,

7) извјештава надзорни одбор о реализацији препорука по извјештајима о обављеној интерној и спољној ревизији,

8) доставља надзорном одбору и скупштини посебан извјештај о уговорима закљученим између банке и лица у посебном односу са банком,

9) извјештава надзорни одбор о усклађености пословања банке са законом, другим прописима и стандардима пословања,

10) спроводи поступак и предлаже надзорном одбору привредно друштво за ревизију банке, као и у случају потребе даје образложени приједлог за разрјешење привредног друштва за ревизију,

11) прати и разматра, са привредним друштвом за ревизију банке, годишњу ревизију финансијских извјештаја банке,

12) предлаже надзорном одбору банке да се одређена питања у вези са интерном и спољном ревизијом уврсте у дневни ред скупштине банке,

13) подноси надзорном одбору тромјесечни, полугодишњи и годишњи извјештај о свом раду и

14) сазива сједницу надзорног одбора уколико сматра да су угрожени интереси акционара или утврди незаконитости и неправилности органа управљања.

(2) Одбор за ревизију је дужан, када оцијени да банка послује супротно закону и другом пропису, статуту или другом акту банке, да надзорном одбору банке даје препоруке за отклањање уочених незаконитости и неправилности, као и захтијева сазивање ванредне сједнице скупштине банке у случају да установљене незаконитости и неправилности могу имати теже посљедице на пословање банке.

(3) Чланови одбора за ревизију одржавају састанке у сједишту банке најмање једном у три мјесеца, а по потреби и чешће.

Одбор за ризике

Члан 80.

(1) У одбор за ризике могу бити именована лица која заједно имају одговарајуће знање, способност и стручност како би у потпуности разумјели и пратили спровођење стратегије и политике за управљање ризицима, као и склоност преузимању ризика банке.

(2) Одбор за ризике дужан је извјештавати надзорни одбор о спровођењу стратегије за преузимање и управљање ризицима, адекватности и начину спровођења усвојених политика и процедура за управљање ризицима, као и о адекватности и поузданости цјелокупног система за управљање ризицима, помагати и надzirати спровођење усвојених стратегија, те савјетовати надзорни одбор о укупној тренутној и будућој склоности преузимању ризика, не доводећи при том у питање одговорност органа управљања у цјелокупном управљању ризицима и надзирању банке.

Одбор за именовања

Члан 81.

Одбор за именовања:

1) предлаже чланове надзорног одбора и чланове управе,

2) редовно, а најмање једном годишње, процјењује структуру, величину, састав и дјеловање надзорног одбора и управе и по потреби предлаже промјене,

3) редовно, а најмање једном годишње, процјењује знање, способности и искуство појединачних чланова управе и надзорног одбора, те управе и надзорног одбора као цјелине и о процјени извјештава те органе,

4) редовно преиспитује политике за избор чланова надзорног одбора и управе и именовање вишег руководства, даје препоруке надзорном одбору и управи и у случају потребе предлаже њихове измјене, водећи при томе рачуна о родној заступљености,

5) континуирано, у мјери у којој је то могуће, обезбјеђује непостојање доминантног утицаја појединаца или мале групе појединаца при одлучивању надзорног одбора и управе у сврху заштите интереса банке у цјелини и

6) обавља друге послове у складу са прописима Агенције.

Одбор за накнаде

Члан 82.

(1) Одбор за накнаде формира се на начин који омогућује доношење стручних и независних одлука о политикама и праксама у вези са накнадама, као и о утицају накнада на управљање ризицима, капиталом и ликвидношћу банке.

(2) Одбор за накнаде припрема приједлог политика и одлука у вези са платама, накнадама, наградама и другим примањима запослених, чланова надзорног и других одбора, узимајући при томе у обзир све прописане захтјеве у погледу уважавања дугорочних интереса акционара, инвеститора и других заинтересованих страна банке, као и јавни интерес, те да накнаде буду примјерене пословима који се обављају, финансијском стању и резултатима пословања банке.

(3) Агенција доноси акт којим прописује правила и критеријуме у вези са политиком накнада у банци.

Кредитни одбор банке

Члан 83.

(1) Управа банке именује један или више кредитних одбора.

(2) Кредитни одбор банке одлучује о кредитним захтјевима и обавља друге послове у складу са актима банке.

5. Секретар банке

Секретар

Члан 84.

(1) Банка има секретара.

(2) Одговорност, квалификације, поступак и надлежност за именовање и разрјешење секретара утврђују се статутом банке.

(3) Права и обавезе секретара, висина накнаде, као и друга питања уређују се уговором закљученим између секретара и банке.

Прокура

Члан 85.

Банка може давати прокуру и друге пуномоћи у складу са посебним актом Агенције.

ГЛАВА V ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Примјена прописа Члан 86.

(1) Банка и организациони дио банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине који послује у Републици Српској дужни су да своје пословање обављају у складу са законом, прописима Агенције, условима и ограничењима утврђеним дозволом за рад, односно одобрењем за оснивање, те стандардима и правилима струке.

(2) Банка је дужна да у свом пословању непрекидно одржава адекватност капитала, солвентност, потребан ниво ликвидних средстава, односно способност плаћања и кредитну способност, те да обезбиједи диверзификацију своје активе и пасиве.

(3) Диверзификација, у смислу овог закона, представља пласирање средстава већем броју различитих правних и физичких лица, односно прикупљање и позајмљивање средстава од већег броја различитих правних и физичких лица.

1. Систем управљања

Обухват система управљања Члан 87.

(1) Банка је дужна да успостави и спроводи свеобухватан, поуздан и ефикасан систем управљања, који је сразмјеран величини банке, врсти и сложености послова банке, односно ризичном профилу банке.

(2) Систем управљања обухвата:

1) транспарентну организациону структуру са јасно дефинисаним и досљедним нивоима одговорности,

2) ефикасан и поуздан систем управљања ризицима, који обухвата ефикасне и поуздане процесе за утврђивање, управљање, праћење, ублажавање и извјештавање о изложености ризицима,

3) адекватан систем унутрашњих контрола, који укључује јасне административне и рачуноводствене поступке,

4) политике и праксе накнада које су усклађене са обимом преузетог ризика и ефикасним и поузданим управљањем ризицима,

5) адекватне поступке интерне процјене адекватности капитала и ликвидности банке и

6) адекватне планове опоравка.

Организациона структура Члан 88.

(1) Банка је дужна да успостави јасну и транспарентну организациону

структуру са добро дефинисаним и досљедним линијама овлашћења и одговорностима на начин који:

1) омогућава ефикасну комуникацију и сарадњу свих организационих нивоа, укључујући и адекватан ток информација у банци,

2) ограничава и спречава сукоб интереса и

3) успоставља јасан и документован процес доношења одлука.

(2) Банка је дужна да правовремено утврди области пословања у којима постоји могући сукоб интереса, те обезбиједи да се на одговарајући начин спријечи сукоб интереса у било којем облику.

Управљање ризицима

Члан 89.

(1) Банка је дужна да успостави свеобухватан и ефикасан систем управљања ризицима, на начин да:

1) донесе одговарајуће стратегије, политике и процедуре за управљање ризицима,

2) успостави процесе и поступке за управљање ризицима на основу аката из тачке 1) овог става, а који обухватају:

1. утврђивање и процјену значајних ризика којима је банка изложена или би могла бити изложена у свом пословању,

2. мјерење ризика кроз успостављене поступке и процедуре за тачно и благовремено мјерење, односно процјену ризика,

3. мјере за ограничавање и ублажавање ризика на начин који ће негативне утицаје на пословање и бонитет банке свести на најмању могућу мјеру,

4. праћење, анализирање и контролу ризика,

5. одговарајуће линије за благовремено и континуирано извјештавање органа управљања о ризицима,

3) успостави одговарајућу организацију послова за ефикасно спровођење процеса и поступака управљања ризицима, са јасно дефинисаним, транспарентним и конзистентним овлашћењима и одговорностима унутар банке, којима се врши недвосмислена подјела послова управљања ризицима од послова излагања ризицима и спречава сукоб интереса,

4) обезбиједи информациони систем који обезбјеђује свеобухватно и поуздано прикупљање података потребних за праћење и анализу свих ризика којима је банка изложена,

5) спроводи тестирање отпорности банке на стрес коришћењем више сценаријума, узимајући у обзир претпоставке о промјенама екстерних и интерних фактора који могу имати значајан утицај на ризике у пословању банке и

6) сачини планове за поступање у непредвиђеним, односно ванредним ситуацијама у пословању банке.

(2) Банка је дужна да обезбиједи независну процјену функционисања успостављеног система управљања ризицима од стране одбора за ревизију и привредног друштва за ревизију.

(3) Агенција доноси акт којим прописује начин успостављања и спровођења система управљања ризицима који обухвата све ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању.

Врсте ризика у пословању банке

Члан 90.

(1) Управљање ризицима обавезно се успоставља на начин да обухвати све ризике којима је банка изложена или би могла бити изложена у свом пословању, а посебно слjedeће ризике:

- 1) кредитни ризик,
- 2) тржишни ризик,
- 3) оперативни ризик,
- 4) ризик ликвидности,
- 5) ризик концентрације,
- 6) каматни ризик у банкарској књизи,
- 7) ризик земље,
- 8) ризик усклађености пословања,
- 9) стратешки ризик,
- 10) репутациони ризик,
- 11) ризик намирeња и
- 12) други ризици којима је банка изложена.

(2) Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке усљед неизвршавања обавеза дужника према банци.

(3) Тржишни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке због промјене цијена на тржишту, а обухвата:

- 1) девизни ризик, који је ризик промјене девизног курса и промјене цијене злата,
- 2) ризик позиције, који је ризик промјене цијене хартија од вриједности или код деривативног финансијског инструмента промјене цијене односног (основног) инструмента и
- 3) робни ризик, који је ризик промјене цијене робе.

(4) Оперативни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке усљед пропуста у раду запослених, неодговарајућих интерних процедура и процеса, неадекватног управљања информационом и другим системима у банци, као и усљед наступања непредвидивих екстерних догађаја, укључујући правни ризик.

(5) Ризик ликвидности је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке усљед неспособности банке да испуњава своје доспјеле обавезе, и то због:

- 1) повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања или
- 2) отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту.

(6) Ризик концентрације је ризик који директно или индиректно произлази из изложености банке према истом или сличном извору настанка ризика, односно истој или сличној врсти ризика, а односи се на изложеност према једном лицу или групи повезаних лица, групу изложености са истим или сличним факторима ризика, као што су привредни сектори, географска подручја, врсте производа и инструменти кредитне заштите, укључујући и индиректне изложености према пружаоцу кредитне заштите.

(7) Каматни ризик у банкарској књизи је ризик од могућег настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке по основу позиција из банкарске књиге усљед промјене каматних стопа.

(8) Ризик земље је ризик који се односи на земљу поријекла лица према којем је банка изложена и представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски

результат и капитал банке због немогућности банке да наплати потраживања од дужника из разлога који су последица политичких, економских или социјалних прилика у земљи поријекла дужника, а који обухвата политичко-економски ризик и ризик трансфера.

(9) Ризик усклађености пословања је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке усљед пропуштања усклађивања пословања са законом и другим прописима којима се уређује пословање банака, те интерним актима банке, а посебно обухвата ризик од санкција Агенције.

(10) Стратешки ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал банке усљед непостојања одговарајућих политика и стратегија, те њиховог неадекватног спровођења, као и усљед промјена у окружењу у којем банка послује или изостанка одговарајућег реаговања банке на те промјене.

(11) Репутациони ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал банке усљед губитка повјерења у интегритет банке до којег долази због неповољног јавног мишљења о пословним праксама банке или активностима чланова органа банке, без обзира да ли постоји или не постоји основ за такво јавно мишљење.

(12) Ризик намирења је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал банке због разлике у уговореној цијени намирења за одређени дужнички, власнички, девизни или робни инструмент и њене садашње тржишне вриједности.

Обухват система унутрашњих контрола Члан 91.

(1) Банка је дужна да ради обезбјеђења законитог, сигурног и стабилног пословања банке успостави ефикасан систем унутрашњих контрола за праћење ризика, ефикасности и ефективности пословања банке, поузданости њених финансијских извјештаја и осталих информација, те усклађености пословања банке са прописима, интерним актима, начелима и стандардима струке.

(2) Банка је дужна да успостави и спроводи ефикасан систем унутрашњих контрола у свим подручјима пословања који најмање обухвата:

- 1) успостављање и одржавање адекватне организационе структуре,
- 2) успостављање контролних функција банке,
- 3) адекватне контролне активности и подјелу дужности,
- 4) одговарајуће унутрашње контроле интегрисане у пословне процесе и активности банке и
- 5) успостављање и одржавање одговарајућих административних и рачуноводствених поступака.

Контролне функције банке Члан 92.

(1) Банка је дужна да успостави следеће контролне функције:

- 1) функцију управљања ризицима,
- 2) функцију праћења усклађености пословања и
- 3) функцију интерне ревизије.

(2) Надзорни одбор, на приједлог управе, доноси акт о успостављању сваке од контролних функција из става 1. овог члана и дужан је да их успостави као

организационе јединице, независно од пословних процеса и активности у којима ризик настаје, односно које ове функције прате, контролишу и оцјењују.

(3) Поједина контролна функција не може бити организована у оквиру друге контролне функције банке.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, банка може обављање функције праћења усклађености пословања организовати у оквиру функције управљања ризицима или друге функције ако је то примјерено величини банке, те врсти, обиму и сложености њених послова, с тим да се послови те функције не могу организовати у оквиру функције интерне ревизије.

(5) Приликом успостављања контролних функција банка је дужна да:

1) примијени принцип пропорционалности, односно сразмјерности са величином, врстом и сложеностју пословања банке и профилем ризика банке,

2) обухвати све значајне ризике којима је изложена или би могла бити изложена у свом пословању,

3) спријечи сукоб интереса,

4) успостави директно извјештавање према надзорном одбору банке,

5) обезбиједи довољан број запослених са одговарајућим стручним знањима и искуством, као и адекватну информационо-техничку подршку и

6) именује лица одговорна за рад контролних функција и о њиховом именовану обавијести Агенцију.

(6) Агенција доноси акт којим прописује обим и начин обављања контролних функција банке, услове које су обавезни да испуњавају лица која обављају послове контролних функција, као и начин на који управа банке преиспитује ефикасност контролних функција банке у складу са чланом 71. став 8. тачка 2. овог закона.

Лица која обављају послове контролних функција

Члан 93.

(1) Банка је дужна да, сразмјерно својој величини, интерној организацији, врсти, обиму и сложености послова које обавља, за сваку контролну функцију обезбиједи довољан број лица која обавезно имају одговарајуће стручно знање и искуство.

(2) Лица која обављају послове контролних функција не могу бити лица повезана са банком, нити лица код којих постоји сукоб интереса, како би се у обављању њихових послова обезбиједила независност и објективност.

(3) Ако је обављање послова поједине контролне функције повјерено већем броју лица, банка обавезно има руководиоце организационих јединица контролних функција, а које именује и разрјешава надзорни одбор банке, као и утврђује накнаде за њихов рад.

(4) Руководиоци организационих јединица контролних функција и запослени у тим јединицама независни су у свом раду и обављају искључиво послове за које су одговорни.

(5) Запослени у банци дужни су да лицима која обављају послове контролних функција омогуће увид у сву документацију коју посједују и пруже све потребне информације.

(6) Банка је дужна да без одгађања, а најкасније у року од три радна дана од именовања руководиоца сваке контролне функције, обавијести Агенцију о именовану, као и о разлозима за замјену тих лица.

(7) Банка је дужна да обезбиједи редовно стручно образовање и усавршавање лица која обављају послове контролних функција.

Функција управљања ризицима

Члан 94.

Банка је дужна да у оквиру функције управљања ризицима обезбиједи обављање најмање сљедећих послова:

- 1) анализу ризика која укључује утврђивање, мјерење односно процјењивање ризика којима је банка изложена или би могла бити изложена у свом пословању,
- 2) континуирано праћење свих значајнијих ризика којима је банка изложена или би могла бити изложена у свом пословању, укључујући ризике из макроекономског окружења,
- 3) спровођење тестирања отпорности на стрес,
- 4) контролу ризика на начин који ће негативне утицаје на пословање и бонитет банке свести на најмању могућу мјеру,
- 5) провјеру примјене и ефикасности метода и поступака за управљање ризицима којима је банка изложена или би могла бити изложена у свом пословању, укључујући ризике из макроекономског окружења,
- 6) испитивање и оцјену адекватности и ефикасности унутрашњих контрола у процесу управљања ризицима, те оцјену адекватности методологије за управљање ризицима,
- 7) учествовање у изради и преиспитивању стратегија и политика за управљање ризицима, метода и поступака за управљање ризицима, те даје приједлоге и препоруке за ефикасно управљање ризицима,
- 8) анализу, праћење и извјештавање о адекватности капитала банке, те провјеру стратегија и поступака за интерну процјену адекватности капитала,
- 9) анализу, праћење и извјештавање о адекватности ликвидности банке, те провјеру стратегија и поступака за интерну процјену ликвидности банке,
- 10) анализу ризика присутних код нових производа или нових тржишта и
- 11) спровођење осталих провјера потребних за адекватну контролу ризика.

Функција праћења усклађености пословања

Члан 95.

(1) Банка је дужна да функцију праћења усклађености пословања успостави и развија на начин који обезбјеђује:

- 1) праћење усклађености пословања банке са овим законом, прописима Агенције и другим прописима и стандардима опрезног банкарског пословања, процедурама о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, као и другим актима којима се уређује пословање банке,
- 2) идентификовање пропуста и процјену ризика као посљедице неусклађености пословања банке са законом и другим прописима, посебно ризика од спровођења надзорних мјера и санкција Агенције и других надлежних органа, финансијских губитака, као и репутациони ризик,
- 3) савјетовање управе и других одговорних лица о начину примјене релевантних закона, стандарда и правила, укључујући и информације о актуелностима из тих подручја и
- 4) процјену ефеката које ће на пословање банке имати измјена релевантних прописа.

(2) Организациона јединица задужена за праћење усклађености пословања банке дужна је да сачини програм праћења усклађености пословања банке, који посебно садржи методологију рада те организационе јединице, планиране активности, начин и рокове израде извјештаја, начин провјере усклађености, као и план обуке запослених.

Функција интерне ревизије
Члан 96.

(1) Банка је дужна да организује функцију интерне ревизије као посебну организациону јединицу, функционално и организационо независну од активности које ревидира и од других организационих дијелова банке.

(2) Банка је дужна да функцију интерне ревизије врши у складу са прописима, стандардима професионалне праксе интерне ревизије и основним начелима организације и рада интерне ревизије.

(3) Организациона јединица интерне ревизије врши оцјену:

1) адекватности функције управљања ризицима и функције праћења усклађености пословања, ради идентификовања, праћења и контроле кључних ризика, те предузимања одговарајућих мјера за њихово ограничавање и ублажавање,

2) тачности, исправности и поузданости система рачуноводствених евиденција и финансијских извјештаја банке,

3) адекватности информационог система у банци,

4) стратегије и поступака за интерну процјену адекватности капитала и интерну процјену адекватности ликвидности,

5) поузданости система извјештавања, као и правовремености и тачности извјештатаја прописаних овим и другим законима, као и прописа донесених на основу тих закона,

6) система прикупљања и исправности информација које се јавно објављују у складу са овим законом,

7) управљања и заштите имовине банке,

8) примјене политике плата, накнада и других примања у банци,

9) слабости у пословању банке и њених запослених, као и случајева неизвршења обавеза и прекорачења овлашћења,

10) поступања банке по налозима и препорукама Агенције и привредног друштва за ревизију,

11) осталих послова банке прописаних овим законом и другим прописима и

12) обавља остале послове потребне за остваривање циљева интерне ревизије.

(4) Организациона јединица интерне ревизије дужна је да надзорном одбору и одбору за ревизију банке даје независно и објективно мишљење о питањима која су предмет ревизије, даје савјете и препоруке за унапређење постојећег система унутрашњих контрола и пословања банке, као и пружа помоћ надзорном одбору и одбору за ревизију у остваривању њихових циљева, примјењујући систематичан, дисциплинован и документован приступ вредновању и унапређењу постојећег начина контроле, управљања ризицима и руковођења процесима.

(5) Банка је обавезна да има најмање једног запосленог у организационој јединици интерне ревизије који има звање овлашћеног и интерног ревизора у складу са прописима који уређују област рачуноводства и ревизије.

(6) Запослени у организационој јединици интерне ревизије не могу обављати руководеће ни друге послове из дјелатности банке, осим послова који се односе на обављање интерне ревизије, нити могу учествовати у припреми и изради аката и друге документације који могу бити предмет интерне ревизије.

Овлашћења интерне ревизије
Члан 97.

(1) Запослени у организационој јединици интерне ревизије имају право увида у пословне књиге, финансијске извјештаје и сву документацију банке и њених подређених друштава, као и чланова исте банкарске групе, те да без ограничења врше надзор над пословањем банке и учествују на сједницама надзорног одбора и његових одбора.

(2) Управа, надзорни одбор и одбор за ревизију банке дужни су да обезбиједи правовремено и ефикасно предузимање мјера по препорукама интерне ревизије, са циљем отклањања уочених неправилности и слабости констатованих у извјештајима интерне ревизије.

Извјештавање о спровођењу контролних функција

Члан 98.

(1) Руководилац поједине организационе јединице контролне функције непосредно извјештава надзорни одбор, те информише управу, одбор за ревизију и други одговарајући одбор банке и најмање једном годишње учествује на сједницама ових органа.

(2) Руководиоци организационих јединица контролних функција састављају тромјесечне, полугодишње и годишње извјештаје о управљању ризицима, праћењу усклађености пословања и интерној ревизији, које достављају управи, надзорном одбору и одбору за ревизију.

(3) Извјештаје из става 2. овог члана, уз прибављено изјашњење управе и одбора за ревизију, усваја надзорни одбор банке.

(4) Ако руководилац поједине контролне функције у току обављања својих послова утврди незаконитост у пословању или кршење правила и процедура о управљању ризицима, због чега је угрожена ликвидност, солвентност или сигурност пословања банке, дужан је да одмах о томе обавијести управу, надзорни одбор, одбор за ревизију и Агенцију.

(5) Руководиоци организационих јединица контролних функција годишње извештаје о свом раду подносе надзорном одбору и одбору за ревизију банке.

(6) Банка је дужна да Агенцији достави извјештаје контролних функција из става 2. овог члана, које је усвојио надзорни одбор банке.

(7) Агенција доноси акт којим прописује садржај и рокове достављања извјештаја из става 6. овог члана.

Накнаде у банци

Члан 99.

(1) Банка је дужна да успостави и спроводи адекватане политике и праксе накнада и осталих примања запослених у банци, усклађене са пословном стратегијом банке, циљевима и дугорочним интересима банке, те стратегијом преузимања ризика на начин да не подстиче преузимање ризика изнад прихватљивог нивоа ризика за банку.

(2) Агенција доноси акт којим прописује минималне услове за успостављање и спровођење политике и праксе накнада у банци.

Поступак интерне процјене адекватности капитала и ликвидности банке

Члан 100.

(1) Банка је дужна да успостави адекватну, ефикасну и свеобухватну стратегију планирања капитала и поступке за континуирану процјену нивоа и структуре капитала који је потребан за покриће свих ризика којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању.

(2) Банка је дужна да успостави адекватне, ефикасне и свеобухватне стратегије, политике, процесе и системе за утврђивање, мјерење и праћење ризика ликвидности и поступке за континуирану процјену нивоа и структуре ликвидних средстава и извора финансирања потребних за обављање пословања банке.

(3) Агенција доноси акт којим прописује минималне услове за спровођење поступка интерне процјене адекватности капитала и ликвидности у банци, као и начин и рокове извјештавања Агенције.

Израда плана опоравка

Члан 101.

(1) Банка је дужна да изради план опоравка који садржи мјере и стратегије које банка предузима у случају значајног погоршања њеног финансијског стања, ради поновног успостављања одрживог пословања и одговарајућег финансијског положаја.

(2) Агенција може прописати мањи обим плана опоравка и мању учесталост његовог ажурирања за банке чија величина, модел пословања и повезаност с другим институцијама или финансијским сектором у цјелини обезбјеђује да њихово пропадање неће имати негативан утицај на финансијска тржишта, друге институције или на услове финансирања.

(3) План опоравка и измјене плана, које је усвојио надзорни одбор банке, достављају се Агенцији на процјену, а њихов садржај сматра се пословном тајном.

(4) Банка је дужна да план опоравка ревидира:

1) најмање једном годишње или

2) након промјене правне или организационе структуре банке, пословног модела или финансијског стања, који би могли значајно утицати на извршење плана опоравка или захтијевати његову измјену или

3) када дође до промјене претпоставки коришћених приликом израде плана опоравка, а које могу имати значајан утицај на његово извршење или

4) када Агенција то затражи на основу т. 2) и 3) овог става.

(5) План опоравка не обавезује Агенцију и не даје право нити обавезује банку и трећа лица да спроводе мјере и стратегије садржане у плану, ако се то због промијењених околности не сматра потребним.

(6) Независно од става 5. овог члана Агенција је овлашћена да, у оквиру своје надзорне функције, наложи банци једну или више мјера ране интервенције у вези са спровођењем плана опоравка.

(7) Достављање плана опоравка не спречава Агенцију у предузимању мјера надзора према тој банци у складу са законским овлашћењима.

Садржај плана опоравка

Члан 102.

(1) Банка је дужна да планом опоравка утврди различите могућности за опоравак и мјере које би се примијениле у оквиру сваке од ових могућности, као и да обезбиједи одговарајуће услове и процедуре за благовремено предузимање активности за њен опоравак.

(2) Банка је дужна да утврди активности и мјере за опоравак и на основу

предвиђања различитих ситуација у којима би могли наступити озбиљни макроекономски и финансијски поремећаји значајни за пословање те банке, укључујући догађаје системског значаја и поремећаје који се односе на пословање одређених лица или групе друштава.

(3) План опоравка садржи опис различитих активности и мјера за опоравак које банка предузима у вези са капиталом и ликвидношћу, рокове спровођења појединих елемената плана и идентификацију критичних функција, као и друге елементе и податке које пропише Агенција.

(4) План опоравка укључује и мјере које банка предузима када су испуњени услови за рану интервенцију и не може претпостављати коришћење ванредне јавне финансијске подршке из буџетских и других јавних средстава.

(5) Мјере утврђене планом опоравка обухватају нарочито промјене чланова органа управљања и других лица на руководећем положају у банци, промјене у подјели дужности и одговорности запослених, затварање једне или више организационих јединица, измјене пословних активности банке, обезбјеђивање додатног капитала, конверзију одговарајућих елемената капитала у акције или друге власничке инструменте и друго.

(6) Агенција доноси акт којим прописује садржај плана опоравка, као и начин и рок његовог достављања.

Процјена плана опоравка Члан 103.

(1) Банка је дужна да план опоравка достави Агенцији ради процјене примјерености и спроводљивости предложених мјера за одржавање или обнављање редовног пословања и финансијског положаја банке, те оцјену могућности брзог и ефикасног спровођења мјера у ситуацијама финансијских поремећаја.

(2) Приликом процјене примјерености плана опоравка, Агенција узима у обзир примјереност структуре капитала и финансирања банке зависно од нивоа комплексности организационе структуре и профила ризика банке.

(3) Агенција је дужна да, у року од шест мјесеци од дана достављања плана опоравка, обави његово преиспитивање и процјени у којој мјери план задовољава захтјеве по питању садржаја из члана 102. овог закона.

(4) Ако достављени план опоравка садржи значајне недостатке или препреке за спровођење плана, Агенција може наложити банци да:

1) достави додатне информације ради процјене плана опоравка,

2) у остављеном року измијени план опоравка са циљем отклањања недостатака или рјешавања препрека и

3) допуни план опоравка са планом поновног преговарања о неким или свим дуговима банке.

(5) Ако банка не достави план или ако не поступи у остављеном року у складу са налогом Агенције из става 4. овог члана, Агенција може према банци предузети одговарајуће мјере надзора и, ако је то потребно, захтијевати од банке да:

1) смањи ризични профил, укључујући ризик ликвидности,

2) обезбиједи благовремено повећање капитала,

3) преиспита пословну политику и стратегију,

4) изврши промјене у дијелу пословне политике и стратегије које се односе на финансирање, ради обезбјеђивања додатне заштите кључним пословним активностима и критичним функцијама,

5) изврши промјене у начину управљања и

6) преиспита организациону структуру.

(6) При одређивању мјера из става 5. овог члана, Агенција процјењује тежину утврђених недостатака плана опоравка, као и ограничења и посљедице примјене мјера и плана опоравка на пословање банке.

(7) Поред обавезе сачињавања и подношења плана опоравка банке, Агенција може да наложи да друго друштво, тј. финансијска организација банкарског система, због свог значаја у домаћем банкарском или финансијском систему, достави план опоравка, на који се сходно примјењују одредбе овог закона о изradi, садржају, процјени и примјени плана опоравка банке.

(8) Ако банка, од које се тражи достављање плана опоравка, обавља послове финансијског посредовања у складу са овим законом, Агенција обавјештава надлежни регулаторни орган о плану опоравка.

Примјена плана опоравка

Члан 104.

(1) План опоравка садржи квантитативне и квалитативне показатеље финансијског стања банке, на основу којих се утврђује када се одговарајућа мјера из плана може предузети, при чему банка ипак може, ако је то оправдано околностима у одређеној ситуацији, а на основу одлуке надзорног одбора банке, да предузме мјере за опоравак и када на то не указују одређени показатељи из овог плана, односно да не примијени мјере иако на то указују ови показатељи.

(2) Банка је дужна да на одговарајући начин обезбиједи редовно праћење показатеља из става 1. овог члана.

(3) Банка је дужна да у писаној форми, без одгађања, обавијести Агенцију о донесеној одлуци о предузимању мјера из плана опоравка, односно о донесеној одлуци да не предузме мјере из плана опоравка иако су били испуњени услови за њено предузимање, као и да уз обавјештење достави одговарајуће образложење.

(4) Агенција доноси акт којим прописује минималне квантитативне и квалитативне показатеље из става 1. овог члана.

План опоравка банкарске групе

Члан 105.

(1) План опоравка банкарске групе садржи мјере и активности чије се спровођење захтијева на нивоу банкарске групе као цјелине, посебно матичног друштва и сваког зависног друштва појединачно, као и начин којим се обезбјеђује координација и досљедност спровођења тих мјера и активности.

(2) Надређена банка банкарске групе, која је предмет контроле Агенције на консолидованој основи, дужна је да сачини и достави Агенцији на одобрење план опоравка банкарске групе, којим се утврђују мјере ради постизања стабилности и поновног успостављања одговарајућег финансијског стања на нивоу банкарске групе као цјелине и сваког појединачног члана те групе.

(3) План опоравка банкарске групе са надређеним холдингом, односно надређеним матичним друштвом, Агенцији доставља банка која је под контролом тог холдинга или друштва, а има сједиште у Републици Српској.

(4) Одредбе о изradi и садржају, процјени и примјени плана опоравка из овог закона сходно се примјењују и на план опоравка банкарске групе.

(5) Агенција доноси акт којим прописује садржај, начин и рок достављања плана опоравка банкарске групе.

2. Ограничења у пословању банке

Велика изложеност Члан 106.

(1) Изложеност банке према једном лицу је укупан износ билансних и ванбилансних ставки које представљају потраживања од једног лица или групе повезаних лица, након извршених одговарајућих умањења тих ставки, у складу са прописима Агенције.

(2) Велика изложеност банке је изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица која износи или прелази 10% признатог капитала банке.

(3) Банка је дужна да усвоји политике и процедуре за утврђивање и праћење појединачне и укупне изложености, води евиденцију, прати и извјештава о изложености, у складу са прописима Агенције.

Највећа допуштена изложеност Члан 107.

(1) Забрањено је да изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица након примјене технике смањења кредитног ризика прелази 25% њеног признатог капитала.

(2) Највећи допуштени износ кредитних потраживања који није обезбијеђен колатералом у складу са прописима Агенције према једном лицу или групи повезаних лица може бити највише до 5% признатог капитала банке.

(3) На укупну изложеност банке према њеном надређеном и подређеном друштву и са њима повезаним лицима примјењују се ограничења прописана овим чланом.

Претходна сагласност надзорног одбора на изложеност Члан 108.

За закључивање појединачног правног посла на основу којег би укупна изложеност банке довела до велике изложености банке према једном лицу или групи повезаних лица и до сваког наредног повећања те изложености, потребна је претходна сагласност надзорног одбора банке.

Прекорачење највеће допуштене изложености Члан 109.

(1) Банка може, у изузетном случају, у књизи трговања прекорачити изложеност из члана 107. овог закона ако су испуњени сљедећи услови:

1) прекорачење у односу на ограничење изложености из члана 107. став 1. овог члана произлази у потпуности из књиге трговања,

2) банка је дужна испунити додатни капитални захтјев у вези са прекорачењем ограничења изложености из члана 107. став 1. овог члана,

3) ако је од прекорачења из књиге трговања прошло највише до 10 дана, забрањено је да изложеност у књизи трговања према том лицу или тој групи повезаних лица пређе 500% признатог капитала банке и

4) ако сва прекорачења ограничења од 25% признатог капитала из књиге трговања трају дуже од десет дана, забрањено је да заједно прелазе 600% признатог капитала банке.

(2) У сваком од случајева прекорачења ограничења, банка без одгађања обавјештава Агенцију о износу прекорачења и називу лица на које се прекорачење односи, односно групи повезаних лица на која се прекорачења односе.

(3) Банка је дужна да уз обавјештење приложи опис мјера које ће се спровести ради усклађивања са захтјевима за ограничења из овог члана и навести рок у којем ће те мјере бити спроведене.

(4) Признати капитал, у смислу овог закона, једнак је регулаторном капиталу банке.

(5) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин обрачуна велике изложености, као и прописује највећи дозвољени збир свих великих изложености банке.

Пословање са лицем у посебном односу са банком

Члан 110.

(1) Правни послови банке са лицем у посебном односу са банком обухватају послове које банка закључи са овим лицем и лицем које је повезано са лицем у посебном односу са том банком.

(2) Банка у свом пословању не може лицима из става 1. овог члана одобрити услове који су повољнији од услова одобрених другим лицима која нису у посебном односу са том банком.

(3) Агенција утврђује износ изнад којег је потребно добити претходно одобрење надзорног одбора банке за закључивање правног посла између банке и лица из става 1. овог члана.

(4) Банка може закључити правни посао и предузимати радње у вези са правним послом из става 3. овог члана након добијања писменог одобрења надзорног одбора банке.

(5) Члану надзорног одбора и управе банке није допуштено да учествује у разматрању или одобравању било којег правног посла између њега и банке, између банке и било којег члана његове породице и између банке и правног лица у којем он или било који члан његове породице учествује у управљању или руковођењу, или у којем има значајно или контролно учешће.

(6) Правни посао који банка закључи супротно условима прописаним у ст. 2, 3, 4. и 5. овог члана ништав је правни посао.

(7) Одобрење из става 3. овог члана није обавезно у случају:

1) полагања депозита лица у посебном односу са банком,

2) давања кредита обезбијеђеног везаним депозитом лица у посебном односу са банком и

3) давања кредита обезбијеђеног дужничким хартијама од вриједности Републике Српске, односно дужничким хартијама од вриједности лица чији рејтинг, према оцјени признатих међународних рејтинг агенција, није испод А.

(8) Забрањено је да банка одобрава кредите акционарима прије истека рока од годину од дана када је почела да послује.

(9) Агенција доноси акт којим прописује начин обављања послова банке са лицима из става 1. овог члана.

Учешће банке у другим правним лицима

Члан 111.

(1) Забрањено је да банка, директно или индиректно, без претходне сагласности Агенције има:

1) учешће у правном лицу или у зависном друштву тог правног лица које прелази износ од 5% признатог капитала банке или

2) укупну нето вриједност свих учешћа банке у другим правним лицима и зависним друштвима тих правних лица изнад 20% признатог капитала банке.

(2) Учешће банке у једном правном лицу из финансијског сектора, директно или индиректно, може бити највише до 15% њеног признатог капитала.

(3) Учешће банке у лицу које није лице у финансијском сектору не смије прећи 10% њеног признатог капитала, нити 49% капитала тог лица.

(4) Укупно учешће банке у лицима која нису лица у финансијском сектору може бити највише до 25% признатог капитала банке, а укупно учешће банке у лицима у финансијском сектору може бити највише до 50% њеног признатог капитала.

(5) Кредити банке правним лицима у којима банка има инвестициона улагања сматрају се учешћем на које се примјењују ограничења из овог члана.

(6) Агенција издаје сагласност из става 1. овог члана ако су испуњени сљедећи критеријуми:

1) стицање учешћа не доводи до излагања неоснованим ризицима,

2) стицање учешћа не омета обављање ефикасног надзора Агенције, примјену мјера надзора или несметано реструктурирање банке,

3) банка посједује одговарајућа финансијска средства, те управљачке и организационе способности за такву трансакцију и

4) банка има способност за управљање ризицима небанкарских послова.

(7) Агенција издаје сагласност из става 1. овог члана за улагање банке у иностранству ако су, поред критеријума из става 6. овог члана, испуњени и сљедећи услови:

1) обезбијеђен адекватан проток информација неопходних за консолидовани надзор,

2) постоји ефективан надзор у земљи домаћина и

3) постоји способност вршења надзора на консолидованој основи.

(8) Изузеци од ограничења укупног улагања банке у основна средства уобзирују се и код ограничења из овог члана.

Улагање у основна средства

Члан 112.

(1) Укупно улагање банке у њена основна средства не може бити веће од 40% износа признатог капитала банке.

(2) Улагањима из става 1. овог члана не сматрају се улагања која је банка стекла у периоду од три године након стицања у замјену за своја потраживања у поступку финансијског реструктурирања, у стечајном и извршном поступку те примјеном инструмената обезбјеђења потраживања, у складу са законом којим се уређује извршни поступак.

3. Екстернализација

Екстернализација пословних активности банке

Члан 113.

(1) Екстернализација је уговорно повјеравање обављања активности банке овлашћеним пружаоцима услуга, а које би банка иначе сама обављала.

(2) У смислу става 1. овога члана, екстернализацијом се не сматра:

- 1) набавка робе и услуга,
- 2) најам или закуп,
- 3) комуналне услуге и
- 4) друге стандардизоване услуге које пропише Агенција.

Услови за екстернализацију

Члан 114.

(1) Банка је дужна да успостави одговарајући систем управљања ризицима који су повезани са екстернализацијом.

(2) Банка може екстернализовати активности које јој омогућују обављање послова банке, укључујући и активности којима се подржава обављање тих послова, ако екстернализација не нарушава:

- 1) обављање редовног пословања банке,
- 2) ефикасно управљање ризицима банке,
- 3) систем унутрашњих контрола банке и
- 4) могућност обављања надзора Агенције над екстернализованим материјално значајним активностима.

(3) Ако банка намјерава екстернализовати материјално значајне активности, дужна је да о томе обавијести Агенцију и достави прописану документацију.

(4) Агенција, у року од 90 дана од дана пријема обавјештења и прописане документације, утврђује да ли су испуњени услови за екстернализацију у складу са законом и подзаконским прописима и о резултатима процјене обавјештава банку.

(5) Уколико Агенција процијени да банка у намјерованој или постојећој екстернализацији не може на одговарајући начин управљати ризицима који су повезани са екстернализацијом, може захтијевати испуњавање додатних услова или забранити екстернализацију.

(6) Агенција доноси акт којим прописује појам материјално значајних активности, разрађује услове за екстернализацију, те прописује садржај документације и рок за доставу обавјештења и документације из става 3. овог члана.

Забрана екстернализације

Члан 115.

(1) Забрањено је да банка екстернализује обављање послова за које је добила дозволу за рад од Агенције у складу са овим законом.

(2) Одговорност банке према трећим лицима ни у којем случају се не може пренијети на пружаоце услуга.

(3) Забрањено је да банка екстернализује права и обавезе органа управљања, као и обављање контролних функција банке које су дефинисане овим законом.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, банка може екстернализовати одређене сегменте функције интерне ревизије уз услове и на начин које пропише Агенција.

4. Купопродаја пласмана банке

Уговор о купопродаји пласмана банке

Члан 116.

(1) Банка може закључити уговор о купопродаји пласмана.

(2) Уговором о купопродаји пласмана банка продавац купцу пласмана, који је за то по закону овлашћен, преноси пласман (потраживање по основу кредита, камата, зајмова, улагања која се држе до доспијећа, осим улагања у дужничке хартије од вриједности и слично) или ризике и користи по основу пласмана, чија је посљедица престанак признавања пласмана у билансу банке у складу са међународним стандардима финансијског извјештавања.

(3) Банка може закључити уговор о купопродаји пласмана након што је добила сагласност Агенције да су испуњени општи услови купопродаје пласмана, као и посебни услови за купопродају материјално значајног износа пласмана, прописани овим законом и прописима Агенције.

(4) Банка пласмане по основу кредита и друге услуге одобрене кориснику банкарских услуга може уступити искључиво другим банкама или финансијским организацијама које имају дозволу Агенције.

(5) Агенција доноси акт којим прописује:

- 1) обухват пласмана за купопродају,
- 2) финансирање купопродаје пласмана,
- 3) опште и посебне услове за купопродају пласмана,
- 4) материјално значајан износ пласмана,
- 5) документацију коју банка доставља Агенцији за потребе испуњавања прописаних услова и
- 6) друга питања у вези са купопродајом пласмана.

Општи услови купопродаје пласмана

Члан 117.

(1) Банка продавац може вршити купопродају пласмана ако су испуњени сљедећи услови:

- 1) уговор о купопродаји пласмана има економску оправданост,
- 2) банка продавац је сачинила процјену ефеката продаје пласмана,
- 3) финансирање продаје, управљање и наплата пласмана врши се у складу са одредбама овог закона и прописима Агенције,
- 4) циљ продаје није остваривање прихода који иначе не би били оствариви за банку продавца и
- 5) о тој намјери у писаној форми затражи сагласност Агенције најкасније у року од 30 дана прије закључивања уговора о купопродаји пласмана.

(2) Када банка продавац закључи уговор о купопродаји пласмана са купцем из банкарске групе, поред услова из става 1. овог члана обавезна је да испуни и сљедеће услове:

1) циљ продаје пласмана није избјегавање испуњавања капиталних захтјева, осталих бонитетних, као и других захтјева прописаних овим законом и прописима Агенције и

2) циљ продаје није остваривање прихода који иначе не би били оствариви за банку продавца појединачно или на консолидованој основи за банкарску групу.

(3) Банка продавац не преузима, непосредно или посредно, одговорност за квалитет продатих пласмана, укључујући њихову наплативост и кредитни рејтинг дужника, на основу којег је утврђена уговорена продаја цијена.

Обавеза банке продавца
Члан 118.

(1) Банка продавац дужна је да прије доношења одлуке о закључивању уговора о купопродаји пласмана обезбиједи да независни процјењивач изврши процјену вриједности потраживања, као и изврши процјену вриједности ефеката продаје пласмана на финансијски резултат банке, континуитет пословања, репутацију, изложеност ризицима, солвентност, ликвидност, те на заштиту корисника банкарских услуга ако су предмет продаје пласмани одобрени корисницима банкарских услуга.

(2) Ако банка продавац преузима обавезе управљања и наплате продатих пласмана дужна је да уговори накнаду за обављање ових послова најмање у висини стварних трошкова и при наплати продатих пласмана примјењује исте пословне политике и процедуре које примјењује при наплати својих пласмана.

(3) Банка продавац дужна је да прије доношења одлуке о закључивању уговора о купопродаји пласмана изврши процјену купца из аспекта његове финансијске, кадровске и техничке способности за преузимање предмета купопродаје.

(4) Агенција доноси акт којим прописује критеријуме за процјену купца из става 3. овог члана.

Заштита дужника код купопродаје пласмана
Члан 119.

(1) Банка продавац приликом закључивања уговора о купопродаји пласмана и купац пласмана који управља и врши наплату купљених пласмана дужни су да обезбиједи да се дужник не доведе у неповољнији положај од положаја који би имао да тај пласман није пренесен, а дужник због тога не може бити изложен додатним трошковима.

(2) Банка продавац и купац пласмана по основу кредита одобрених кориснику банкарских услуга дужни су да примјењују одредбе овог закона које уређују заштиту права и интереса корисника банкарских услуга и других прописа којима се уређује заштита потрошача.

Посебни услови за купопродају материјално значајног износа пласмана
Члан 120.

(1) Банка продавац може да закључи уговор о купопродаји материјално значајног износа пласмана ако су поред општих услова купопродаје пласмана испуњени и следећи посебни услови:

1) обезбијеђен трајан пренос пласмана или ризика и користи по основу пласмана,

2) банка продавац не преузима, непосредно или посредно, одговорност за квалитет продатих пласмана, укључујући њихову наплативост и кредитну способност дужника, на основу којег је утврђена уговорена продајна цијена и

3) управљање и наплата продатих пласмана обавља се у складу са прописима Агенције.

(2) Банка продавац дужна је да најкасније у року од 60 дана прије закључивања уговора о купопродаји материјално значајног износа пласмана у писаној форми затражи сагласност Агенције о испуњености општих и посебних услова купопродаје и достави прописану документацију.

Финансирање купопродаје пласмана
Члан 121.

(1) Банка продавац дужна је да уговори да купац своју обавезу плаћања уговорене цијене изврши на рачун продавца одмах, а најкасније у року од 60 дана од дана закључивања уговора о купопродаји пласмана.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Агенција може у посебним случајевима на захтјев банке продавца да омогући и друге начине и рокове измирења договорене цијене.

(3) Банка продавац не може непосредно или посредно финансирати продају својих пласмана или ризика и користи по основу продаје пласмана.

Трајност преноса по основу купопродаје пласмана
Члан 122.

(1) Банка продавац обавезна је да обезбиједи да су пласмани или ризици и користи по основу продаје пласмана трајно пренесени на купца.

(2) У случају наступања разлога за раскид уговора о купопродаји пласмана, банка продавац и купац пласмана не могу уговорити поврат пласмана, али имају право на накнаду штете због раскида уговора.

5. Однос банке с клијентима

Објављивање општих услова пословања
Члан 123.

(1) Општим условима пословања, у смислу овог закона, сматра се сваки документ који садржи стандардне услове пословања примјенљиве на све клијенте банке, опште услове за успостављање односа између клијената и банке, поступак комуникације између клијената и банке и опште услове за обављање трансакција између клијената и банке.

(2) Општи услови пословања обухватају и акте којима се утврђују накнаде и други трошкови које банка наплаћује клијентима.

(3) Банка је дужна да опште услове пословања, као и њихове измјене и допуне, објави и учини доступним клијенту на једном од језика који су у службеној употреби у Републици Српској, најкасније 15 дана прије почетка њихове примјене.

(4) Објављивање општих услова пословања врши се на интернет страници банке или на погодном мјесту у пословним просторијама банке у којима се пружају услуге клијенту (брошуре, рекламни материјали, огласне табле са курсним листама и друго), а може се вршити и у средствима јавног информисања.

(5) Општи услова пословања су саставни дио уговора закљученог између банке и клијента и обавезно су трајно доступни клијентима у периоду њиховог важења.

(6) Клијент може од банке да тражи одговарајућа објашњења и инструкције који се односе на примјену општих услова пословања.

(7) Обавеза објављивања општих услова пословања из овог члана односи се и на филијале банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине основане у Републици Српској.

(8) Агенција може донијети акт којим прописује садржај општих услова пословања, те начин њиховог објављивања и примјене.

Обавјештавање клијената
Члан 124.

(1) Банка је дужна да клијенту, на његов захтјев, обезбиједи информације о стању његовог кредита, односно депозитног рачуна, као и друге информације из пословног односа клијента и банке.

(2) Агенција може донијети акт којим прописује јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних, кредитних и послова платног промета, као и начин обавјештавања клијената банке.

Приговор клијената
Члан 125.

(1) Ако клијент сматра да се банка не придржава обавеза из закљученог уговора, може упутити приговор банци на начин утврђен општим условима пословања банке.

(2) Банка је дужна да подносиоцу приговора из става 1. овог члана одговори у року од 30 дана од дана подношења приговора.

(3) Агенција је овлашћена да провјерава да ли се банка придржава добрих пословних обичаја, објављених општих услова пословања и одредаба уговора закључених са клијентима.

(4) Агенција доноси акт којим разрађује услове и начин остваривања заштите права клијента, те услове и начин поступања банке по приговору клијента.

6. Банкарска тајна

Појам банкарске тајне
Члан 126.

(1) Банкарском тајном сматра се податак, чињеница или сазнање до којих су дошли чланови органа и одбора банке, акционари, запослени у банци обављајући послове и извршавајући дужности из своје надлежности, као и лица привредног друштва која врше спољну ревизију банке и друга лица која због природе посла који обављају имају приступ тим подацима, а чије би откривање неовлашћеном лицу нанијело или могло да нанесе штетне посљедице за банку и њене клијенте (у даљем тексту: тајни податак).

(2) Банкарском тајном из става 1. овог члана сматрају се нарочито:

1) подаци који су познати банци, а односе се на личне податке, финансијско стање и трансакције, као и на власништво или пословне везе физичких и правних лица клијената те или друге банке и

2) подаци о стању и промету на појединачним рачунима физичких и правних лица отворених у банци.

(3) Банкарском тајном не сматрају се:

1) јавни подаци и подаци који су заинтересованим лицима са оправданим интересом доступни из других извора,

2) збирни подаци на основу којих није могуће утврдити личне или пословне податке о појединачним лицима на која се ти подаци односе,

3) подаци о акционарима банке, висини њиховог учешћа у акционарском капиталу банке, као и подаци о другим лицима без обзира на то да ли су они клијенти банке и

4) јавни подаци из јединственог регистра рачуна.

(4) Банкарска тајна представља пословну тајну.

(5) На све организационе дијелове банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине основане у Републици Српској сходно се примјењују одредбе овог закона које уређују банкарску тајну.

Обавеза чувања банкарске тајне

Члан 127.

(1) Лица из члана 126. став 1. овог закона којима су доступни тајни подаци до којих су дошли у обављању послова и вршењу дужности из свог дјелокруга, дужна су да те податке чувају, у складу са овим законом, прописима донесеним на основу њега и другим прописима којима се уређује чување тајних података, те им није дозвољено да их употребљавају за своје личне потребе нити их могу саопштавати трећим лицима.

(2) Лица из става 1. овог члана дужна су да чувају тајне податке и након престанка радног односа у банци, престанка њиховог ангажовања у банци, односно престанка статуса на основу којег су остварили приступ тим подацима.

(3) Банка је дужна да донесе интерни акт којим одређује податке који се сматрају тајним подацима, начин приступања, коришћења, размјене, чувања и заштите тих података, као и поступак престанка тајности података.

Изузеци од чувања банкарске тајне

Члан 128.

(1) Лица из члана 126. став 1. овог закона нису обавезна чувати банкарску тајну ако се подаци саопштавају:

1) трећем лицу уз писмену сагласност клијента на кога се податак односи,

2) ради остварења интереса банке приликом продаје пласмана клијената,

3) надлежном суду, тужилаштву или лицима која раде по њиховим налозима, на основу одлуке или захтјева надлежног суда, односно тужилаштва, уколико су такви подаци потребни за поступке које спроводе у оквиру својих надлежности, а у складу са прописима који уређују њихов рад,

4) надлежном суду или управном органу у вези са извршењем или суду или стечајном управнику у вези са стечајем на имовини клијента банке,

5) Агенцији и другим надлежним регулаторним органима ради обављања послова из њихове надлежности,

6) Омбудсману за банкарски систем, ако интереси или обавезе банке или корисника банкарских услуга захтијевају саопштавање тајних података у поступку рјешавања спорних питања између банке и корисника банкарских услуга или другом поступку арбитраже или мирења,

7) на писмени захтјев пореских органа, инспекцијских и других контролних органа у складу са прописима који уређују њихов рад,

8) Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине, у складу са прописима о осигурању депозита у банкама,

9) друштвима за осигурање у поступку осигурања потраживања банке, а који се односе на та потраживања,

10) при закључивању правних послова чији је резултат обезбјеђење потраживања банке, као што су кредитни изведени инструменти, банкарско јемство и други слични послови,

11) у случају када банка која пружа услуге чувања и администрирања финансијских инструмената за рачун клијената достави банци која је издавалац нематеријализованих хартија од вриједности на њен захтјев податке о имаоцима тих хартија од вриједности,

12) на основу писменог захтјева центра за социјални рад ради предузимања мјера из њихове надлежности,

13) на основу писменог захтјева лица које је погрешно уплатило новчана средства на рачун клијента банке, и то само подаци који су потребни у сврху покретања судског поступка ради поврата погрешно уплаћених новчаних средстава,

14) надлежном органу за реструктурирање, ликвидацију односно стечај банке, ако су тајни подаци неопходни за рјешавање потраживања повјерилаца и осталих захтјева који се односе на поступак реструктурирања, ликвидације, односно стечаја банке, осим оних података који се односе на друге субјекте који су укључени и имају правни интерес у тим поступцима,

15) Централној банци Босне и Херцеговине, односно другом надлежном органу у складу са прописима којима се уређује надзор платних система, односно платни промет, у оквирима њихове надлежности,

16) страном надлежном регулаторном органу овлашћеном да даје и одузима дозволе за рад лицима у финансијском сектору или врши контролу и надзор ових лица, само за потребе спровођења контроле и надзора из њихове надлежности, што важи и у ванредним ситуацијама, под условима предвиђеним споразумом о сарадњи закљученим између тог органа и Агенције,

17) министарству надлежном за унутрашње послове и органу надлежном за борбу против организованог криминала и корупције у складу са прописима,

18) надлежним органима у складу са прописима који уређују област спречавања прања новца и финансирања терористичких активности,

19) лицу основаном ради прикупљања података о износу, врсти и ажурности испуњавања обавеза физичких и правних лица која користе банкарске услуге и размјене ових података између банака и између банака и лица у финансијском сектору (кредитни биро), у складу са посебним законом, односно под условима предвиђеним споразумом о сарадњи закљученим између банака и тог лица,

20) у оквиру банкарске групе ради управљања ризицима,

21) судужнику, заложном дужнику, јемцу или другом учеснику кредитног односа, и то само податке о том кредитном односу,

22) пружаоцима услуга екстернализације, када је саопштавање података неопходно за спровођење активности банке које су предмет екстернализације,

23) страним органима и другим тијелима, ако је то предвиђено међународним споразумима,

24) другим органима која врше јавноправна овлашћења, у складу са посебним законом,

25) привредном друштву за ревизију у сврху вршења спољне ревизије извјештаја банке и

26) на основу других закона.

(2) Банка је дужна да обезбиједи да сваки појединачни уговор о пружању банкарских услуга садржи одредбу да клијент даје писмену сагласност из става 1. тачка 1) овог члана у посебном документу.

(3) Писмену сагласност клијента у посебном документу из става 2. овог члана банка може да тражи само за појединачно идентификовано треће лице.

(4) Када се размјена тајних података обавља на основу писмене сагласности клијента из става 1. тачка 1) овог члана или се подаци достављају у складу са ставом 1. тачком 19) овог члана, банка је дужна да испуни сљедеће услове:

- 1) обезбиједи да су подаци који се достављају тачни, потпуни и ажурирани,
- 2) клијенту на његов захтјев омогући увид у његове податке које банка доставља,
- 3) обезбиједи да се на тај начин не размјењују подаци у већем обиму него што је потребно за намјену за коју се размјењују и
- 4) чува примљене податке до рока који је потребан за сврху у коју се подаци достављају.

(5) Агенција може донијети акт којим разрађује услове размјене тајних података из става 4. овог члана.

Поступање са тајним подацима Члан 129.

Лица из члана 128. став 1. овог закона могу тајне податке до којих су дошли у складу са овим законом користити искључиво у сврху за коју су прибављени и не могу их саопштавати трећим лицима, нити тим лицима омогућити да сазнају и користе ове податке, осим у случајевима прописаним овим законом.

7. Остале обавезе банке

Спречавање прања новца и финансирања терористичких активности Члан 130.

(1) Забрањено је да банка стиче, врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине за коју се зна или би се могло основано претпоставити да је стечена вршењем кривичног дјела.

(2) Забрањено је да банка изврши трансакцију за коју, према прописима који уређују област спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, се зна или може основано претпоставити да је намијењена прању новца и финансирању терористичких активности.

(3) Забрањено је да банка врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине за коју се зна или би се могло основано претпоставити да би се могла користити за терористичке активности, у складу са прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, прописима којима се уређује увођење и примјена одређених привремених мјера ради ефикасног спровођења међународних рестриктивних мјера и резолуцијама Савјета безбједности Уједињених нација.

(4) Забрањено је да банка врши конверзије или трансфере, као и посредује приликом стицања, конверзије или трансфера новца или друге имовине, за коју се зна

или би се могло основано претпоставити да би их могли користити појединци или правна лица или органи који опструишу или пријете опструкцијом или представљају значајан ризик од активне опструкције спровођења мировног процеса, у складу са прописима којима се уређује увођење и примјена одређених привремених мјера ради ефикасног спровођења међународних рестриктивних мјера.

(5) Банка је дужна да обезбиједи систем унутрашњих контрола, као и да донесе политике и процедуре ради откривања и спречавања трансакција које укључују криминалне активности, прање новца, финансирање терористичких активности и активности које опструишу увођење и примјену међународних рестриктивних мјера.

(6) Банка је дужна да изради процјену ризика којом утврђује степен ризичности група клијената или појединог клијента, пословног односа, трансакције или производа у вези са могућношћу злоупотребе у сврху прања новца или финансирања терористичких активности, у складу са прописима из ове области.

(7) Банка је дужна да у свом пословању извршава обавезе и задатке, као и предузима мјере и радње дефинисане прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности.

(8) Банка је дужна да Агенцији, у форми коју пропише Агенција, доставља мјесечни статистички извјештај по трансакцијама из ст. 2. до 4. овог члана, о којима је обавијестила надлежни орган за примање и анализу извјештаја.

Обавезна резерва банака Члан 131.

Банка је дужна да држи и одржава средства обавезне резерве у складу са прописима које доноси Централна банка Босне и Херцеговине, као и да примјењује друге одредбе закона који уређује Централну банку Босне и Херцеговине.

Чување документације Члан 132.

(1) Банка и организациони дијелови банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине основани у Републици Српској дужни су да чувају документацију, податке и евиденције о пословима које обављају у материјалном или електронском облику, у складу са прописима који уређују архивску дјелатносту, спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, рачуноводство и ревизију, другим законима, као и прописима Агенције.

(2) Банке су дужне да чувају налоге за плаћање и другу документацију о отвореним рачунима и извршеним платним трансакцијама најмање 10 година од дана отварања рачуна и дана извршења платне трансакције.

ГЛАВА VI ЗАШТИТА ПРАВА И ИНТЕРЕСА КОРИСНИКА БАНКАРСКИХ УСЛУГА

1. Основне одредбе о заштити корисника

Заштита корисника Члан 133.

(1) Банка је дужна да у обављању дјелатности и пружању услуга у складу са овим и другим законима обезбиједи заштиту права и интереса корисника банкарских и других услуга које из њих произлазе.

(2) Корисник, у смислу овог закона, је физичко лице које ступа у однос са банком ради коришћења услуга у сврхе које нису намијењене његовој пословној или другој комерцијалној дјелатности (у даљем тексту: корисник).

(3) Банкарске услуге су услуге које банка пружа кориснику у пословима одобравања кредита, примања депозита и улога на штедњу, отварања и вођења рачуна, одобравања дозвољеног прекорачења по рачуну, издавања и коришћења платних картица, као и другим пословима који из њих произлазе и које банка обавља у складу са законом (у даљем тексту: услуге).

(4) У погледу заштите корисника по уговору о кредиту изједначена су права корисника по кредитима које одобравају банке, микрокредитима које одобравају микрокредитне организације и финансијском лизингу који одобравају банке и даваоци лизинга, осим ако посебним законом није другачије уређено.

(5) Организациони дијелови банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Дистрику Брчко Босне и Херцеговине који послују у Републици Српској дужни су да у пружању услуга примјењују одредбе овог закона које уређују заштиту права и интереса корисника банкарских услуга.

Основна начела заштите корисника

Члан 134.

(1) Банка објезбјеђује заштиту права и интереса корисника доношењем и досљедном примјеном општих услова пословања и других интерних аката, који су обавезно усклађени са прописима и засновани на добрим пословним обичајима и правичном односу према кориснику.

(2) Основна начела заштите корисника, у смислу овог закона, су:

- 1) начело савјесности и поштења,
- 2) начело поступања са пажњом доброг стручњака у извршавању својих обавеза,
- 3) начело равноправног односа корисника са банком,
- 4) начело заштите од дискриминације,
- 5) начело транспарентног пословања и информисања,
- 6) начело уговарања обавеза које су одређене или одредиве и
- 7) право корисника на приговор и обештећење.

(3) Банка је дужна да се придржава начела из става 2. овог члана у свим фазама заснивања и трајања односа са корисником (оглашавању, преговарачкој фази и предаји нацрта уговора, закључивању уговора, коришћењу услуге и трајању уговорног односа).

2. Општи услови пословања банке

Примјена општих услова пословања банке

Члан 135.

(1) Банка је дужна да у извршавању послова и обавеза из своје дјелатности примјењује опште услове пословања и да поступа са професионалном пажњом у односу са корисником.

(2) Професионална пажња је повећана пажња и способност која се у правном промету основано очекује од банке у пословању са корисником, у складу са правилима струке, добрим пословним обичајима и начелом савјесности и поштења.

(3) Општим условима пословања прописују се стандардни услови пословања банке који се примјењују на кориснике, услови за успостављање односа и поступак комуникације између корисника и банке, као и услови за обављање трансакција у пословима одобравања кредита, пријема депозита, отварања, вођења и затварања рачуна, издавања и коришћења платних картица, као и другим пословима које банка обавља у складу са законом.

Оглашавање општих услова пословања банке Члан 136.

Банка је дужна да опште услове пословања оглашава у складу са чланом 123. овог закона на јасан и разумљив начин, дајући тачне, потпуне, недвосмислене и репрезентативним примјером приказане стандардне податке, а који су неопходни просјечном кориснику за доношење одговарајуће одлуке о коришћењу услуге и заснивању односа са банком.

Забране приликом оглашавања Члан 137.

(1) Забрањено је да банка у оглашавању користи нетачне и неистините податке, као и податке и информације који могу да доведу у заблуду просјечног корисника или могу да створе погрешну представу о условима коришћења услуге и наведу корисника на доношење одлуке коју у другачијим околностима не би донио, те да користи податке који шкоде или је извјесно да ће нашкодити конкурентној финансијској организацији банкарског система.

(2) Банци је забрањено да при оглашавању користи изразе којима се услуга означава бесплатном или сличне изразе, ако је одобрење коришћења те услуге условљено закључењем другог уговора или је условљено било чим што представља трошак или ствара другу обавезу за корисника.

3. Информисање корисника у преговарачкој фази

Стандардни информациони лист Члан 138.

(1) Банка је дужна да у преговарачкој фази информише корисника о условима и свим битним карактеристикама услуге коју нуди у облику стандардног информационог листа који се као понуда уручује кориснику на репрезентативном примјеру услуге, у писаној форми или електронском облику, који обавезно садржи:

- 1) врсту услуге,
- 2) назив и адресу сједишта банке,
- 3) износ услуге, ознаку валуте и услове коришћења,
- 4) трајање уговора,
- 5) висину и промјенљивост номиналне каматне стопе и елементе на основу којих се одређује уговорена промјенљива номинална каматна стопа, њихову висину у вријеме закључења уговора, периоде у којима ће се мијењати и начин измјене, као и фиксни елемент ако је уговорен,

6) ефективну каматну стопу и укупан износ који корисник дужан да плати, односно који му се исплаћује, приказан преко репрезентативног примјера у којем су назначени сви елементи коришћени у обрачуну те стопе,

7) износ и број анuitета кредита и периоде у којима доспијевају (мјесечно, тромјесечно и друго),

8) трошкове одржавања једног или више рачуна на којима се евидентира трансакције, изузев ако то отварање рачуна није само понуђена опција, заједно са трошковима коришћења одређеног средства отплате, како за трансакције плаћања, тако и за повлачења средстава, те све друге накнаде и трошкове који произлазе из уговора уз одређење да ли су фиксни или промјенљиви и услове под којима се могу мијењати,

9) информацију о обавези коришћења нотарских услуга приликом закључења уговора,

10) информацију о обавези закључења уговора о споредним услугама повезаним са основним уговором, нарочито кад је закључење таквог уговора обавезно ради добијања услуге према условима из огласа,

11) каматну стопу која се примјењује у случају кашњења у измирењу обавеза и правила за њено прилагођавање, те друге накнаде које се плаћају у случају неиспуњења обавеза,

12) упозорење у вези са посљедицама пропуштања измирења обавеза,

13) по потреби, инструменте обезбјеђења испуњења обавеза са информацијом о редослиједу и начину измирења обавеза из инструмената обезбјеђења,

14) право корисника на одустајање од уговора, услове и начин одустајања, као и висину трошкова у вези с тим,

15) право корисника на пријевремену отплату кредита и право банке на накнаду, као и висину те накнаде,

16) право корисника да у току процјене његове кредитне способности бесплатно добије обавјештење о резултатима увида у базе података,

17) право корисника да добије бесплатну копију нацрта уговора, изузев ако банка у вријеме подношења захтјева корисника оцијени да не жели засновати однос са корисником у конкретном правном послу,

18) период у којем банку обавезују подаци дати у информационом листу и

19) услове полагања новчаног депозита код банке, ако је то услов за одобравање кредита, као и могућност и услове пребијања кредита и депозита.

(2) Сви подаци и информације у вези са услугом коју банка нуди исписују се једнаком величином слова и једнако уочљиви у стандардном информационом листу.

(3) Агенција може донијети акт којим прописује и додатне елементе стандардног информационог листа, зависно од врсте услуге, који се као понуда уручује кориснику.

Информисање корисника и нацрт уговора

Члан 139.

(1) На захтјев корисника банка је дужна да разјасни податке, пружи информације и да адекватна објашњења у вези са услугом коју нуди, на начин који кориснику омогућује да упореди понуде различитих давалаца услуга, да сагледа предности, недостатке и специфичне ризике које услуга може да проузрокује на његов економски положај и процијени да ли услуга одговара његовим потребама и финансијској ситуацији, ради доношења промишљене одлуке о коришћењу услуге.

(2) Прије закључења уговора банка је дужна да кориснику предочи све информације о услузи, односно учини доступним све битне услове и елементе уговора из којих су јасно видљива права и обавезе уговорних страна, и на захтјев корисника, без

накнаде, преда нацрт уговора ради разматрања изван просторија банке, у периоду који је одређен у стандардном информационом листу.

(3) Ако се услуга уговара у противвриједности стране валуте, односно у иностраној валути према прописима о девизном пословању, банка је дужна да кориснику укаже на девизне и друге ризике које корисник преузима у том случају.

Професионална оспособљеност запослених у банци Члан 140.

(1) Банка је дужна да обезбиједи да запослени који су ангажовани на пословима продаје услуга или пружања савјета корисницима посједују одговарајуће квалификације, знање и искуство, професионалне и личне квалитете, да познају правила струке и поступају у складу са добрим пословним обичајима и пословном етиком, да поштују личност и интегритет корисника, као и да корисника, на његов захтјев, потпуно и тачно информишу о условима коришћења услуге.

(2) Банка је дужна да врши континуирану обуку и усавршавање запослених на пословима продаје услуга или пружања савјета корисницима, у складу са потребама и захтјевима тржишта.

4. Опште одредбе о уговорима о пружању услуга

Правила уговарања Члан 141.

(1) Банка је дужна да уговоре о пружању услуга које закључује са корисником сачини у писаној форми и свакој уговорној страни обезбиједи примјерак уговора.

(2) Новчана уговорна обавеза је обавезно одређена, односно одредива.

(3) Новчана уговорна обавеза је одредива по износу ако уговор садржи податке помоћу којих се њена висина може одредити, односно ако зависи од уговорених промјенљивих елемената, односно промјенљивих и фиксних, с тим што су промјенљиви елементи они који се званично објављују (референтна каматна стопа, индекс потрошачких цијена и друго).

(4) Новчана обавеза је временски одредива ако се на основу уговорених елемената може утврдити када доспијева.

(5) Елементи из ст. 3. и 4. овог члана обавезно су такве природе да на њих не утиче једнострана воља ниједне од уговорних страна.

(6) Уговори банке не могу да садрже опште упућујуће норме на пословну политику када су у питању обавезни елементи уговора предвиђени овим законом.

(7) Банка је дужна да новчану уговорну обавезу утврђује на начин одређен одредбама овог члана.

(8) Када је новчана уговорна обавеза, у погледу услова давања и коришћења услуга, неодређена или неодредива, уговор се сматра ништавним.

(9) Ако су уговорне стране своје односе уредиле уз присуство мана воље, односно под пријетњом, битном заблудом или преваром, друга савјесна страна може тражити поништење уговора и накнаду претрпљене штете, у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Обавезни елементи уговора Члан 142.

Обавезни елементи уговора о кредиту, новчаном депозиту, улогу на штедњу, отварању и вођењу рачуна и дозвољеном прекорачењу рачуна су:

- 1) врста услуге,
- 2) назив, име и адреса уговорних страна,
- 3) износ, ознака валуте и услови коришћења услуге,
- 4) период на који се услуга уговара,
- 5) висина номиналне каматне стопе уз одређење да ли је фиксна или промјенљива, а ако је промјенљива – елементе на основу којих се одређује (референтна каматна стопа, индекс потрошачких цијена и друго), њихову висину у вријеме закључења уговора, периоде у којима ће се мијењати, као и фиксни елемент ако је уговорен,
- 6) ефективна каматна стопа и укупан износ који корисник треба да плати, односно који треба да му се исплати, израчунат на дан закључења уговора,
- 7) метод који се примјењује приликом обрачуна каматне стопе (конформни, пропорционални и друго),
- 8) трошкови одржавања једног или више рачуна на којима се евидентирају трансакције уплата и повлачења средстава, изузев ако то отварање рачуна није само понуђена опција, заједно са трошковима коришћења одређеног средства отплате, како за трансакције плаћања, тако и повлачења средстава, те све друге накнаде и трошкови који произлазе из уговора уз одређење да ли су фиксни или промјенљиви и услови под којима се могу мијењати,
- 9) стопа затезне камате која се примјењује у случају кашњења у измирењу обавеза и правила за њено прилагођавање, те све друге накнаде које се плаћају у случају неиспуњења обавеза,
- 10) упозорење у вези са посљедицама пропуштања измирења обавеза и
- 11) поступак заштите права корисника, коришћење вансудског приговора и адреса институције којој се подноси.

Измјена елемената уговора

Члан 143.

(1) Ако банка намјерава да измијени неки од обавезних елемената уговора закљученог са корисником, дужна је да прибави писмену сагласност корисника прије примјене те измјене, изузев за измјену промјенљиве каматне стопе, која је уговорена у складу са одредбама овог закона и у случају уговарања аутоматског продужења важења уговора под условом да је банка извршила обавјештавање корисника у складу овим законом.

(2) Уколико корисник није сагласан са измјенама обавезних елемената уговора, банка не може једнострано измијенити услове из уговора, нити уговор једнострано раскинути, односно отказати, осим у разлозима предвиђеним прописима којима се уређују облигациони односи.

(3) Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, ако банка предлаже измјене и допуне одредаба уговора о отварању и вођењу рачуна, обавезна је да кориснику достави у писаној форми приједлог тих измјена и допуна, најкасније два мјесеца прије предложеног дана почетка њихове примјене, у ком року се корисник може сагласити са предложеним измјенама и допунама.

(4) Ако у року из става 3. овог члана корисник не обавијести банку да није сагласан са приједлогом измјена и допуна уговора о отварању и вођењу рачуна, сматра се да се корисник сагласио с приједлогом измјена и допуна, само ако је уговорена таква претпоставка.

(5) Приједлог измјена и допуна одредаба уговора о отварању и вођењу рачуна обавезно садржи и обавјештење банке о постојању уговорне претпоставке из става 4. овог члана и обавјештење о праву корисника да раскине уговор у року из става 3. овог члана, ако није сагласан са тим приједлогом.

(6) Корисник може да раскине уговор о отварању и вођењу рачуна у било ком тренутку, без плаћања накнаде и без отказног рока, осим ако је уговором утврђен отказни рок који не може бити дужи од 30 дана.

(7) Банка може да раскине уговор о отварању и вођењу рачуна закључен на неодређено вријеме, ако је то уговорено, и уз отказни рок који не може бити краћи од два мјесеца, као и из разлога предвиђених прописима којима се уређују облигациони односи или другим законом.

(8) Банка је дужна да изјаву о раскиду уговора достави кориснику у писаној форми.

(9) Ако корисник или банка раскине уговор о отварању и вођењу рачуна, корисник је дужан да плати накнаду само за услуге извршене до дана раскида, а ако је таква накнада плаћена унапријед, банка је дужна да му врати сразмјерни дио плаћене накнаде.

(10) Банка је дужна да корисника, у року и на начин одређен уговором, обавијести о промјени података који не представљају обавезне елементе уговора.

(11) Корисник је дужан одмах обавијестити банку о настанку промјене свих података битних за остваривање права и обавеза из правног посла са банком, у противном банка не сноси одговорност због немогућности обавјештавања корисника.

Каматна стопа

Члан 144.

(1) Каматна стопа је фиксна ако су банка и корисник уговорили јединствену каматну стопу за цијели период трајања уговора или неколико каматних стопа за поједине периоде користећи искључиво одређен фиксни проценат.

(2) Ако у уговору нису утврђене све каматне стопе, сматра се да је каматна стопа фиксна само за оне периоде за које је приликом закључења уговора, висина стопе утврђена искључиво одређеним фиксним процентом договореним приликом закључења уговора.

(3) Каматна стопа је промјенљива ако њена висина зависи од уговорених промјенљивих елемената, односно промјенљивих и фиксних, с тим што су промјенљиви елементи они који се званично објављују (референтна каматна стопа, индекс потрошачких цијена и друго), на које елементе не може утицати једнострана воља ниједне од уговорних страна.

(4) Банка је дужна да промјенљиву каматну стопу утврђује на начин одређен овим законом.

(5) Ако је уговорена промјенљива каматна стопа, банка је дужна да на одговарајућем мјесту у својим пословним просторијама, јавно објави и кориснику

учини доступним податаке о кретању вриједности уговорених промјенљивих елемената из става 3. овог члана.

(6) Ефективна каматна стопа исказује укупне трошкове услуге које плаћа, односно прима корисник те услуге, при чему су ти трошкови изражени као проценат укупног износа услуге на годишњем нивоу, а утврђује се по методологији коју прописује Агенција.

(7) Банка је дужна да ефективну каматну стопу обрачунава и исказује на јединствен, прописан начин и учини је доступном јавности и корисницима ради поређења истоврсних понуда различитих давалаца банкарских услуга, у складу са одредбама овог закона и прописима Агенције.

Уговор о споредним услугама Члан 145.

(1) Банка не може корисника условљавати избором даваоца споредне услуге неопходне за закључење и реализацију уговора са корисником.

(2) Ако је закључење и реализација уговора са корисником условљена закључењем уговора о споредним услугама, а при том се цијена споредне услуге не може одредити унапријед, услови за закључење таквог уговора обавезно се дају на јасан, сажет и видљив начин, заједно са ефективном каматном стопе.

(3) У споредне услуге не укључују се услуге отварања и одржавања једног или више рачуна на којима се искључиво евидентирају трансакције подизања, плаћања и повлачења средстава, те друге трансакције које произлазе из коришћења уговорене услуге.

(4) Трошкови отварања, одржавања и евидентирања трансакција по рачунима из става 3. овог члана предочавају се кориснику у преговарачкој фази и укључени су у обрачун укупних трошкова услуге исказаних кроз ефективну каматну стопу.

4.1. Уговор о кредиту

Процјена кредитне способности Члан 146.

(1) Банка је обавезна да прије закључења уговора о кредиту процијени кредитну способност корисника, јемца или другог лица које лично обезбјеђује испуњење обавеза корисника, на основу одговарајуће документације и података добијених од корисника, увидом у кредитне регистре, уз писмену сагласност лица на кога се подаци из регистра односе, као и јавне регистре и базе података.

(2) Прије закључења уговора о кредиту, банка је дужна, уз претходну писмену сагласност корисника, јемца или другог лица које лично обезбјеђује испуњење обавезе корисника, међусобно их информисати и упознати са документацијом и подацима прибављеним у поступку процјене кредитне способности.

(3) Уколико једно лице није сагласно да се добијени подаци и документација за процјену његове кредитне способности саопште другим лицима, банка је дужна да са том чињеницом упозна друга лица.

(4) Одредбе овог члана не примјењују се у случајевима када је такво саопштавање података изричито забрањено посебним принудним прописима.

(5) Ако се уговорне стране сагласе да се кредитно задужење корисника као дужника повећа, банка је дужна да поново процијени кредитну способност корисника, јемца или другог лица које лично обезбјеђује испуњење обавезе корисника, прије било каквог значајнијег повећања укупног износа кредита.

Обезбјеђење јемством

Члан 147.

(1) Ако банка испуњење обавеза корисника, по пословима одобравања кредита, обезбјеђује јемством, дужна је да у преговарачкој фази упозна јемца са предметом јемчења, обликом јемства који се уговором захтијева, обимом јемчеве одговорности на коју се обавезује давањем изјаве о јемчењу, те да му предочи све информације, односно учини доступним све битне елементе уговора из којих су јасно видљиви права и обавезе уговорних страна, и на његов захтјев, без накнаде, преда нацрт уговора ради разматрања изван просторија банке.

(2) Банка је дужна да прије закључења уговора о јемству прибави примјерак уговора о давању јемства, закљученог у писаној форми између корисника и јемаца, а за чији садржај банка није одговорна.

(3) Банка и корисник не могу мијењати обавезне елементе уговора којима се повећава обим јемчеве одговорности, без претходне сагласности јемца у писаној форми.

Обавезни елементи уговора о кредиту

Члан 148.

(1) Уговор о кредиту, осим обавезних елемената из члана 142. овог закона садржи и сљедеће обавезне елементе:

1) код кредита индексираних у страном валути – валути у којој банка индексира кредит, тип курса валуте који се примјењује при одобравању и отплати кредита (куповни или продајни курс Централне банке Босне и Херцеговине, или званични средњи курс, или куповни или продајни курс банке), као и датум обрачуна,

2) право корисника да од банке на уговорени начин, а најмање једном годишње, без накнаде добије у писаној форми извод о стању његовог кредитног задужења, укључујући податке о износу отплаћене главнице и камате, као и износу преосталог дуга,

3) укупне трошкове кредита,

4) укупан износ који корисник треба да плати,

5) по потреби, одредбу о обавези коришћења и плаћања трошкова нотарских услуга,

6) инструменте обезбјеђења испуњења обавеза са информацијом о редослиједу и начину измирења обавеза из инструмената обезбјеђења,

7) право корисника на одустајање од уговора, услове и начин остварења тог права и

8) услове и начин пријевремене отплате кредита и висину накнаде банке по овом основу.

(2) Укупни трошкови кредита за корисника укључују камате, накнаде, порезе и све друге накнаде и трошкове који су директно повезани са одобравањем и коришћењем кредита и укључују се у обрачун и исказивање ефективне каматне стопе.

(3) Укупан износ који корисник треба да плати представља збир износа кредита и укупних трошкова кредита које корисник сноси.

(4) При закључењу уговора о кредиту, банка уз уговор уручује кориснику један примјерак плана отплате кредита који се сматра саставним дијелом уговора, а други примјерак овог плана банка задржава у својој документацији.

Измјена елемената уговора о кредиту Члан 149.

(1) Ако су код уговора о кредиту камата, накнада и други трошкови промјенљиви, банка промјену њихове вриједности обавезно заснива на елементима уговореним у складу са одредбама овог закона, који се јавно објављују.

(2) Банка не може да врши измјену промјенљиве каматне стопе у роковима другачијим од уговорених, а усклађивање висине промјенљиве каматне стопе дужна је да врши према висини утврђеног промјенљивог елемента са којим се према уговору камата усклађује, а која се јавно објављује и важећа је на дан истека уговореног рока за усклађивање каматне стопе.

(3) Ако банка одобри кредит који је индексан у иностраној валути, корисник има право да отплату кредита врши по истом типу курса који је примијењен при исплати кредита (куповни или продајни курс Централне банке Босне и Херцеговине, или званични средњи курс, или куповни или продајни курс банке), а банка је дужна да кориснику омогући остварење тог права.

(4) Ако корисник ради добијања кредита има обавезу да код банке положи намјенски депозит са уговореном каматом, банка је дужна да примени исти метод обрачуна камате на депозит који је примијењен и на обрачун камате на одобрени кредит.

Право на одустајање Члан 150.

(1) Банка не може кориснику ставити на располагање кредитна средства прије истека рока од 14 дана од дана закључења уговора, изузев на изричит захтјев корисника.

(2) Корисник има право да одустане од закљученог уговора о кредиту, без навођења разлога за одустајање, у року од 14 дана од дана закључења уговора, односно у краћем року уговореном за стављање кредитних средстава на располагање на његов изричит захтјев, под условом да није почео да користи кредитна средства.

(3) Корисник је дужан да о својој намјери одустајања од уговора обавијести банку у писаној форми, при чему се датум пријема тог обавјештења сматра датумом одустајања од уговора.

(4) У случају одустајања корисника од закљученог уговора о кредиту, банка има право на наплату обрачунате накнаде за обраду кредитног захтјева која не може бити већа од накнаде у случају када корисник не одустане од кредита.

(5) Забрањено је банци да уговара и од корисника наплаћује накнаду као одустаницу за случај одустајања корисника од уговора о кредиту.

(6) Приликом одустајања корисника од уговора о кредиту који је обезбијеђен хипотеком, као и уговора чији је предмет куповина, односно финансирање куповине непокретности, банка има право на накнаду искључиво стварних трошкова насталих закључењем уговора, са чим је дужна да упозна корисника прије закључења уговора.

(7) Ако банка или трећа страна на основу уговора о кредиту пружа и споредне услуге које су у вези са тим уговором, корисника више не обавезује уговор о споредним услугама ако користи своје право на одустајање од уговора, у складу са овим чланом.

(8) Одредбе овог члана примјењују се и на уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна и уговор о издавању и коришћењу кредитне картице.

Пријевремена отплата кредита Члан 151.

(1) Корисник може да врати кредит, у потпуности или дјелимично, прије рока одређеног за враћање, при чему има право на умањење укупних трошкова кредита за износ камате и трошкова за преостали период трајања уговора (пријевремена отплата), али је дужан да о намјери пријевремене отплате кредита писменим путем унапријед обавијести банку у уговореном року.

(2) У случају пријевремене отплате кредита, банка има право на објективно оправдану и уговорену накнаду трошкова који су директно у вези са пријевременом отплатом кредита, под условом да се пријевремена отплата врши у периоду током којег се примјењује фиксна каматна стопа и ако је износ пријевремене отплате кредита у периоду од годину дана већи од износа граничне вриједности, који утврђује Агенција.

(3) Банка не може захтијевати накнаду за пријевремену отплату:

1) ако је отплата била учињена на основу закљученог уговора о осигурању чија је намјена обезбјеђивање отплате,

2) ако се отплата врши у току периода за који је уговорена промјенљива номинална каматна стопа и

3) у случају дозвољеног прекорачења рачуна.

(4) Накнада за пријевремену отплату кредита ни у једном случају не може бити већа од износа камате коју би корисник платио за вријеме од дана враћања кредита до дана када је кредит по уговору требало да буде враћен.

(5) Агенција прописује додатне услове пријевремене отплате кредита.

Кашњење корисника у измирењу обавеза Члан 152.

(1) У случају кашњења корисника у измирењу обавеза, на доспјелу а неизмирену обавезу банка примјењује правила о камати која се примјењују у случају дужниковог кашњења у измирењу обавеза, у складу са прописима којима се уређују облигациони односи.

(2) Ако у току трајања уговорног односа наступе околности које корисника доводе у тешко имовинско стање, односно друге битне околности на које корисник не може утицати, банка може на захтјев корисника прогласити застој у отплати (мораторијум) за одређени период, а у том периоду банка не обрачунава затезну камату на доспјело а неизмирено потраживање.

(3) Банка може својим општим актима пословања прописати критеријуме за проглашење застоја у отплати.

Писмена опомена кориснику Члан 153.

Банка може обрачунати и наплатити од корисника уговорену накнаду трошкова за

писмену опомену у случају неиспуњења обавеза само уколико може доказати да је опомена достављена кориснику који се опомиње, односно да је писмена опомена банци враћена због немогућности уручења.

Право на обавјештавање Члан 154.

(1) Банка је дужна да на уговорени начин, а најмање једном годишње, без накнаде достави кориснику у писаној форми извод о стању његовог кредитног задужења, укључујући податке о износу отплаћене главнице и камате, као и о износу преосталог дуга.

(2) У случају уговорене промјенљиве каматне стопе, банка је дужна да о измјени те стопе, у писаној форми или на други уговорени начин, обавјести корисника прије почетка примјене измијењене каматне стопе и у обавјештењу наведе датум од када се измијењена стопа примјењује.

(3) Уз обавјештење из става 2. овог члана, банка је дужна да кориснику бесплатно достави измијењени план отплате кредита након примјене нове каматне стопе.

Уступање потраживања из уговора о кредиту Члан 155.

(1) Ако банка уступи потраживање из уговора о кредиту другој банци или финансијској организацији која има дозволу Агенције – пријемнику, корисник према пријемнику има иста права која је имао према банци, и може другом пријемнику истаћи, осим приговора које има према њему и оне приговоре које је имао према банци из уговора о кредиту, а пријемник не може корисника довести у неповољнији положај од положаја који би имао да то потраживање није пренесено и корисник због тога не може бити изложен додатним трошковима.

(2) Банка је дужна да обавјести корисника о преносу права из става 1. овог члана.

(3) Банци је забрањено да условљавањем и уговарањем своје претходне сагласности, ограничава пренос права из уговора о кредиту са свим споредним правима и гаранцијама, на јемца или друго лице које лично обезбјеђује испуњење обавезе корисника и које је дјелимично или у потпуности намирило потраживање банке.

Област примјене Члан 156.

Одредбе овог закона које се односе на заштиту корисника у пословима одобравања кредита не примјењују се на:

- 1) уговоре о кредиту у износу мањем од 400 КМ и већем од 150.000 КМ,
- 2) уговоре о лизингу код којих није уговорена могућност да прималац лизинга стекне право својине на предмету лизинга,
- 3) уговоре о кредиту преко текућег рачуна (дозвољено прекорачење) са обавезом отплате у року од 30 дана,
- 4) уговоре о кредиту закључене у поступку поравнања пред судом или пред неким другим органом одређеним законом,
- 5) уговоре о одгоди плаћања постојећег дуга по кредиту, без плаћања накнаде,
- 6) уговоре о кредиту код којих не постоји обавеза плаћања било каквих трошкова и уговоре код којих се кредит обавезно отплаћује у року од три мјесеца, уз плаћање само занемарљивих укупних трошкова кредита и

7) уговоре о кредиту који су обезбијеђени заложним правом на покретним стварима, ако је одговорност корисника строго ограничена на вриједност заложене ствари.

4.2. Други уговори

Уговори о новчаном депозиту и улогу на штедњу Члан 157.

(1) Уговори о новчаном депозиту и улогу на штедњу, осим елемената из члана 142. овог закона, садрже и сљедеће обавезне елементе:

- 1) безусловне погодности које банка пружа у вези са новчаним средствима на рачуну,
- 2) план исплате новчаних средстава са рачуна,
- 3) начин и услове исплате са рачуна у границама расположивих средстава,
- 4) услове и начин аутоматског продужавања орочења и
- 5) износ осигураног депозита.

(2) У уговорима о новчаном депозиту, накнаде и други трошкови, ако су промјенљиви, обавезно зависе од уговорених елемената који се званично објављују (референтна каматна стопа, индекс потрошачких цијена и друго) и чија је природа таква да на њихову вриједност не може утицати једнострана воља ниједне од уговорних страна.

(3) Банка је дужна да кориснику при закључењу уговора о новчаном депозиту уручи један примјерак плана исплате депозита који се сматра саставним дијелом уговора, а други примјерак овог плана банка задржава у својој документацији.

(4) У случају уговарања аутоматског продужавања орочења новчаног депозита, банка је дужна да најкасније седам дана прије истека рока орочења, корисника обавијести о року на који се продужава уговор о новчаном депозиту и новој каматној стопи, а корисник може да уговор раскине најкасније у року од 15 дана од дана пријема тог обавјештења, и то без накнаде и уз камату уговорену за истекли орочени период.

Уговор о револвинг кредиту Члан 158.

(1) Уговор о револвинг кредиту је уговор о кредиту који кориснику омогућава да једном одобрени износ кредита, у одређеном периоду, може да повлачи више пута под истим условима, с тим што се неискоришћени дио кредита повећава за висину отплате тог кредита.

(2) Корисник има право да на уобичајени начин, у сваком тренутку и без накнаде, раскине уговор о револвинг кредиту, изузев ако је уговорен отказни рок који не може бити дужи од мјесец дана.

(3) Банка може отказати уговор о револвинг кредиту, ако је тако уговорено, уз обавезу писменог обавјештавања корисника најмање 30 дана унапријед.

(4) Банка може из оправданих разлога (неовлашћено коришћење кредита из става 1. овог члана, значајно погоршање кредитне способности корисника и друго) и ако је тако уговорено, привремено или трајно ускратити кориснику право на повлачење средстава, с тим да је дужна да га о разлозима ускраћивања обавијести у писаној форми или електронским путем, и то ако је могуће одмах или у року од наредна три дана, осим када је давање таквих обавјештења забрањено другим прописима.

Уговор о дозвољеном прекорачењу рачуна
Члан 159.

(1) Ако је уговором о текућем рачуну уговорен кредит преко рачуна (дозвољено прекорачење рачуна), банка је дужна да на уговорени начин најмање крајем сваког мјесеца, посебним изводом обавјештава корисника о почетном салду, промјенама стања рачуна по основу уплата, исплата, наплата и плаћања, те провизија и накнада које банка зарачунава за извршене услуге, као и о завршном салду рачуна за извјештајни период.

(2) Осим достављања извјештаја о стању рачуна, банка је дужна да обавјештава корисника о примијењеним каматним стопама у извјештајном периоду, као и намјераваним промјенама каматних стопа, накнада и трошкова прије њихове примјене, у року и на начин утврђен овим законом.

(3) Корисник рачуна може да, без наплате посебне накнаде, подигне средства са свог рачуна отвореног у банци, у висини расположивих средстава на рачуну.

(4) Корисник рачуна има право на бесплатно гашење рачуна.

Уговор о издавању и коришћењу платне картице
Члан 160.

(1) Ако је уговором о новчаном депозиту или текућем рачуну уговорено издавање и коришћење платне картице, уговор садржи и сљедеће обавезне елементе:

1) валуту у којој се врши обрачунавање дуговања по картици,

2) обавјештење о постојању накнаде за подизање готовине на банкомату друге банке, као и износ накнаде у случају подизања готовине на банкомату банке издаваоца,

3) обавјештење о износу накнаде за коришћење платне картице у иностранству, обавјештење о валути у којој се евидентира трансакција извршена у иностранству, као и обавјештење о курсу који се примјењује при конверзији износа трансакција насталих у иностранству у валуту задужења корисника, укључујући и евентуалне провизије које се наплаћују приликом конверзије,

4) права и обавезе, начин поступања корисника у случају уоченог неовлашћеног коришћења података са картице, оштећења, крађе или губитка картице,

5) права и обавезе, начин поступања корисника и банке у случају блокаде картице и

6) одговорност корисника и банке издаваоца картице у случају крађе и губитка картице, односно у случају неовлашћеног коришћења података са картице.

(2) Банка је дужна да обезбиједи кориснику да само он има приступ личном идентификационом броју до уручења платне картице.

(3) Банка издавалац платне картице сноси ризик у вези са достављањем кориснику платне картице и личног идентификационог броја.

(4) Корисник је дужан да без одгађања пријави банци губитак, односно крађу платне картице и да од банке захтијева блокаду њене даље употребе, а банка је дужна да му то у сваком тренутку омогући.

(5) Ако банка издавалац платне картице не омогући кориснику да у сваком тренутку пријави губитак, крађу или трансакцију извршену неовлашћеним коришћењем платне картице, односно података са платне картице или му не омогући да захтијева блокаду њене даље употребе – корисник не сноси посљедице неовлашћене употребе, изузев ако је сам извршио злоупотребу.

(6) Корисник има право на бесплатно гашење платне картице.

Уговори о осталим услугама

Члан 161.

(1) Уговори о гаранцијама, авалу, акредитиву, сефу, као и други уговори по пословима које банка обавља у складу са законом обавезно садрже врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника.

(2) Агенција може донијети акт којим прописује обавезне елементе уговора о осталим услугама.

5. Приговор корисника

Право на приговор

Члан 162.

(1) Корисник, јемац или друго лице које лично обезбјеђује испуњење обавеза корисника има право на приговор, ако сматра да се банка не придржава одредаба закона, општих услова пословања, добре пословне праксе и обавеза из закљученог уговора.

(2) Банка је дужна да организује послове рјешавања приговора, у писаној форми донесе процедуре и поступке, достави одговор подносиоцу приговора најкасније у року од 30 дана од дана подношења приговора, те води уредну евиденцију за примљених и ријешених приговора, и да о томе извјештава Агенцију.

(3) Банка не може кориснику наплатити накнаду, нити било које друге трошкове за подношење и поступање по приговору.

(4) Ако банка не достави одговор у року из става 2. овог члана или подносилац приговора није задовољан одговором, подносилац приговора има право да о томе писмено обавијести и уложи приговор Омбудсману за банкарски систем (у даљем тексту: Омбудсман), који је успостављен у оквиру Агенције, у року од шест мјесеци од дана пријема одговора банке или истека рока из става 2. овог члана, у зависности од тога која околност прије наступи.

(5) Након пријема писменог обавјештења или приговора корисника, ако оцијени да је приговор допуштен и оправдан, Омбудсман захтијева од банке да се у року од 15 дана изјасни о наводима из обавјештења, односно приговора.

(6) Ако банка у прописаном року пропусти да се изјасни или се изјасни, а Омбудсман оцијени да нису у питању повреде одредаба овог закона којима се уређује заштита корисника, за које су одређене прекршајне казне, Омбудсман, корисник или банка могу дати приједлог за покретање поступка посредовања у мирном рјешавању спорног односа.

(7) Ако Омбудсман на основу чињеница из писменог обавјештења, односно приговора корисника, а након изјашњења банке о тим чињеницама, оцијени да су у питању повреде одредаба овог закона којима се уређује заштита корисника, за које су одређене прекршајне казне, упутиће предмет надлежном организационом дијелу Агенције на даље поступање.

(8) Банка је дужна да сарађује са Омбудсманом, ради правичног и брзог рјешавања и превазилажења несугласица и спорова по приговорима.

(9) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин улагања приговора из става 1. овог члана, поступања банке по приговору и извјештавања Агенције, као и начин поступања Агенције по запримању обавјештења и приговора из става 4. овог члана.

Однос према другим прописима

Члан 163.

(1) На питања из области заштите права и интереса корисника која нису уређена овим законом примјењују се одредбе прописа којима се уређује заштита потрошача, облигациони односи и платни промет.

(2) На питања заштите корисника – физичког лица примаоца лизинга која нису уређена законом о лизингу примјењују се одредбе овог закона о заштити права и интереса корисника банкарских услуга.

ГЛАВА VII КЊИГОВОДСТВО, РЕВИЗИЈА И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

1. Књиговодство

Вођење пословних књига и финансијски извјештаји Члан 164.

(1) Банка је дужна да уредно, ажурно и континуирано води пословне књиге и сачињава књиговодствене исправе, да вреднује имовину и обавезе, сачињава и објављује своје финансијске и друге извјештаје, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, овим законом и прописима донесеним на основу тих закона.

(2) Пословне књиге и финансијски извјештаји банке обавезно се воде на начин да истинито и објективно одражавају њено пословање и финансијско стање, на основу којих се може у било које вријеме провјерити да ли банка послује у складу са важећим прописима и стандардима струке.

Консолидовани финансијски извјештаји Члан 165.

(1) Годишњи финансијски извјештаји банкарске групе обавезно се сачињавају на консолидованој основи.

(2) Консолидоване финансијске извјештаје за банкарску групу са надређеном банком сачињава надређена банка.

(3) Консолидоване финансијске извјештаје за банкарску групу са надређеним холдингом, односно надређеним матичним друштвом, подноси банка која је под контролом тог холдинга или друштва, а има сједиште у Републици Српској.

(4) Чланови банкарске групе дужни су да обвезницима извјештавања на консолидованој основи из ст. 2. и 3. овог члана благовремено достављају све податке неопходне за спровођење консолидације.

(5) Агенција доноси акт којим прописује обим и учесталост подношења извјештаја из става 1. овог члана, као и садржај ових извјештаја.

Искључивање из консолидације Члан 166.

(1) У консолидоване финансијске извјештаје банкарске групе не укључују се подређени чланови чији је биланс стања мањи од 1% биланса стања надређеног члана групе.

(2) Изузетно, ако више подређених чланова банкарске групе испуњава услов из става 1. овог члана, Агенција може наложити укључивање тих чланова банкарске групе у консолидоване финансијске извјештаје, ако оцијени да је збир њихових

биланса стања значајан за утврђивање финансијског стања банкарске групе.

(3) Обвезници извјештавања на консолидованој основи, уз претходну сагласност Агенције, могу искључити из консолидованих финансијских извјештаја податке о подређеном члану банкарске групе:

1) чије је сједиште у земљи у којој постоје правне сметње за достављање података и информација неопходних за израду консолидованих финансијских извјештаја,

2) чије укључивање у консолидоване финансијске извјештаје није од значаја за утврђивање финансијског стања банкарске групе,

3) чије би укључивање у консолидоване финансијске извјештаје наводило на погрешне закључке о финансијском стању банкарске групе и

4) другим случајевима ако су утврђени прописима који уређују рачуноводство и ревизију.

(4) Обвезници извјештавања на консолидованој основи подnose Агенцији захтјев за издавање сагласности из става 3. овог члана са образложењем, најкасније 30 дана прије истека периода за који се сачињавају извјештаји.

Консолидација у другим случајевима

Члан 167.

(1) Агенција може наложити банци која је у групи друштава надређена лицима која не обављају финансијске дјелатности да укључи у своје консолидоване финансијске извјештаје поједине дјелатности и групе дјелатности или спроведе потпуну консолидацију финансијског стања и пословања ових лица, независно од њихове дјелатности, ако је то потребно ради потпуног и објективног приказивања финансијског стања и пословања банке.

(2) Лица из става 1. овог члана дужна су да банци благовремено достављају све податке потребне за сачињавање консолидованих финансијских извјештаја.

2. Спољна ревизија

Обављање спољне ревизије

Члан 168.

(1) Обавези спољне ревизије подлијежу годишњи финансијски извјештаји банке и консолидовани финансијски извјештаји банкарске групе, односно групе друштава чији су извјештаји консолидовани у складу са чланом 167. овог закона.

(2) Ради обављања годишње ревизије финансијских извјештаја из става 1. овог члана, банка и обвезници извјештавања на консолидованој основи из члана 165. ст. 2. и 3. овог закона дужни су да ангажују привредно друштво за ревизију.

(3) Агенција даје претходну сагласност за именовање привредног друштва за ревизију за обављање ревизије финансијских извјештаја.

(4) Ревизија из става 1. овог члана спроводи се у складу са прописима којима се уређује рачуноводство и ревизија, овим законом и прописима Агенције.

Именовање привредног друштва за ревизију

Члан 169.

(1) Скупштина банке, уз претходну сагласност Агенције, именује привредно друштво за ревизију најкасније до 30. септембра текуће године, које ће обавити ревизију финансијских извјештаја за ту годину.

(2) Одлуку о именовану привредног друштва за ревизију банка је дужна да достави Агенцији у року од осам дана од дана доношења одлуке.

(3) Уколико банка не поступи у складу са ст. 1. и 2. овог члана, Агенција именује привредно друштво за ревизију у року од 30 дана од дана истека рока из става 1. овог члана.

(4) Уговор о обављању ревизије финансијских извјештаја обавезно се закључује између банке и привредног друштва за ревизију у писаној форми, који је банка дужна да достави Агенцији у року од осам дана од дана закључивања уговора.

(5) Привредно друштво за ревизију дужно је да Агенцији за сваку банку са којом је закључило уговор о обављању ревизије достави план обављања ревизије за ту пословну годину у року од 30 дана од дана закључивања уговора, из којег су видљива подручја пословања која су предмет ревизије, опис садржаја планиране ревизије по појединачним областима, као и предвиђено трајање ревизије.

(6) У случају раскида уговора о обављању ревизије финансијских извјештаја, банка, односно привредно друштво за ревизију дужни су Агенцији у писаној форми образложити разлоге за раскид уговора.

Ограничење обављања спољне ревизије Члан 170.

(1) Банка не може именовати привредно друштво за ревизију ако је исто привредно друштво за ревизију у претходној години остварило више од половине својих укупних прихода обављањем ревизије те банке или банкарске групе којој банка припада.

(2) Привредно друштво за ревизију и овлашћени ревизор који обавља ревизију банке не може бити лице:

1) које је у сукобу интереса и обавља неспојиве активности утврђене законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, као и са њим повезано лице које обавља ове активности,

2) које је у посебном односу са банком или чланом банкарске групе,

3) које је заступник или представник банке и има финансијски интерес у банци или члану банкарске групе, који произлази из пословног односа са банком или чланом банкарске групе тако да објективно постоји сумња у њихову независност и непристрасност и

4) чији извјештај о обављеној ревизији финансијских извјештаја за претходну пословну годину Агенција није прихватила.

(3) Ревизију банке обавезно обавља исто привредно друштво за ревизију најмање три године у континуитету, а најдуже у периоду утврђеном законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, ревизију банке није обавезно да обавља друштво за ревизију три године у континуитету када Агенција у складу са овим законом не прихвати годишњи извјештај о ревизији за претходну годину или када банка у писаној форми образложи Агенцији да постоје оправдани разлози за промјену друштва за ревизију.

(5) Агенција доноси акт којим прописује критеријуме које је привредно друштво за ревизију обавезно да испуњава за добијање претходне сагласности за обављање ревизије финансијских извјештаја банке и банкарске групе.

Обавезе привредног друштва за ревизију
Члан 171.

(1) Привредно друштво за ревизију:

1) сачињава извјештај и даје мишљење да ли су годишњи финансијски извјештаји банке сачињени у складу са међународним стандардима финансијског извјештавања, међународним рачуноводственим стандардима, законом којим се уређује рачуноводство и ревизија и прописима Агенције, те да ли приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијско стање, резултате пословања и новчане токове банке,

2) саставља писмо препорука, које доставља банци и Агенцији,

3) обавјештава у писаној форми надзорни одбор, управу, одбор за ревизију и Агенцију о повреди прописа и другим околностима прописаним овим законом и

4) сачињава проширени извјештај о извршеној ревизији за потребе Агенције.

(2) Привредно друштво за ревизију дужно је да на захтјев Агенције у писаној форми достави потребна појашњења у вези са извјештајем о извршеној ревизији и друге податке који су Агенцији потребни за обављање надзора у складу са овим законом.

Обавезе обавјештавања привредног друштва за ревизију
Члан 172.

(1) Привредно друштво за ревизију дужно је да, одмах по сазнању, у писаној форми обавијести надзорни одбор, управу, одбор за ревизију и Агенцију о свакој чињеници која представља:

1) повреду закона или других прописа који могу на било који начин угрозити даље пословање банке и довести до одузимања дозволе за рад банке,

2) околност која би могла довести до материјалног губитка банке или члана банкарске групе или би могла угрозити континуитет њиховог пословања,

3) материјално значајну разлику у процјени ризика присутних у пословању банке и вредновању ставки у финансијским извјештајима банке,

4) значајнију слабост у успостављању система унутрашњих контрола или пропустима у примјени система унутрашњих контрола,

5) тежу повреду унутрашњих процедура и аката банке или банкарске групе који могу на било који начин угрозити даље пословање банке и

6) могућност давања мишљења са резервом, негативног мишљења или уздржавања од давања мишљења на финансијске извјештаје.

(2) Агенција може донијети акт којим прописује начин обавјештавања привредног друштва за ревизију из овог члана.

Одбијање извјештаја привредног друштва за ревизију
Члан 173.

Ако Агенција утврди да привредно друштво за ревизију није обавило ревизију финансијских извјештаја банке и банкарске групе у складу са одредбама овог и других закона, подзаконским актима донесеним на основу тих закона, прописима из области ревизије и правилима ревизорске струке или ако обављеним надзором пословања банке или на други начин утврди да мишљење о финансијским извјештајима банке није засновано на истинитим и објективним чињеницама, може одбити ревизорски извјештај и захтијевати од банке да друго привредно друштво за ревизију обави ревизију о трошку

банке или, када то оцијени потребним, директно именовати привредно друштво за ревизију о трошку банке.

Обавезе банке по извјештају привредног друштва за ревизију
Члан 174.

(1) Ако су у извјештају привредног друштва за ревизију утврђене неправилности у пословању банке, банка је дужна да те неправилности отклони и о томе обавијести Агенцију.

(2) Ако банка не отклони неправилности из става 1. овог члана, Агенција може према тој банци предузети мјере прописане овим и другим законима.

Садржај ревизије за потребе Агенције
Члан 175.

(1) За потребе обављања надзорне функције Агенције, привредно друштво за ревизију на захтјев Агенције доставља и друге податке и информације и даје оцјену о:

- 1) придржавању правила о управљању ризицима,
- 2) ефикасности обављања послова контролних функција управљања ризицима, праћења усклађености пословања и интерне ревизије,
- 3) стању информационог система и адекватности управљања информационим системом и
- 4) тачности, правилности и потпуности извјештаја који се достављају Агенцији.

(2) Агенција може од привредног друштва за ревизију да затражи додатне информације у вези са обављеном ревизијом.

(3) Ако Агенција утврди да привредно друштво за ревизију није доставило податке и информације и дало оцјену у складу са ставом 1. овог члана, законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, прописима донесеним на основу ових закона и правилима струке или ако обављањем надзора над банком или на други начин утврди да подаци нису засновани на истинитим и објективним чињеницама, може да захтијева од:

- 1) привредног друштва за ревизију да податке допуни или измијени или
- 2) банке да податке достави друго привредно друштво за ревизију или да директно именује привредно друштво за ревизију, о трошку банке.

(4) Неприхватање података у смислу става 3. овога члана нема за посљедицу одбијање извјештаја привредног друштва за ревизију о обављеној ревизији финансијских извјештаја те банке за ту годину ако је тај извјештај прихватила Агенција.

(5) Достављање података и информација Агенцији у складу са овим чланом, као и обавјештавање привредног друштва за ревизију у складу са чланом 172. став 1. овог закона, не сматрају се повредом банкарске тајне у смислу овог закона и кршењем чувања повјерљивих информација према закону који уређује рачуноводство и ревизију, а привредно друштво за ревизију због ових обавјештења не може сносити одговорност.

(6) Агенција доноси акт којим прописује садржај ревизије за потребе Агенције, као и разлоге за неприхватање података и информација у смислу става 3. овог члана.

Посебна ревизија
Члан 176.

(1) Ако Агенција оцијени да је за потребе вршења надзора из овог закона потребно

прикупити, анализирати и обрадити одређене податке у вези са пословањем банке који нису обухваћени извјештајем о ревизији годишњих финансијских извјештаја банке, може банци наложити ангажовање привредног друштва за ревизију ради обављања посебне ревизије финансијских извјештаја банке и члана банкарске групе или њихових појединих дијелова, као и за друге врсте ревизије, односно испитивања појединих пословних процеса и података у вези са пословањем ових лица (у даљем тексту: посебна ревизија).

(2) Банка или члан банкарске групе дужни су да том привредном друштву за ревизију, без одгађања и ограничења, доставе све податке и документе неопходне за спровођење посебне ревизије и пруже сву потребну помоћ, у складу са овим законом.

(3) Трошкове посебне ревизије сноси банка.

(4) Агенција може донијети акт којим прописује услове и начин вршења посебне ревизије.

Ревизија у случају статусне промјене банке Члан 177.

(1) У случају статусне промјене банке, банка која је основана спајањем или којој се припојила друга банка, односно банке које су настале подјелом или одвајањем од банке, дужне су да ангажују привредно друштво за ревизију ради обављања ревизије финансијских извјештаја са стањем на дан статусне промјене.

(2) Банка из става 1. овог члана дужна је да, у року од 60 дана од дана уписа статусне промјене у регистар пословних субјеката, достави Агенцији извјештај привредног друштва за ревизију о истинитости и објективности свог почетног биланса стања на дан статусне промјене.

(3) Агенција може донијети акт којим прописује поступак и начин вршења ревизије у случају статусне промјене банке.

3. Извјештавање о финансијским извјештајима

Достављање и објављивање финансијских извјештаја Члан 178.

(1) Банка и обвезници извјештавања на консолидованој основи из члана 165. ст. 2. и 3. овог закона дужни су да доставе Агенцији годишње финансијске извјештаје и консолидоване финансијске извјештаје најкасније до последњег дана фебруара текуће године за претходну годину, а извјештаје привредног друштва за ревизију у року од четири мјесеца од истека године на коју се извјештаји односе.

(2) Банка и обвезници извјештавања на консолидованој основи из члана 165. ст. 2. и 3. овог закона дужни су да извјештај привредног друштва за ревизију у скраћеном облику објаве у року од 15 дана по његовом пријему, у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници и о томе одмах обавијесте Агенцију уз доставу копије објаве.

(3) Банка је дужна да ревидиране годишње финансијске извјештаје, заједно са годишњим извјештајем о пословању и извјештајем привредног друштва за ревизију, објави на својој интернет страници и учини их доступним јавности најкасније у року од шест мјесеци од истека пословне године на коју се извјештаји односе.

(4) Обвезници извјештавања на консолидованој основи из члана 165. ст. 2. и 3.

овог закона дужни су да објаве извјештај привредног друштва за ревизију на консолидованој основи, ревидиране консолидоване годишње финансијске извјештаје, консолидовани годишњи извјештај о пословању за групу на начин и у року из става 3. овог члана.

(5) Поред објављивања годишњег извјештаја привредног друштва за ревизију, банка је дужна да у року од 30 дана од истека сваког првог полугодишта на својој интернет страници објави полугодишњи извјештај, као и информације које садрже имена чланова органа управљања банке и свих акционара који имају 5% или више акција са правом гласа.

(6) Банка је дужна да полугодишњи извјештај објави у року из става 5. овог члана у скраћеном облику у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине.

(7) Агенција доноси акт којим прописује елементе и садржај извјештаја привредног друштва за ревизију у скраћеном облику који се јавно објављује.

Додатно извјештавање Агенције Члан 179.

(1) Банка је дужна да припрема и благовремено доставља Агенцији извјештаје и податке о свом финансијском стању и пословању, укључујући изложеност ризицима, велике изложености, квалитет активе, резерве за кредитне губитке, пословање са лицима у посебном односу са банком, ликвидност, солвентност и профитабилност, као и о планираним пословним активностима банке и њених зависних друштава у складу са овим законом и прописима Агенције.

(2) Поред извјештаја из става 1. овог члана, банка је дужна да на захтјев Агенције доставља:

1) податке о финансијском стању, пословању и изложености ризику на консолидованој основи и

2) податке за члана банкарске групе који су потребни за процјену стања и ризика банке или банкарске групе.

(3) Организациони дијелови банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине који послују у Републици Српској дужни су да припремају и благовремено достављају Агенцији извјештаје и податке о свом пословању, на начин прописан чланом 21. став 3. овог закона и прописима Агенције.

(4) Агенција доноси акт којим прописује садржај и облик извјештаја из овог члана, као и начин и рокове њиховог достављања, а може захтијевати и овјеру тих извјештаја.

Објављивање података о пословању банке Члан 180.

(1) Банка је дужна да јавно објављује квантитативне и квалитативне податке о пословању банке, који су од значаја за информисање јавности о њеном финансијском стању и пословању, а најмање податке и информације о:

1) стратегији и политици управљања ризицима банке,

2) капиталу и адекватности капитала банке,

3) власничкој структури банке и члановима органа управљања банке и

4) другим чињеницама, у складу са прописима Агенције.

(2) Банка није дужна да објављује податке и информације који нису материјално значајни, као и податке и информације чије би јавно објављивање могло негативно да

утиче на конкурентски положај те банке на тржишту, као и податке и информације који представљају банкарску тајну у складу са овим законом.

(3) Агенција доноси акт којим прописује садржај података и информација из овог члана, као и услове, начин и рокове њиховог објављивања.

ГЛАВА VIII НАДЗОР БАНАКА

1. Надзорна функција Агенције

Овлашћења Агенције Члан 181.

(1) Агенција је овлашћена да врши надзор свих послова које банка обавља на територији и изван територије Републике Српске у складу са овим законом, законом којим се уређује статус, надлежност и овлашћења Агенције, другим законима и прописима донесеним на основу овог и других закона, правилима о управљању ризицима, као и стандардима и правилима струке.

(2) Агенција, у складу са овим законом, другим законима и прописима донесеним на основу закона, врши надзор пословања организационих дијелова банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и представништава банака са сједиштем изван Републике Српске, отворених у Републици Српској.

(3) Агенција, у складу са овим законом, другим законима и прописима донесеним на основу закона, врши надзор банкарске групе на консолидованој основи и може извршити контролу било којег члана банкарске групе у складу са овим законом.

(4) У вршењу надзора над банком, Агенција је овлашћена да врши увид у пословне књиге и другу документацију, те да захтијева и друге информације од лица која су имовинским и управљачким односима повезана са банком, лица на које је банка пренијела значајан дио својих пословних активности, као и власника квалификованог учешћа у банци.

(5) Ако је за надзор над лицима из става 4. овог члана надлежан други орган, Агенција у сарадњи са тим органом врши непосредни надзор над тим лицима у складу са овим законом.

(6) Агенција сарађује са Агенцијом за банкарство Федерације Босне и Херцеговине у обављању надзора послова које банка обавља путем организационих дијелова отворених у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, те обављању надзора пословања организационих дијелова банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине основаних у Републици Српској.

Циљеви надзора Члан 182.

(1) Основни циљ надзора који врши Агенција је очување повјерења у банкарски систем Републике Српске, те обезбјеђење његове стабилности, сигурности и заштите депонената.

(2) Агенција врши надзор над лицима из члана 181. ст. 1. и 2. овог закона у сврху провјере поступања у складу са овим законом, другим законима и прописима

донесеним на основу овог и других закона, правилима о управљању ризицима, као и стандардима и правилима струке.

Обављање надзора Члан 183.

(1) Агенција врши надзорну функцију:

- 1) посредним надзором,
- 2) непосредним надзором,
- 3) издавањем одговарајућих аката у складу са својим овлашћењима и
- 4) налагањем мјера надзора.

(2) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин обављања надзора, налагања мјера надзора, те обавезе банке и лица из члана 181. овог закона у току и након надзора Агенције, као и начин и поступак надзора банкарске групе на консолидованој основи.

Обим и учесталост надзора Члан 184.

(1) У обављању надзора Агенција врши провјеру законитости пословања банке укључујући организацију, стратегије, политике, поступке и процедуре које банка примјењује ради усклађивања свог пословања са прописима, те оцјењује финансијски положај и ризике и то:

- 1) ризике којима је банка изложена или би могла бити изложена,
- 2) утицај ризика банке на банкарски систем и
- 3) ризике који су утврђени кроз резултате тестирања отпорности банке на стрес, узимајући у обзир природу, обим и сложеност послова банке.

(2) На основу резултата надзора из става 1. овог члана, Агенција утврђује да ли организација, стратегије, политике, поступци и процедуре које је банка успоставила, те капитал и ликвидност банке обезбјеђују добро управљање и покривеност свих ризика којима је изложена или би могла бити изложена у свом пословању.

(3) Када оцијени као потребно, Агенција спроводи појачан надзор банке на слjedeћи начин:

- 1) повећава учесталост непосредог надзора банке,
- 2) именује савјетника у складу са одредбама овог закона,
- 3) захтијева додатно или учесталије извјештавање Агенције,
- 4) врши циљани надзор појединих сегмената пословања банке за које процијени да су изложени или би могли бити изложени значајним ризицима и
- 5) обавља додатне прегледе оперативних, стратешких и пословних планова банке.

(4) Агенција одређује учесталост и обим надзора банке узимајући у обзир њену величину, финансијско стање, системски значај банке за финансијски сектор, обим и сложеност послова које обавља, профил ризика и лица са значајним учешћем у банци, примјењујући принцип пропорционалности.

Задаци у надзору Члан 185.

Агенција приликом обављања надзора прати и оцјењује:

- 1) финансијско стање банке, укључујући солвентност, квалитет активе,

ликвидност и финансијски резултат,

2) квалитет управљања у банци, систем управљања ризицима и систем унутрашњих контрола,

3) дате кредите, авансе, акредитиве, гаранције, као и емитоване хартије од вриједности у погледу усклађености са важећим прописима,

4) инструменте обезбјеђења и јемства примљена по основу датих кредита и благовременост испуњења обавеза дужника,

5) поштовање ограничења изложености и процес утврђивања, праћења и контроле ограничења изложености, укључујући и велику изложеност,

6) примјену стандарда у погледу дозвољених ризика које пропише Агенција, управљање ризицима у обављању банкарских послова, укључујући прилагођавање процеса утврђивања и праћења ризика, као и извјештавање о ризицима,

7) процјену, одржавање и анализу капитала банке и

8) друге битне показатеље који утичу на пословање банке, те примјену закона и прописа Агенције.

План надзора

Члан 186.

(1) Агенција најмање једном годишње сачињава план надзора банака који садржи:

1) начин на који Агенција врши своје задатке и распоређује ресурсе,

2) идентификацију банака које су предмет појачаног надзора и

3) дефинисање мјеста обављања надзора.

(2) План надзора обавезно укључује:

1) банке код којих резултати тестирања отпорности на стрес или резултати надзора и оцјењивања из члана 184. овог закона указују на значајне ризике очувања финансијског положаја и стабилности банке или указују на кршење законских одредби у пословању,

2) системски значајне банке и

3) друге банке за које Агенција оцијени да је потребан непосредни надзор.

Системски значајна банка и стрес тестови

Члан 187.

(1) Агенција утврђује листу системски значајних банака у Републици Српској, у складу са методологијом претходно заједнички усаглашеном са Агенцијом за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, Централном банком Босне и Херцеговине и Агенцијом за осигурање депозита Босне и Херцеговине, а коју методологију Агенција јавно објављује.

(2) При утврђивању методологије посебно се узима у обзир величина банке, повезаност са осталим учесницима у финансијском сектору и њена замјењивост у том сектору, као и сложеност пословања банке.

(3) Агенција једном годишње ажурира листу системски значајних банака у Републици Српској и доставља Агенцији за банкарство Федерације Босне и Херцеговине, Централној банци Босне и Херцеговине и Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине.

(4) Агенција може да за системски значајне банке утврди посебне регулаторне захтјеве који се односе на капитал, изложеност ризицима, ликвидност и друге показатеље пословања у складу са овим законом, као и посебне захтјеве у вези са

извјештавањем.

(5) Агенција за потребе надзора спроводи тестирање отпорности банака на стрес, а у циљу праћења пословања банке, оцјењивања ризика и благовременог предузимања одговарајућих мјера надзора.

(6) Поред тестирања из става 5. овог члана, Агенција сарађује са Централном банком Босне и Херцеговине у спровођењу макрофинансијског тестирања отпорности на стрес банкарског сектора у Босни и Херцеговини ради сагледавања његове стабилности.

(7) Агенција доноси акт којим прописује методологију тестирања отпорности банака на стрес из става 5. овог члана.

Лица овлашћена за надзор

Члан 188.

(1) Посредни и непосредни надзор пословања банке врше запослени у Агенцији, који за обављање непосредног надзора имају овлашћење Агенције.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, за обављање појединих задатака у непосредном надзору Агенција може ангажовати овлашћеног ревизора, привредно друштво за ревизију или друго овлашћено стручно лице да изврши непосредни надзор банке.

(3) Лица из става 2. овог члана имају једнака овлашћења и одговорности као и овлашћена лица Агенције приликом обављања задатака повезаних са непосредним надзором пословања банке за које их је овластила Агенција.

(4) У поступку непосредног надзора банке могу учествовати и овлашћена лица другог надлежног регулаторног органа који је овлашћен да контролише, односно надзире пословање чланова исте банкарске групе у којој је и банка, у складу са споразумом о сарадњи закљученим између Агенције и тог регулаторног органа.

Посредни надзор пословања

Члан 189.

Агенција врши посредни надзор пословања прикупљањем и анализом извјештаја и друге документације, као и континуираним праћењем и провјером других података о пословању банака и других лица која су према одредбама овога закона, других закона и прописа донесених на основу тих закона дужна извјештавати Агенцију.

Непосредни надзор пословања

Члан 190.

(1) Агенција врши непосредни надзор прегледом пословања банке у сједишту или изван сједишта банке у којем банка или друго лице по њеном овлашћењу обавља послове који подлијежу надзору, као и на другим мјестима у случајевима прописаним овим законом.

(2) Банка је дужна да овлашћеним лицима Агенције омогући да надзор њеног пословања изврше у сједишту банке и у свим њеним организационим дијеловима.

(3) Банка је дужна да овлашћеним лицима омогући да изврше надзор

усклађености њених пословних књига и друге документације са прописима, као и изврше надзор информационе технологије.

(4) Банка је дужна да овлашћеним лицима, на њихов захтјев, стави на увид пословне књиге и документацију у писаној форми, односно електронском облику, као и да им, ради вршења надзора рачунарских програма, омогући приступ систему базе података који банка користи.

(5) Овлашћена лица непосредни надзор врше радним даном у току радног времена, а када је то због обима и природе надзора неопходно могу га вршити и изван радног времена.

(6) Банка је дужна да на захтјев овлашћених лица Агенције током поступка надзора обезбиједи:

1) приступ свим организационим дијеловима и просторијама банке, уз поштовање њених безбједносних процедура,

2) посебну просторију за обављање послова надзора,

3) копије докумената који су у вези са предметом надзора и

4) непосредну комуникацију са руководиоцима банке и запосленима у банци ради добијања неопходних појашњења.

(7) Банка која обрађује податке и води пословне књиге и другу документацију у електронском облику дужна је да на захтјев овлашћених лица пружи неопходну техничку подршку у надзору тих књига и документације.

(8) Банка је дужна да именује свог представника који овлашћеним лицима пружа сву неопходну помоћ за несметано вршење непосредног надзора.

(9) Одредбе овог члана примјењују се и у случају надзора лица из члана 181. ст. 2. и 3. овог закона, као и лица која су овлашћени пружаоци екстернализованих услуга.

Обавјештење о непосредном надзору Члан 191.

(1) Агенција доставља обавјештење о непосредном надзору најкасније 15 дана прије почетка надзора.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Агенција може доставити обавјештење о непосредном надзору пред почетак обављања непосредног прегледа пословања, уколико се у супротном не би могла постићи сврха надзора.

Обустављање поступка надзора Члан 192.

(1) Ако у појединачном поступку непосредног надзора нису утврђене неправилности, Агенција закључком обуставља тај поступак.

(2) Закључак из става 1. овог члана доставља се банци и другим субјектима надзора и контроле.

Записник о надзору Члан 193.

(1) Овлашћена лица Агенције сачињавају записник о обављеном надзору.

(2) Записник о обављеном надзору се сачињава и када се у поступку посредног надзора утврде неправилности и слабости у пословању банке, осим у случају када је о тим неправилностима банка обавијестила Агенцију.

(3) Агенција записник о извршеном надзору доставља банци.

(4) Банка може уложити приговор на достављени записник у року од 15 дана од дана пријема записника.

(5) Изузетно од става 4. овог члана Агенција може на захтјев банке продужити рок за достављање приговора на записник, али само у случају када се налази из записника односе на надлежност надзорног одбора банке.

(6) Ако банка у прописаним роковима не достави приговор на записник или својим приговором основано не оспори налазе из записника којима су утврђене неправилности и слабости у пословању, Агенција банци изриче одговарајућу мјеру прописану овим законом.

Допуна записника о надзору Члан 194.

(1) У случају када се разматрањем приговора банке на записник утврди оправданост приговора, Агенција сачињава допуну записника.

(2) Допуна записника доставља се банци у року од 15 дана од дана достављања приговора на записник.

Накнада за надзор Члан 195.

Банка и лица из члана 181. става 2. овог закона су дужни да плаћају Агенцији накнаду за вршење надзора, у складу са овим законом, законом којим се уређује оснивање и рад Агенције и прописима Агенције.

1. Предузимање мјера надзора

Мјере надзора Члан 196.

(1) Ако Агенција утврди да је банка поступала супротно одредбама овог закона, прописима Агенције, других прописа или стандардима опрезног банкарског пословања, односно на други начин који угрожава пословање банке, према тој банци предузима једну или више мјера надзора:

- 1) издаје писмено упозорење,
- 2) налаже отклањање неправилности и незаконитости у пословању,
- 3) ограничава права акционарима са квалификованим учешћем,
- 4) предузима мјере ране интервенције,
- 5) одузима дозволу за рад, покреће поступак принудне ликвидације или доноси одлуку о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка и

- 6) покреће процедуру оцјене испуњености услова за покретање поступка реструктурирања, када утврди да је стање банке такво да не може или вјероватно неће моћи наставити пословање.

(2) Агенција може у току вршења надзора наложити банци једну или више мјера за отклањање неправилности и незаконитости ако оцијени да је дошло до озбиљних кршења прописа и пословних начела којима се угрожава или може угрозити финансијско стање или ликвидност банке и интереси њених депонената, што захтијева предузимање хитних мјера.

(3) Обавеза за објаву понуде за преузимање, утврђена законом којим се уређује преузимање акционарских друштава, не примјењује се ако стицалац стекне акције банке приликом повећања основног капитала:

1) спровођењем мјера за отклањање неправилности и незаконитости у пословању и мјера ране интервенције Агенције или

2) конверзијом инструмената капитала банке, које банка може узети у обзир приликом израчунавања капитала и који су конвертовани у акције када су испуњени услови у складу са овим законом.

(4) Право изузетка из става 3. овог члана стицалац акција банке може користити уз претходну сагласност Агенције, само ако иста оцијени да је коришћење права изузетка у циљу очувања финансијске стабилности, о чему Агенција обавјештава Комисију за хартије од вриједности Републике Српске.

(5) Ако организациони дио банке са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине у обављању послова на територији Републике Српске поступа супротно одредбама овог закона и прописима Агенције, том организационом дијелу банке Агенција изриче одговарајућу мјеру надзора.

Дискреционо право Агенције

Члан 197.

(1) Одлуку о мјери коју предузима према банци, Агенција доноси на основу дискреционе оцјене:

1) тежине утврђених неправилности и незаконитости,

2) показане спремности и способности органа банке да отклоне утврђене неправилности и незаконитости и

3) степена којим банка угрожава финансијску дисциплину и несметано функционисање банкарског система.

(2) Код оцјене тежине неправилности и незаконитости утврђених у пословању банке процјењују се нарочито:

1) финансијски положај банке,

2) степен адекватности капитала у односу на преузете ризике,

3) утицај учињене неправилности и незаконитости на будући положај банке,

4) број утврђених неправилности и незаконитости и њихова међусобна зависност,

5) трајање и учесталост учињених неправилности и незаконитости и

6) законитост рада банке.

(3) Приликом оцјене показане спремности и способности органа банке да отклоне утврђене неправилности и незаконитости процјењују се нарочито:

1) способност управе и вишег руководства да идентификују, вреднују и надзиру ризике из пословања банке и да управљају тим ризицима,

2) дјелотворност система унутрашњих контрола у банци, а посебно функције интерне ревизије,

3) ефикасност у отклањању раније утврђених неправилности и незаконитости, а нарочито у спровођењу раније изречених мјера и

4) степен сарадње органа управљања, вишег руководства и других запослених у банци са овлашћеним лицима током надзора.

(4) Приликом оцјене степена којим банка угрожава финансијску дисциплину и несметано функционисање банкарског система процјењује се значај банке у финансијском сектору.

Писмено упозорење банци

Члан 198.

(1) Ако у току вршења надзора утврди слабости и недостатке у пословању, а које немају значај кршења прописа, нити битно утичу на финансијско стање, али би могле имати такав утицај ако се не отклоне, Агенција може банци издати писмено упозорење да предузме радње и поступке за побољшање пословања.

(2) Писменим упозорењем банци се:

1) указује на утврђене слабости, недостатке или недоследности у пословању,
2) одређује рок и начин поступања банке ради отклањања слабости или недостатака у пословању банке и

3) одређује рок, односно динамика у складу са којом банка извјештава Агенцију о извршавању обавеза из писменог упозорења.

(3) Ако банка не испуни обавезе из писменог упозорења у року и на начин утврђен писменим упозорењем, Агенција може према банци изрећи нову мјеру.

Писмено упозорење члану управе

Члан 199.

(1) Агенција издаје писмено упозорење одговорном члану управе:

1) ако банка не изврши наложене мјере на начин и у роковима утврђеним рјешењем Агенције и

2) у другим случајевима када нису испуњени услови за одузимање сагласности за обављање функције члана управе.

(2) Писмено упозорење из става 1. овог члана изриче се одговорном члану управе без обзира да ли је у тренутку изрицања упозорења то лице и даље члан управе банке, а најдуже у року од двије године од дана настанка околности због које се писмено упозорење изриче.

Мјере за отклањање неправилности и незаконитости

Члан 200.

(1) Ако је Агенција у пословању банке утврдила неправилности или незаконитости или пословање банке неће бити у складу са прописима у сљедећих 12 мјесеци, овлашћена је да предузме једну или више мјера и то:

1) наложи банци да обезбиједи већи показатељ адекватности капитала од захтјеваног, односно већи капитал од захтјеваног по овом закону и прописима Агенције, ако капитал банке није довољан за покриће свих ризика којима је банка изложена или би могла бити изложена,

2) наложи усвајање и спровођење плана мјера за испуњавање капиталних захтјева утврђених законом и прописима Агенције,

3) захтијева од банке да унаприједи систем и процес управљања ризицима, систем унутрашњих контрола, а посебно функцију интерне ревизије, рачуноводствени и информациони систем и политике накнада,

4) наложи банци да изради и спроведе план активности за усклађивање свог пословања са прописима и одреди рок за његову примјену,

5) захтијева од банке да повећа износ посебних резерви за обезбјеђење од потенцијалних губитака, тј. да усвоји и примијени посебну политику процјене имовине, ванбилансних ставки и посебну политику резервисања,

б) наложи банци да донесе и спроведе мјере за:

1. смањење, односно ограничавање изложености,

2. побољшање поступка наплате доспјелих потраживања,

3. правилно вредновање билансних и ванбилансних ставки,

7) ограничи једну или више активности за које је Агенција утврдила да су проузроковале губитке за банку или су супротне добрим банкарским праксама и стандардима опрезног и савјесног банкарског пословања,

8) наложи банци да привремено обустави обављање појединих или свих банкарских послова,

9) наложи банци да затвори једну или више организационих јединица, односно обустави ширење организационе мреже или увођење нових производа,

10) захтијева од банке да смањи ризике који произлазе из дјелатности, услуга и система банке,

11) смањи трошкове пословања банке,

12) смањи или ограничи износе накнада које зависе од степена остваривања пословних циљева, а које се исплаћују органима управљања или запосленима,

13) наложи банци да нето добит употреби за повећање капитала банке,

14) привремено забрани или ограничи банци исплату дивиденде или било којег другог облика исплате добити,

15) привремено забрани или ограничи исплату дивиденде, камате или других расподјела имаоцима елемената допунског капитала банке,

16) наложи банци да чешће или додатно извјештава о појединачним показатељима свог пословања,

17) наложи банци да испуни посебне захтјеве у вези са ликвидношћу, укључујући и ограничење рочне неусклађености између имовине и обавеза,

18) захтијева од банке да објављује додатне податке и информације и

19) наложи банци да предузме друге мјере неопходне за побољшање њеног пословања.

(2) Изрицањем мјера из става 1. овога члана Агенција одређује рок и начин поступања банке ради отклањања утврђених неправилности и незаконитости, као и рок за достављање извјештаја Агенцији о спроведеним активностима са одговарајућим доказима да су неправилности и незаконитости отклоњене.

(3) Поред извјештаја о предузетим мјерама из става 2. овог члана, Агенција може наложити банци да достави и мишљење привредног друштва за ревизију о отклањању неправилности и незаконитости.

(4) Ако банка није поступила у складу са наложеним мјерама за отклањање незаконитости и неправилности или ако наложене мјере нису биле ефикасне за отклањање постојећих незаконитости и неправилности, Агенција може банци наложити нову мјеру.

Забрана закључивања уговора са корисником

Члан 201.

Агенција може банци забранити закључивање уговора о услузи са корисником до отклањања незаконитости ако утврди да:

1) уговор није закључен у складу са правилима уговарања прописаним овим законом,

- 2) уговор не садржи све елементе прописане овим законом и прописима Агенције,
- 3) банка израчунава ефективну каматну стопу или укупну цијену услуге супротно одредбама овог закона и прописима Агенције,
- 4) уговор садржи одредбе које су супротне одредбама овог закона и на штету корисника,
- 5) оглашавање услуга не садржи све податке и информације прописане у чл. 123, 136. и 138. овог закона и
- 6) банка одобрава кредите, прима депозите, отвара и води рачуне или издаје платне картице супротно одредбама овог закона.

2.1. Мјере ране интервенције

Врсте мјера ране интервенције Члан 202.

(1) Ако надзором утврди да банка поступа супротно одредбама овог закона, прописима Агенције или другим прописима, или се на основу погоршања њеног финансијског стања и ликвидности, повећања нивоа задужености, неквалитетних кредита или концентрације изложености, може претпоставити да ће доћи до кршења одредаба овог закона, прописа Агенције или других прописа, Агенција може, независно од предузетих мјера за отклањање неправилности и незаконитости из члана 200. овог закона, да предузме једну или више сљедећих мјера:

1) наложи органима управљања банке да спроведу једну или више мјера утврђених у плану опоравка, или да, ако су околности које су довеле до ране интервенције различите од претпоставки из првобитног плана, ажурира тај план и у одређеном року спроведе једну или више мјера из ажурираног плана,

2) захтијева од органа управљања банке да анализирају стање, утврде мјере за рјешавање утврђених проблема и израде план активности за рјешавање тих проблема, као и утврде рокове за његово спровођење,

3) наложи надзорном одбору банке да сазове, или да директно сазове скупштину акционара банке, ако надзорни одбор не поступи по њеном захтјеву, те у оба ова случаја одреди дневни ред скупштине и захтијева да акционари размотре и донесу одговарајуће одлуке,

4) наложи надлежном органу банке да разријеша једног или више чланова органа управљања или вишег руководства банке ако се установи да ова лица нису способна да извршавају своје дужности, као и именује нова лица у складу са законом,

5) именује савјетника или уведе привремену управу у банци,

6) захтијева од органа управљања банке да изради план за преговарање о реструктурирању дуга са појединим или свим повјериоцима у складу са планом опоравка,

7) захтијева од банке измјену њене пословне стратегије,

8) захтијева од банке измјену њене организационе структуре и

9) прибави, путем посредног или непосредног надзора, информације потребне за ажурирање плана реструктурирања, процјену вриједности имовине и обавеза, те припрему за могуће спровођење поступка реструктурирања.

(2) Агенција рјешењем о изрицању мјера утврђује рок за извршење сваке наложене мјере из става 1. овога члана, као и рок за достављање извјештаја и доказа о извршењу наложене мјере.

(3) Агенција доноси акт којим разрађује услове за предузимање мјера ране интервенције из става 1. овог члана.

Сазивање скупштине банке Члан 203.

(1) Ако банка није извршила наложену мјеру Агенције из члана 202. став 1. тачка 3) овог закона на начин и у роковима утврђеним рјешењем Агенције, скупштину банке може сазвати Агенција и утврдити дневни ред ради доношења потребних одлука.

(2) Агенција за потребе скупштине, на основу обављеног надзора, сачињава извјештај о пословању банке и обезбјеђује да буде доступан акционарима.

(3) Агенција сазива скупштину најмање 30 дана прије дана њеног одржавања, у који се не урачунава дан објаве позива за сазивање скупштине.

(4) На дневни ред који предложи Агенција акционари не могу дати приједлог за измјену и допуну дневног реда.

Разрјешење органа управљања Члан 204.

(1) У случају значајног погоршања финансијског стања банке или тежег кршења закона, прописа Агенције или интерних аката банке, а када друге мјере ране интервенције предузете у складу са чланом 202. овог закона нису довољне за побољшање таквог стања, Агенција може свим или појединим члановима органа управљања банке одузети сагласност за обављање функције и захтијевати њихово разрјешење.

(2) Поред мјера из става 1. овог члана, Агенција може свим или појединим члановима органа управљања банке да:

1) забрани или ограничи обављање те функције или било које активности у банци,

2) забрани или ограничи посредно или непосредно остваривање гласачког права у банци,

3) захтијева да отуђе директно или индиректно власништво које имају у банци, у року који она одреди и

4) забрани обављање функције у било којој банци или члану банкарске групе или учествовање у обављању активности у банци или банкарској групи без претходне сагласности Агенције.

(3) Именовање нових чланова органа управљања врши се у складу са одредбама овог закона које уређују именовање чланова надзорног одбора и управе банке.

2.1.1. Савјетник

Именовање савјетника Члан 205.

(1) Агенција може именовати једног или више савјетника да привремено раде са органима управљања банке када оцијени да банка значајно крши одредбе закона и других прописа или ако постоје значајни недостаци у пословању банке и када оцијени да је потребна детаљнија процјена и праћење финансијског стања банке.

(2) За савјетника банке може бити именовано искључиво лице које је независно од банке и које испуњава услове за именовање члана управе банке.

(3) Агенција утврђује мандат, овлашћења и обавезе савјетника, дефинише питања о којима се органи управљања банке савјетују са савјетником, као и акте и правне радње за које је потребно мишљење, односно сагласност савјетника.

(4) Агенција именује савјетника на период до годину дана, уз могућност продужења за још једну годину ако Агенција процијени да је то неопходно ради окончања започетих активности.

(5) Мандат савјетника банке може се окончати и прије истека рока из става 4. овог члана, ако Агенција или савјетник оцијене да именовање савјетника није довело или неће довести до побољшања финансијског стања банке или ако се финансијско стање те банке поправило у мјери да савјетник више није потребан.

(6) Агенција може утврдити да је савјетник дужан да прибави сагласност Агенције прије предузимања одређених правних радњи.

(7) Агенција може у току трајања мандата да разријеша савјетника ако своју дужност не обавља на задовољавајући начин, као и због других оправданих разлога, те да именује новог савјетника, чији мандат може трајати најдуже до истека започетог мандата претходног савјетника.

(8) Агенција доноси акт којим разрађује услове именовања и обављања послова савјетника у банци.

Овлашћења и обавезе савјетника

Члан 206.

(1) Савјетник је дужан да у року од 60 дана од дана именовања изради извјештај о финансијском стању и условима пословања банке са процјеном њене финансијске стабилности и могућностима даљег пословања (у даљем тексту: извјештај о финансијском стању) и достави га Агенцији.

(2) Извјештај о финансијском стању из става 1. овог члана Агенција доставља банци.

(3) Савјетник има право увида у све пословне књиге и документацију банке, те да тражи податке и образложења од чланова органа управљања, као и лица запослених у банци, како би утврдио и пратио стање пословања и финансијски положај банке, те органима управљања давао сагласност за доношење одлука по питањима која се према рјешењу о именовању савјетника не могу донијети без претходне сагласности савјетника.

(4) Савјетник је овлашћен да присуствује сједницама органа управљања и њихових одбора и учествује у њиховом раду, без права гласа.

(5) Савјетник је дужан да редовно, најмање мјесечно, а на захтјев Агенције и чешће, извјештава Агенцију о пословању банке и њеном финансијском стању и радњама које је предузео у извршавању својих дужности.

(6) Савјетник је дужан да одмах обавијести Агенцију о свим околностима које по његовој оцјени могу утицати на неизвршавање наложених мјера за отклањање неправилности и незаконитости из члана 200. овог закона, као и о свим околностима које по његовој оцјени могу утицати на погоршање финансијског стања банке или могу утицати на испуњење услова за предузимање мјера ране интервенције Агенције.

(7) Савјетник за свој рад одговара Агенцији и своја овлашћења не може пренијети на друга лица.

(8) Савјетник има право на накнаду за свој рад коју исплаћује Агенција.

Обавезе органа управљања према савјетнику

Члан 207.

(1) Органи управљања банке дужни су да савјетнику, без одгађања, доставе све тражене податке, као и да се са њим савјетују и од њега добију сагласност за доношење конкретних одлука по питањима која се према рјешењу о именовану савјетника не могу донијети без претходне сагласности савјетника.

(2) Органи управљања банке дужни су на своје сједнице и сједнице својих одбора позвати савјетника и правовремено му доставити документацију потребну за присуствовање сједницама.

Поступање по извјештајима савјетника Члан 208.

Агенција може, на основу достављених извјештаја савјетника, наложити банци једну или више мјера надзора прописаних овим законом.

Престанак овлашћења савјетника Члан 209.

Овлашћења савјетника престају даном:

- 1) истека периода на који је именован,
- 2) разрјешења,
- 3) именовања привременог управника,
- 4) именовања посебног управника,
- 5) именовања ликвидационог управника и
- 6) отварања стечајног поступка.

2.1.2. Привремена управа

Увођење привремене управе Члан 210.

(1) Агенција може увести привремену управу именовањем једног или више привремених управника који замјењују органе управљања, када оцијени да банка значајно крши одредбе закона и других прописа или ако постоје значајни недостаци у пословању банке и када именовање нових чланова органа управљања није довољно за побољшање пословања и управљања банком.

(2) Увођењем привремене управе Агенција утврђује циљеве и задатке привремене управе који се односе на утврђивање стварног финансијског стања у банци, управљање цјелокупним или дијелом пословања банке да би се очувало или поново успоставило одговарајуће финансијско стање банке и њено стабилно и сигурно пословање.

(3) Поступак привремене управе може трајати најдуже до годину дана, уз могућност продужења за још једну годину ако Агенција процијени да је то неопходно ради окончања започетих активности и остваривања циљева поступка привремене управе.

(4) Поступак привремене управе над банком може се окончати и прије истека рока из става 3. овог члана, ако Агенција или привремени управник оцијене да увођење

поступка привремене управе није довело или неће довести до побољшања финансијског стања банке или да се финансијско стање те банке поправило у мјери да поступак привремене управе више није потребан.

(5) Агенција може утврдити да је привремени управник дужан да прије предузимања одређених правних радњи прибави сагласност Агенције.

(6) Агенција утврђује период трајања, овлашћења и обавезе привременог управника.

(7) Агенција може да у току трајања привремене управе разријеши привременог управника ако своју дужност не обавља на задовољавајући начин, као и због других оправданих разлога, те именује новог привременог управника, чији мандат може трајати најдуже до истека започетог мандата претходног привременог управника.

(8) За привременог управника банке може се именовати искључиво лице које је независно од банке и испуњава услове потребне за именовање члана управе банке.

(9) Агенција доноси акт којим разрађује услове увођења и обављања привремене управе.

Овлашћења и обавезе привременог управника

Члан 211.

(1) Привремени управник банке је овлашћен да неограничено приступа свим пословним просторијама банке, контролише финансијску активу, рачуноводствене и друге евиденције и осталу имовину банке и њених зависних лица.

(2) Рјешење о именовању, разрјешењу или продужењу мандата привременог управника банке без одгађања се доставља привременом управнику и банци у којој је именован, надлежном регистарском суду, Централној банци Босне и Херцеговине, Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине, регулаторном органу Федерације Босне и Херцеговине, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, регулаторном органу за тржиште хартија од вриједност, правном лицу овлашћеном за обављање послова јединствене евиденције хартија од вриједности и другим органима у складу са прописима.

(3) Рјешење из става 2. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“ и на интернет страници Агенције и банке, те уписује у евиденцију банака из члана 27. овог закона.

(4) Привремени управник је дужан одмах по пријему рјешења о именовању предузети мјере заштите и спречавања отуђења или злоупотребе имовине и документације банке и њених зависних лица, те предузети све потребне мјере и активности које су неопходне за наставак пословања банке и заштиту њене имовине, укључујући и:

- 1) отклањање утврђених неправилности у пословању банке,
- 2) наплату потраживања банке, а посебно некавалитетних кредита,
- 3) ограничавање раста активе и ванбилансних обавеза банке и
- 4) смањење трошкова пословања банке.

(5) Привремени управник води пословање банке, заступа банку, овлашћен је и одговоран за заштиту имовине банке, као и спречавање отуђења и злоупотребе документације и имовине банке и њених зависних друштава.

(6) Агенција може наложити привременом управнику да сазове скупштину акционара банке са утврђеним дневним редом и приједлогом одлука.

(7) Привремени управник сазива скупштину акционара најкасније у року од осам дана од дана пријема налога Агенције из става 6. овог члана.

(8) Претходни чланови управе и друга лица са посебним овлашћењима и

одговорностима банке дужни су привременом управнику омогућити приступ цјелокупној документацији банке, те дати сва образложења или додатне информације о пословању банке.

(9) Сви запослени у банци дужни су сарађивати са привременим управником.

(10) У предузимању мјера из своје надлежности, Агенција и привремени управник овлашћени су да траже помоћ органа унутрашњих послова и других надлежних органа.

(11) Привремени управник има право на накнаду за свој рад која пада на терет банке, а чију висину утврђује Агенција.

Престанак овлашћења органа управљања Члан 212.

(1) Даном доношења рјешења о именовању привременог управника сва овлашћења органа управљања престају, осим овлашћења за подношење тужбе против рјешења Агенције у складу са чланом 8. овог закона, а овлашћења управе и надзорног одбора банке преузима привремени управник.

(2) Даном доношења рјешења о именовању привременог управника престају сви уговори на основу којих су дотадашњи чланови органа управљања били запослени у тој банци.

(3) У случају из става 2. овог члана, дотадашњи чланови органа управљања не остварују право на исплату отпремнине и варијабилних накнада, независно од тога је ли остваривање таквих права било уговорено са банком или је произлазило из другог акта банке.

Извјештај привременог управника Члан 213.

(1) Привремени управник дужан је да, у року утврђеним рјешењем Агенције, а најкасније у року од 60 дана од дана именовања, сачини и Агенцији достави извјештај, који садржи:

1) податке о имовини банке по извршеном попису,

2) биланс стања и биланс успјеха банке на дан именовања привременог управника,

3) преглед свих потраживања и обавеза банке по појединачним дужницима, односно повјериоцима банке,

4) пројекцију могућности наставка пословања банке, са документованим претпоставкама на основу којих је пројекција урађена, укључујући процјену способности и спремности акционара да докапитализују банку и

5) план активности привремене управе са приједлогом мјера за рјешавање стања у банци.

(2) Привремени управник у извјештају из става 1. овог члана предлаже једну или више следећих мјера:

1) повећање капитала банке до износа утврђеног овим законом и прописима Агенције,

2) продају дијела или цјелокупне имовине,

3) истовремену продају дијела или цјелокупне имовине и обавеза банци или другом лицу овлашћеном за обављање ових послова,

4) продају или спајање са другом банком,

5) покретање поступка реструктурирања банке,

6) одузимање дозволе за рад и ликвидацију банке, са процјеном износа aktive која ће бити реализована у ликвидацији банке,

7) одузимање дозволе за рад и покретање поступка стечаја, ако нису испуњени услови за покретање и вођење ликвидационог поступка и

8) друге мјере.

(3) Уз извјештај из става 1. овог члана, привремени управник Агенцији доставља и план активности који су акционари банке дужни да сачине и доставе привременом управнику у року који он утврди.

(4) План активности из става 3. овог члана садржи приједлог неопходних активности које ће банка предузети за отклањање незаконитости и неправилности у пословању банке и побољшање њеног финансијског стања, са утврђеним роковима за спровођење тих активности.

(5) Приликом одлучивања о плану мјера предложених у извјештају привременог управника, Агенција је дужна да цијени и потребу заштите интереса депонената и осталих повјерилаца банке, те утврди постојање реалних претпоставки да се предложени план успјешно спроведе у периоду трајања поступка привремене управе.

(6) Агенција може приликом усвајања извјештаја или током спровођења плана да измијени или допуни план који је предложио привремени управник.

(7) Привремени управник је дужан да редовно, најмање једном мјесечно, а на захтјев Агенције и чешће, извјештава Агенцију о пословању банке под привременом управом, финансијском стању банке, као и спровођењу плана привременог управника, односно без одгађања обавијести Агенцију о свим околностима које могу утицати на погоршање финансијског стања банке.

(8) Привремени управник дужан је да на крају мандата сачини и Агенцији достави завршни извјештај о току поступка привремене управе и њеном окончању, са образложењем реализованих мјера у поступку привремене управе.

Престанак овлашћења привременог управника Члан 214.

Овлашћења привременог управника банке престају даном:

- 1) истека рока на који је именован,
- 2) разрјешења и именовања новог привременог управника,
- 3) именовања посебне управе у поступку реструктурирања,
- 4) доношења рјешења Агенције о именовању ликвидационог управника и
- 5) доношења рјешења надлежног суда о именовању стечајног управника.

3. Надзор банкарске групе на консолидованој основи

Надзор на консолидованој основи Члан 215.

(1) Агенција врши надзор банкарске групе у којој банка са сједиштем у Републици Српској има својство највишег матичног друштва или својство зависног друштва на консолидованој основи

(2) Надзор из става 1. овог члана Агенција врши:

- 1) анализом консолидованих финансијских извјештаја банкарске групе,
- 2) непосредним надзором банкарске групе, односно њених чланова, у циљу утврђивања тачности података из консолидованих финансијских извјештаја, као и ризика којима је изложена банка као члан банкарске групе и банкарска група у цјелини и

3) процјеном стања банкарске групе.

(3) Агенција је овлашћена да изврши непосредни надзор члана банкарске групе или његовог организационог дијела у иностранству који је предмет надзора на консолидованој основи и да сарађује са страним надлежним регулаторним органом.

(4) Агенција је овлашћена да у поступку надзора из става 1. овог члана сагледа:

- 1) адекватност надзора банке над њеним пословањем у иностранству од руководства надређене банке или холдинга,
- 2) могућност да матична банка приступа подацима о њеним филијалама и зависним друштвима у земљи домаћина,
- 3) стручност локалног руководства и
- 4) ефикасност надзора у земљи домаћина.

Транспарентност структуре банкарске групе

Члан 216.

(1) Структура банкарске групе обавезно је транспарентна у мјери која Агенцији омогућава да утврди:

- 1) највише матично друштво банкарске групе и лица која имају контролно или значајно учешће у том друштву,
- 2) мјесто и врсте пословних активности које се обављају у оквиру банкарске групе,
- 3) финансијско стање и резултате пословања банкарске групе и њених чланова,
- 4) врсте и нивое ризика којима су банкарска група и њени чланови изложени,
- 5) начин на који се управљање ризицима организује и спроводи на нивоу банкарске групе и
- 6) пословне, финансијске и друге односе између чланова банкарске групе.

(2) Структура банкарске групе обавезно се организује на начин који омогућава адекватну интерну и спољну ревизију, као и несметано вршење надзорне функције Агенције.

Подређено друштво банке

Члан 217.

(1) Банка може стећи власништво у подређеном друштву само уз сагласност Агенције.

(2) Агенција доноси акт којим прописује начин и поступак давања сагласности из става 1. овог члана.

Подређено друштво холдинга

Члан 218.

(1) Холдинг не може основати или стећи директно или индиректно власништво у подређеном друштву ако такво стицање може негативно утицати на пословање банке у којој тај холдинг има контролно учешће.

(2) Холдинг обавјештава Агенцију о стицању директног или индиректног власништва у подређеном друштву у року од 15 дана од дана тог стицања.

(3) Ако утврди да стицање директног или индиректног власништва у подређеном друштву може имати негативне посљедице за банку из става 1. овог члана, Агенција примјењује мјере у складу са овим законом.

Управљање ризицима на нивоу банкарске групе
Члан 219.

(1) За банкарску групу на консолидованој основи утврђује се:

- 1) показатељ адекватности капитала,
- 2) велика изложеност,
- 3) изложеност према повезаним лицима,
- 4) улагање у друга правна лица и у основна средства,
- 5) ограничење кредитирања у групи,
- 6) отворена нето девизна позиција,
- 7) ликвидност банкарске групе и
- 8) структура групе.

(2) Ако на основу показатеља из става 1. овог члана, односно на основу консолидованих финансијских извештаја банкарске групе, оцијени да ниво капитала банкарске групе угрожава стабилно пословање банке, Агенција може од банке да захтијева да обезбиједи додатни капитал и одреди банци већи показатељ адекватности капитала од прописаног овим законом, као и наложи друге надзорне мјере у вези са ризицима на нивоу групе.

(3) Банкарска група је дужна да донесе и успостави процедуре за спровођење унутрашње контроле, ревизије и управљања ризицима, које одговарају активностима групе, као и да редовно прати и ажурира ове процедуре.

(4) Банка и највише матично друштво одговорни су за утврђивање и достављање Агенцији показатеља из става 1. овог члана.

(5) Агенција доноси акт којим прописује начин утврђивања и достављања показатеља из става 1. овог члана, као и начин управљања ризицима на нивоу банкарске групе.

Мјере према члановима банкарске групе
Члан 220.

(1) Уколико Агенција утврди да је било који члан банкарске групе, осим банке, прекршио одредбе овог закона или прописа Агенције, или да активности или финансијско стање било ког члана штетно утичу на финансијску стабилност банке или би могли угрозити интересе депонената банке, налаже том члану да ове неправилности отклони у року који Агенција утврди.

(2) Ако се неправилности из става 1. овог члана не отклоне у утврђеном року, Агенција може предузети следеће мјере:

- 1) банци наложити привремену обуставу улагања у њено подређено друштво,
- 2) холдингу наложити привремену обуставу вршења права и погодности који произлазе из контролног учешћа тог холдинга у банци, укључујући и директно или индиректно вршење гласачких права,
- 3) наложити холдингу додатно улагање у капитал банке,
- 4) члану банкарске групе наложити привремену обуставу свих директних или индиректних пословних активности између банке и тог члана и
- 5) наложити правном лицу у коме контролно учешће има друго лице које има и учешће у банци привремену обуставу права и погодности који произлазе из учешћа тог

лица у банци, укључујући и директно или индиректно вршење гласачких права, односно наложити привремену обуставу свих директних или индиректних пословних активности између банке и тог лица.

(3) Ако се након предузимања мјера из става 2. овог члана не отклоне неправилности утврђене у ставу 1. овог члана, Агенција може предузети и слjedeће мјере:

1) захтијевати од банке да улагања у подређено друштво смањи толико да оно више не буде подређено друштво банке,

2) одузети холдингу сагласност за стицање контролног учешћа у банци,

3) захтијевати од холдинга да отуђи значајно или контролно учешће у његовом подређеном друштву и

4) повући сагласност за стицање учешћа у банци дату лицу које има учешће у банци, а у коме друго лице има контролно учешће.

(4) Агенција може, када околности налажу неодложно поступање, предузети мјере из овог члана и прије рока из става 1. овог члана.

(5) Агенција може да ограничи активности консолидоване банкарске групе и мјесто спровођења активности ако:

1) је банка или банкарска група изложена превеликом ризику или се њом не управља на одговарајући начин,

2) је надзор у земљи домаћина неадекватан или

3) се при вршењу консолидованог надзора појављују одређене препреке.

(6) Ако је члан банкарске групе из става 1. овог члана лице које надзире други регулаторни орган у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине, Агенција је дужна да о предузетим мјерама обавијести тај регулаторни орган.

ГЛАВА IX РЕСТРУКТУРИРАЊЕ БАНКЕ

1. Основне одредбе

Јединица за реструктурирање Члан 221.

(1) Задатке и надлежности реструктурирања банака извршава Агенција, за чије обављање успоставља посебну унутрашњу организациону јединицу – Јединица за реструктурирање.

(2) Агенција је дужна да успостави одговарајућу унутрашњу организацију којом се обезбјеђује оперативна и функционална независност и спречава сукоб интереса при извршавању задатака и овлашћења Агенције у вези са реструктурирањем банака, с једне стране, и извршавању задатака и овлашћења надзора у складу са одредбама овог закона које уређују надзор над пословањем банака, с друге стране.

(3) Независност из става 2. овог члана обезбијеђена је када су успостављене посебне линије извјештавања и предлагања одлука Агенције.

(4) Лица задужена за реструктурирање банака обавезно имају одговарајуће квалификације, стручна знања, вјештине и искуство потребно за обављање послова реструктурирања и постизање циљева реструктурирања банака.

Циљеви реструктурирања Члан 222.

- (1) Реструктурирање банке спроводи се у циљу:
- 1) остваривања континуитета обављања критичних функција банке,
 - 2) избјегавања већег штетног утицаја на финансијску стабилност, посебно спречавања ширења штетних посљедица на тржишну инфраструктуру, те одржавања тржишне дисциплине,
 - 3) заштите буџетских и других јавних средстава, тако да се на најмању могућу мјеру сведе ослањање на ванредну јавну финансијску подршку,
 - 4) заштите депонената који имају осигуране депозите и
 - 5) заштите средстава и друге имовине клијената.
- (2) Циљеви реструктурирања из става 1. овог члана једнаког су значаја, а Агенција у поступку реструктурирања одређује начин њиховог међусобног усклађивања према околностима сваког појединачног случаја.
- (3) Агенција је дужна да у остваривању циљева реструктурирања води рачуна о смањењу трошкова реструктурирања на најмању могућу мјеру и избјегавању смањења вриједности имовине банке осим ако је то потребно ради остваривања циљева реструктурирања.

Општа начела реструктурирања Члан 223.

- (1) Поступак реструктурирања спроводи се у складу са сљедећим начелима:
- 1) акционари банке прво носе губитке,
 - 2) повјериоци банке носе губитке након акционара, и то тако да се обезбиједи једнак третман повјерилаца чија су потраживања у истом исплатном реду у поступку ликвидације и стечаја у складу са овим законом,
 - 3) органи управљања и по потреби више руководство банке се разрјешавају, осим када се, зависно од конкретних околности, сматра да је потпуно или дјелимично задржавање органа управљања и вишег руководства неопходно за постизање циљева реструктурирања,
 - 4) органи управљања и више руководство банке дужни су да обезбиједи сву помоћ неопходну за остваривање циљева реструктурирања,
 - 5) повјериоци банке не могу да претрпе губитке веће од губитака које би претрпјели у случају спровођења стечајног поступка над банком у складу са заштитним мјерама предвиђеним овим законом,
 - 6) осигурани депозити су потпуно заштићени до висине износа утврђеног законом којим се уређује осигурање депозита у банкама,
 - 7) чланови органа управљања, акционари и друга лица која су допринијела да банка не може или вјероватно неће моћи наставити са пословањем, одговарају у складу са законом за пропусте у свом раду и штету коју су проузроковали и
 - 8) заштитне мјере примјењују се у складу са овим законом.
- (2) Ако је банка члан банкарске групе, Агенција примјењује овлашћења и мјере реструктурирања на начин који умањује негативне посљедице реструктурирања на

остале чланове банкарске групе и групу у цјелини, као и на стабилност финансијског сектора.

(3) Агенција код примјене инструмената реструктурирања и извршавања овлашћења реструктурирања, према потреби, обавјештава запослене банке у реструктурирању и њихове представнике.

(4) У поступку реструктурирања банака не примјењују се одредбе овог закона које уређују купопродају пласмана, изузев члана 119. овог закона који се односи на заштиту дужника и корисника банкарских услуга.

2. Планирање реструктурирања

План реструктурирања банке Члан 224.

(1) Агенција израђује план реструктурирања за сваку банку која није дио групе која подлијеже консолидованом надзору, којим се предвиђа примјена одговарајућих инструмената и мјера реструктурирања и овлашћења након доношења одлуке о покретању поступка реструктурирања, ако су испуњени услови за реструктурирање банке у складу са овим законом.

(2) Приликом доношења одлуке о реструктурирању банке, односно о примјени одговарајућих инструмената реструктурирања, уколико то околности захтијевају, Агенција може да примијени и инструменте реструктурирања који нису предвиђени планом реструктурирања за ту банку.

(3) План реструктурирања обавезно садржи:

- 1) кратак приказ кључних елемената плана реструктурирања,
- 2) кратак приказ битних промјена у банци које су наступиле након посљедње измјене плана реструктурирања,
- 3) приказ начина на који би, у мјери у којој је то неопходно, банка могла одвојити критичне функције и кључне пословне активности од осталих послова, како би обезбиједила континуитет пословања у случају испуњења услова за реструктурирање,
- 4) рокове за спровођење сваког значајног дијела плана реструктурирања,
- 5) детаљан опис процјене могућности реструктурирања и опис мјера потребних за отклањање препрека за реструктурирање,
- 6) опис процедура за утврђивање тржишне вриједности критичних функција, кључних пословних активности и имовине банке,
- 7) детаљан опис поступака којима се обезбјеђује континуирано прибављање ажурираних информација и података од банке,
- 8) образложење начина на који ће се обезбиједити финансирање различитих могућности и инструмената реструктурирања предвиђених планом реструктурирања, који се не заснива на претпоставци коришћења ванредне јавне финансијске подршке,
- 9) детаљан опис различитих могућности за примјену инструмената реструктурирања, са роковима за њихово спровођење, а на основу разматрања различитих ситуација у којима могу наступити озбиљни макроекономски и финансијски поремећаји значајни за пословање банке,
- 10) опис могућих системских посљедица реструктурирања банке,
- 11) опис различитих могућности за очување приступа услугама платног промета и системима поравнања и оцјену могућности преноса средстава клијената,
- 12) анализу посљедица плана реструктурирања на запослене, укључујући и анализу трошкова који поводом тога могу настати,

13) план пружања информација средствима јавног информисања и јавности у вези са реструктурирањем банке,

14) минимални захтјеви за капиталом и прихватљивим обавезама и рок у којем је банка дужна да достигне прописани ниво ових захтјева,

15) опис активности и система у банци који су неопходни за континуирано обављање оперативних послова банке и

16) мишљење банке у вези са планом реструктурирања, ако је потребно.

(4) Агенција, након израде плана реструктурирања, доставља банци кратак приказ кључних елемената плана реструктурирања.

(5) Агенција ажурира план реструктурирања:

1) најмање једном годишње,

2) након промјене правне или организационе структуре банке, промјене у њеном пословању или њеног финансијског стања, када ове промјене имају материјални значај за примјену плана реструктурирања и

3) након других промјена које утичу на садржај плана реструктурирања и могућност његове примјене.

Подаци за план реструктурирања

Члан 225.

(1) Банка је дужна да на захтјев Агенције пружи сву потребну помоћ и достави информације и податке који су јој потребни у сврху израде и ажурирања плана реструктурирања, као и да је одмах обавијести о свакој промјени тих података.

(2) Агенција је дужна да, за потребе израде плана реструктурирања, захтијева од Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине мишљење о процјени трошкова и могућности исплате осигураних депозита ради утврђивања могућности спровођења поступка ликвидације или стечаја банке, односно о процјени могућег обима финансирања реструктурирања банке средствима Фонда за осигурање депозита.

(3) Агенција доноси акт којим прописује податке и информације које се достављају у сврху израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе, као и начин и рокове њиховог достављања.

План реструктурирања банкарске групе

Члан 226.

(1) Агенција израђује план реструктурирања банкарске групе која је предмет надзора на консолидованој основи, а који обухвата реструктурирање групе или било којег члана те групе у складу са одредбама овог закона.

(2) На израду и ажурирање плана реструктурирања банкарске групе сходно се примјењују одредбе члана 224. ст. 1, 2, 4. и 5. тачка 1) овог закона.

(3) План реструктурирања банкарске групе обавезно садржи:

1) опис активности и мјера које ће се предузети према члановима банкарске групе,

2) детаљан опис различитих могућности за примјену инструмената реструктурирања банкарске групе на основу разматрања различитих ситуација у којима могу наступити озбиљни макроекономски и финансијски поремећаји значајни за пословање те групе,

3) образложење начина на који ће се обезбиједити финансирање примјене различитих могућности и инструмената реструктурирања банкарске групе предвиђених

овим планом, који се не заснива на претпоставци коришћења ванредне јавне финансијске подршке,

4) процјену могућности предузимања међусобно усклађених активности и мјера за реструктурирање банкарске групе када надзор над члановима ове групе не врши само Агенција, укључујући мјере продаје групе у цјелини трећем лицу и раздвајање кључних пословних активности које обављају одређени чланови ове групе, као и опис мјера потребних за отклањање препрека за реструктурирање посебно у вези са међусобним усклађивањем активности различитих надлежних органа,

5) опис могућности сарадње са надлежним регулаторним органом и органом за реструктурирање, а у вези са реструктурирањем банкарске групе, када чланови банкарске групе имају сједиште изван Републике Српске,

6) опис мјера за одвајање појединих функција или пословних активности које су неопходне ради отклањања препрека за несметано реструктурирање банкарске групе и

7) опис других мјера и активности које ће се предузети ради реструктурирања банкарске групе, а које нису изричито утврђене овим законом.

(4) Одредбе члана 225. овог закона сходно се примјењују на највише матично друштво и члана банкарске групе када Агенција израђује план реструктурирања банкарске групе.

Процјена могућности реструктурирања банке Члан 227.

(1) При изради и ажурирању плана реструктурирања Агенција, након добијања мишљења Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине из члана 225. став 2. овог закона, процјењује могућност за реструктурирање банке која није дио групе, идентификује и анализира препреке за њено реструктурирање, односно утврђује мјере за отклањање препрека, не узимајући у обзир ванредну јавну финансијску подршку.

(2) Сматра се да постоји могућност за реструктурирање банке ако су кумулативно испуњени сљедећи услови:

1) над банком је могуће спровести поступак ликвидације, односно стечаја или поступак реструктурирања,

2) спровођење било којег од тих поступака, у мјери у којој је то могуће, неће довести до наступања значајних негативних посљедица на стабилност финансијског сектора,

3) спровођењем било којег од тих поступака могуће је обезбиједити континуитет обављања критичних функција банке и

4) спровођење реструктурирања је могуће без коришћења ванредне јавне финансијске подршке, али се могу користити средства за финансирање реструктурирања у складу са овим законом и прописом којим је уређена намјена и начин коришћења средстава за финансирање реструктурирања.

(3) При процјени могућности реструктурирања банке, Агенција нарочито узима у обзир:

1) могућност остваривања циљева реструктурирања примјеном расположивих инструмената реструктурирања,

2) посљедице реструктурирања банке на стабилност финансијског сектора, привреду и повјерење грађана у банкарски систем, као и да ли ће примјена инструмената реструктурирања спријечити ширење негативних посљедица неспособности пословања банке на банкарски систем,

3) посљедице реструктурирања банке на повјериоце, депоненте, уговорне стране и запослене,

4) посљедице реструктурирања банке на несметано функционисање платног система и система за поравнање хартија од вредности,

5) способност банке да обезбиједи континуитет обављања критичних функција и кључних пословних активности,

6) ниво усклађености правне и организационе структуре са критичним функцијама и кључним пословним активностима које се обављају у банци,

7) способност банке да у складу са већ закљученим пословима и могућностима обезбиједи минималне кадровске и инфраструктурне капацитете, као и финансирање, ликвидност и капитал који су довољни да одржавају критичне функције и кључне пословне активности,

8) одвојеност кључних пословних активности од осталих активности банке,

9) примјенљивост процедура и мјера за управљање ризицима,

10) износ и врсту прихватљивих обавеза на које се може примијенити отпис или конверзија у примјени инструмента реструктурирања властитим средствима банке и

11) адекватност управљања ризицима информационог система у вези са обезбјеђивањем приступа информацијама и подацима неопходним за спровођење поступка реструктурирања.

(4) При изради и ажурирању плана реструктурирања банкарске групе, Агенција процјењује могућност реструктурирања банкарске групе сходном примјеном ст. 1. до 3. овог члана.

(5) Агенција доноси акт којим прописује елементе који се узимају у обзир приликом процјене могућности реструктурирања банке или банкарске групе.

Отклањање препрека за реструктурирање

Члан 228.

(1) Ако утврди да постоје значајне препреке за реструктурирање банке, Агенција налаже банци да, у року најдуже до четири мјесеца од дана пријема захтјева, достави приједлог могућих мјера за отклањање ових препрека.

(2) Банка је дужна да Агенцији у остављеном року достави приједлог могућих мјера за отклањање значајних препрека за реструктурирање.

(3) Ако оцијени да мјере које је банка предложила не могу ефективно умањити, односно отклонити препреке за реструктурирање, Агенција налаже банци предузимање других мјера за отклањање препрека за реструктурирање и утврђује рокове за примјену ових мјера.

(4) У случају из става 3. овог члана, Агенција може наложити банци да:

1) измијени споразум о финансијској подршци унутар банкарске групе или преиспита потребу закључивања овог споразума, односно закључи уговор о пружању одговарајућих услуга било унутар банкарске групе или са трећим лицима,

2) ограничи изложеност према једном лицу и укупну изложеност из чл. 106. и 107. овог закона,

3) редовно доставља додатне информације и податке значајне за реструктурирање банке или достави одређене информације и податке значајне за реструктурирање у појединачном случају,

- 4) отуђи одређени дио имовине,
 - 5) изврши, односно обезбиједи одговарајуће правне и организационе промјене банке или било којег другог члана банкарске групе чији је банка члан, како би се смањила сложеност те банке и банкарске групе и омогућило одвајање критичних функција од осталих послова банке у току спровођења поступка реструктурирања,
 - 6) правно раздвоји финансијске и нефинансијске послове на нивоу банкарске групе чији је члан,
 - 7) ограничи или престане да обавља или развија одређену врсту послова или не започиње нове послове или престане да их даље развија,
 - 8) обезбиједи прихватљиве обавезе за покриће губитака које испуњавају услове прописане одредбама овог закона које уређују подручје примјене реструктурирања властитим средствима банке, минималне захтјеве за капиталом и прихватљивим обавезама и процјену износа реструктурирања властитим средствима,
 - 9) предузме мјере ради испуњења минималних захтјева за капиталом и прихватљивим обавезама из тачке 8) овог става и
 - 10) предузме остале мјере које утврди Агенција.
- (5) При налагању мјера из става 4. овог члана, Агенција оцјењује могуће посљедице примјене мјера на пословање и стабилност банке, стабилност финансијског сектора, а банка је дужна да у року до једног мјесеца достави план усклађивања са наложеним мјерама.
- (6) На отклањање препрека за реструктурирање банкарске групе сходно се примјењују одредбе ст. 1. до 5. овог члана.
- (7) Ако банка у реструктурирању обавља послове за чије обављање је потребна дозвола другог надлежног регулаторног органа, Агенција обавјештава тај орган о предузетим мјерама које могу утицати на обављање тих послова.

3. Отпис или конверзија инструмената капитала

Услови отписа или конверзије инструмената капитала Члан 229.

- (1) Отпис или конверзија одговарајућих инструмената капитала у акције или друге власничке инструменте банке може се извршити:
- 1) независно од мјера реструктурирања или
 - 2) заједно са спровођењем мјера реструктурирања, ако су испуњени услови за реструктурирање банке.
- (2) Агенција може извршити отпис или конверзију одговарајућих инструмената капитала у акције или друге власничке инструменте прије покретања поступка реструктурирања, а након покретања тог поступка отпис или конверзију капитала врши прије примјене одговарајућег инструмента реструктурирања.
- (3) Агенција без одгађања врши отпис или конверзију инструмената капитала банке, ако је испуњен најмање један од следећих услова:
- 1) испуњени су услови за покретање поступка реструктурирања прописани овим законом, прије него што су предузете било које мјере реструктурирања,
 - 2) Агенција утврди да банка вјероватно неће моћи наставити пословање у смислу овог закона ако се не изврши отпис или конверзија, а није вјероватно да би било која друга мјера банке или лица из приватног сектора, нити мјера предузета у

поступку надзора у складу са овим законом, осим отписа или конверзије могла у разумном року отклонити сметње за наставак пословања банке, узимајући у обзир све околности појединачног случаја и

3) банка је затражила ванредну јавну финансијску подршку, осим ако је ријеч о ликвидној банци, а финансијска подршка се тражи у сврху рјешавања недостатка капитала утврђеног у тестовима отпорности на стрес и оцјенама квалитета имовине банке.

(4) Отпис и конверзија врши се без сагласности акционара, депонената и других повјерилаца банке или било којег трећег лица.

(5) Агенција је дужна да, прије него што изврши отпис или конверзију инструмената капитала, обезбиједи независну процјену вриједности имовине и обавеза банке у складу са овим законом, а на основу које се врши обрачун износа отписа, односно нивоа конверзије инструмената капитала потребног за покриће губитака и/или докапитализацију банке.

Спровођење отписа или конверзије инструмената капитала Члан 230.

(1) Отпис или конверзија инструмената капитала банке врши се према сљедећем редослиједу:

1) елементи редовног основног капитала смањују се сразмјерно губицима и до укупног износа тих елемената капитала, а Агенција према акционарима предузима једну или обје мјере прописане овим законом у примјени инструмента реструктурирања властитим средствима банке,

2) елементи додатног основног капитала отписују се или конвертују у инструменте редовног основног капитала у мјери у којој је то потребно за остваривање циљева реструктурирања или до укупног износа тих елемената капитала, у зависности од тога шта је мање и

3) елементи допунског капитала отписују се или конвертују у инструменте редовног основног капитала у мјери у којој је то потребно за остваривање циљева реструктурирања или до укупног износа тих елемената капитала, у зависности од тога шта је мање.

(2) У случају отписа елемената капитала престају обавезе по том основу према власнику одговарајућег елемента капитала у отписаном износу тог елемента, осим већ обрачунатих обавеза, а овом власнику се не исплаћује накнада по основу овог отписа.

(3) За потребе спровођења конверзије из става 1. тачка 2) овог члана, Агенција може да наложи банци да власницима одређених елемената капитала изда акције које се могу укључити у редовни основни капитал банке.

(4) Ако би конверзија инструмената капитала банке довела до стицања или повећања учешћа у банци преко процената прописаних у члану 41. овог закона, Агенција благовремено врши оцјену испуњености услова за издавање сагласности за стицање квалификованог учешћа, тако да ова оцјена не утиче на одгађање ове конверзије.

(5) Сматра се да банкарска група неће моћи наставити са пословањем у смислу члана 229. став 3. тачка 2) овог закона када не поступа или је вјероватно да неће поступити у складу са одредбама овог закона којима се уређују показатељи који се односе на управљање ризицима на нивоу банкарске групе, усљед чега јој Агенција може изрећи мјеру прописану овим законом, а нарочито ако је претрпјела или ће вјероватно претрпјети губитке у висини свог цјелокупног капитала или његовог значајног дијела.

(6) На отпис и конверзију инструмената капитала члана банкарске групе који није банка, а кога надзире Агенција, сходно се примењују одредбе члана 229. овог закона и ст. 1. до 5. овог члана.

(7) Агенција врши отпис или конверзију инструмената капитала према члану банкарске групе са сједиштем у Републици Српској над којим не врши надзор, након прибављања мишљења од надлежног регулаторног органа који врши надзор над пословањем тог члана.

(8) Агенција доноси акт којим уређује начин и поступак конверзије елемената капитала из става 3. овог члана.

4. Поступак реструктурирања

Услови за покретање поступка реструктурирања Члан 231.

(1) Агенција доноси одлуку о покретању поступка реструктурирања банке када утврди да су испуњени сљедећи услови:

1) да је стање банке такво да она не може или вјероватно неће моћи наставити са пословањем,

2) да није разумно очекивати да би било која друга мјера банке или лица из приватног сектора или мјере надзора, укључујући и мјере ране интервенције, или мјере отписа или конверзије инструмената капитала, могле у разумном року отклонити сметње за наставак пословања банке, узимајући у обзир све околности појединачног случаја и

3) да је реструктурирање банке у јавном интересу.

(2) Претходно предузимање мјера ране интервенције или других мјера надзора Агенције није услов за предузимање мјера реструктурирања банке.

(3) Сматра се да је стање банке такво да она не може или вјероватно неће моћи наставити са пословањем у смислу овог закона, ако је испуњен најмање један од сљедећих услова:

1) наступили су или је вјероватно да ће ускоро наступити разлози за одузимање дозволе за рад банке из члана 30. овог закона, нарочито када су у пословању банке настали губици који би се покрили на терет цијелог или значајног износа капитала или када је вјероватно да ће такви губици настати,

2) имовина банке је мања од њених обавеза или је вјероватно да ће имовина банке ускоро бити мања од обавеза,

3) банка је неликвидна или је вјероватно да ће ускоро бити неликвидна, осим ако јој је за те намјене већ одобрена краткорочна јавна финансијска подршка,

4) банка је затражила ванредну јавну финансијску подршку, осим у изузетним случајевима када се та подршка даје солвентној банци ради отклањања озбиљног поремећаја у економији и очувања стабилности финансијског сектора, као привремена и сразмјерна мјера, у облику:

1. гаранција Републике Српске и гаранција и кредита њених јавних институција за нове обавезе банке или

2. докапитализације или куповине власничких инструмената под условима који банци не дају предност на тржишту, до износа потребног да се отклони мањак капитала, под условима које утврђује Агенција и то само ако у тренутку пружања ове подршке нису испуњени услови из т. 1) до 3) овог става, као ни услови за отпис и конверзију капитала из чл. 229. и 230. овог закона.

(4) Сматра се да је реструктурирање банке у јавном интересу када се обезбјеђује финансијска стабилност и ако се спровођењем реструктурирања на одговарајући начин може остварити један или више циљева реструктурирања који се не би могли остварити у истој мјери спровођењем ликвидационог или стечајног поступка над банком.

(5) На покретање поступка реструктурирања банкарске групе и холдинга сходно се примјењују одредбе овог члана.

Независна процјена имовине и обавеза банке

Члан 232.

(1) Агенција је дужна да, прије покретања поступка реструктурирања, обезбједи фер, опрезну и реалну процјену вриједности имовине и обавеза банке.

(2) Процјена обавезно садржи информације и податке потребне Агенцији за утврђивање испуњености услова за реструктурирање банке, односно избор одговарајућег инструмента и мјере реструктурирања ако утврди да су испуњени ови услови и да обезбједи да су сви губици у потпуности приказани у пословним књигама и финансијским извјештајима банке сачињеним на дан предузимања активности реструктурирања.

(3) Процјену врши привредно друштво за ревизију или друго лице у складу са прописом Агенције, које је независно од Агенције и било којег органа јавне власти или институције којој је повјерено вршење јавних овлашћења, као и независно од банке на коју се процјена односи или банкарске групе чији је та банка члан (у даљем тексту: независни процјењивач).

(4) Агенција врши избор независног процјењивача који врши процјену, а накнада за вршење процјене пада на терет банке.

(5) Процјена се заснива на опрезним претпоставкама, укључујући оцјену нивоа губитака насталих усљед наступања неизмирења обавеза дужника, а не може се заснивати на претпоставци коришћења ванредне јавне финансијске подршке, кредита за одржавање ликвидности или кредита за ликвидност са средствима обезбјеђења, роком отплате и каматним стопама који одступају од уобичајених.

(6) При вршењу процјене узима се у обзир и могуће потраживање Агенције и лица која би учествовала у финансирању реструктурирања банака по основу надокнаде трошкова спровођења поступка реструктурирања, као и трошкова камата и надокнада за евентуално коришћење зајмова, кредита, гаранција и других прихватљивих облика подршке банака и осталих трећих страна који су банци обезбјеђени за финансирање реструктурирања.

(7) Уз процјену се прилажу ажурни финансијски извјештаји банке, са анализом и процјеном рачуноводствене вриједности имовине, као и пописом неизмирених билансних и ванбилансних обавеза приказаних у пословним књигама и евиденцијама банке са навођењем исплатних редова у које се разврставају обавезе у поступку ликвидације и стечаја према одредбама овог закона.

(8) Агенција може, ради доношења одлуке о избору инструмента реструктурирања предвиђених овим законом, да захтијева од независног процјењивача да се анализа и процјена рачуноводствене вриједности имовине допуни анализом и процјеном тржишне вриједности имовине и обавеза банке у реструктурирању.

(9) Процјена обавезно обухвата и процјену укупног износа који би припао сваком исплатном реду повјерилаца у случају спровођења стечајног поступка, али не искључује обавезу спровођења посебне независне процјене у вези са заштитом акционара и повјерилаца која је прописана овим законом.

(10) Ако због хитности није могуће извршити независну процјену у складу са ст. 7, 8. и 9. овог члана, независни процјењивач врши привремену процјену, која се користи у поступку реструктурирања док не изврши коначну процјену вриједности имовине и обавеза банке.

(11) Изузетно, Агенција може самостално да изврши привремену процјену вриједности имовине и обавеза банке ако прије покретања поступка реструктурирања није могуће обезбиједити независну процјену из става 1. овог члана, која се користи у овом поступку док независни процјењивач не изврши коначну процјену.

(12) Привременом процјеном из ст. 10. и 11. овог члана предвиђају се и резерве за додатне губитке, што се посебно образлаже.

(13) Поступак реструктурирања из члана 231. овог закона може се покренути и примјенити инструменти и мјере реструктурирања и на основу привремене процјене из ст. 10. и 11. овог члана.

(14) У случају из ст. 10. и 11. овог члана, као и у другим случајевима у којима процјена није извршена прије покретања поступка реструктурирања у складу са условима из овог члана, независни процјењивач дужан је да изврши коначну процјену чим се за то стекну одговарајући услови.

(15) Ако је вриједност имовине и обавеза банке утврђена коначном процјеном већа од вриједности утврђене привременом процјеном, Агенција може повећати износе потраживања повјерилаца или акционара чија су потраживања отписана или ће бити отписана примјеном инструмента реструктурирања властитим средствима банке, односно наложити банци за посебне намјене или друштву за управљање имовином да изврши додатно плаћање банци, односно акционарима по основу преноса акција, имовине или обавеза.

(16) Агенција доставља независну процјену из става 1. овог члана Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине у сврху сагледавања хипотетичког губитка у ликвидацији и прибављања информација неопходних за израчунавање процјене износа покрића хипотетичког губитка, а које је Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине дужна да достави у року од 24 сата.

(17) Агенција доноси акт којим прописује начин вршења независне процјене вриједности имовине и обавеза банке, као услове и критеријуме које независни процјењивач треба испуњавати за обављање процјене.

Обавјештавање о покретању поступка реструктурирања Члан 233.

Агенција доставља одлуку о покретању поступка реструктурирања банке:

- 1) банци на коју се одлука односи,
- 2) надлежном регулаторном органу и органу за реструктурирање,
- 3) према потреби, надлежном регулаторном органу и органу за реструктурирање банкарске групе чији је банка члан,
- 4) Централној банци Босне и Херцеговине,
- 5) Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине,
- 6) Министарству финансија Републике Српске,
- 7) Комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске и
- 8) надлежном регистарском суду.

Објављивање покретања поступка реструктурирања Члан 234.

(1) Агенција је дужна да у „Службеном гласнику Републике Српске“, једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници објави покретање поступка реструктурирања банке, као и сажетак свих накнадних одлука којима се спроводи поступак реструктурирања, са објашњењем посљедица мјера, те према потреби објави услове и период привремене обуставе одређених обавеза банке.

(2) Банка је дужна да на својој интернет страници објави покретање поступка реструктурирања, као и сажетак свих накнадних одлука којима се спроводи поступак реструктурирања.

5. Овлашћења у поступку реструктурирања

Општа овлашћења

Члан 235.

(1) У циљу предузимања мјера реструктурирања Агенција је овлашћена да:

1) захтијева од било којег лица давање свих информација које су потребне за одлучивање о мјерама реструктурирања банке и њену припрему, укључујући ажурирање и допуну информација садржаних у плану реструктурирања, као и да путем непосредне контроле захтијева прикупљање информација,

2) разријешити органе управљања и по потреби више руководство банке у реструктурирању,

3) преузме сва овлашћења акционара и органа управљања банке у реструктурирању и повјери та овлашћења посебној управи,

4) изврши пренос акција и других власничких инструмената које је издала банка у реструктурирању,

5) изврши пренос права, имовине или обавеза банке у реструктурирању на друго лице, уз сагласност тог лица,

6) дјелимично или потпуно смањи вриједности главнице или преосталог доспјелог неизмиреног дуга по основу прихватљивих обавеза банке у реструктурирању,

7) изврши конверзију прихватљивих обавеза банке у реструктурирању у акције или друге власничке инструменте те банке, њеног матичног друштва или банке за посебне намјене на коју се преноси имовина или обавезе,

8) поништи дужничке инструменте које је издала банка у реструктурирању, осим прихватљивих обавеза,

9) смањи, укључујући смањење на нулу, номиналну вриједност акција или других власничких инструмената банке у реструктурирању, те поништи такве акције или друге власничке инструменте,

10) захтијева од банке у реструктурирању или њеног матичног друштва да изврши емисију нових акција, других власничких инструмената или других инструмената капитала, укључујући повлашћене акције и условне замјенљиве инструменте,

11) учини доспјелим и раскине финансијске уговоре или уговоре о финансијским дериватима за потребе поступања са финансијским дериватима у складу са овим законом,

12) измијени рокове доспијећа дужничких инструмената или других прихватљивих обавеза, износ камате који би се платио на основу ових инструмената и обавеза или датум доспијећа плаћања те камате, укључујући и обуставу плаћања у одређеном периоду, осим за обавезе чије је испуњење обезбијеђено заложним правом,

средством финансијског обезбјеђења или другим сродним правом, укључујући репо послове, покривене обвезнице или обавезе из финансијских инструмената који се користе за заштиту од ризика и чине саставни дио имовине за покриће и који су обезбијеђени на сличан начин као покривене обвезнице,

13) изврши оцјену купца квалификованог учешћа без обавезе примјене прописаних рокова за такву процјену и

14) тражи и друге изворе финансирања поступка реструктурирања, укључујући и ванредну јавну финансијску подршку у складу са овим и другим законима.

(2) Агенција приликом извршавања својих овлашћења није дужна да прибавља одобрења или сагласности било којег јавног органа или организације, нити акционара или повјерилаца банке у реструктурирању, која би требало да буде обезбијеђена у редовном пословању банке.

(3) Агенција може да у току спровођења мјера реструктурирања банке поднесе захтјев надлежном суду за изрицање привремене мјере забране извршења над имовином банке у реструктурирању или за прекид свих судских или управних поступака против банке.

Додатна овлашћења Члан 236.

(1) Ради ефикасног спровођења мјера реструктурирања Агенција је поред општих овлашћења из члана 235. овог закона овлашћена да:

1) обезбиједи да преносом не настају додатна права или обавезе које утичу на пренесене финансијске инструменте, имовину или обавезе, у коју сврху се било које право на пребијање или поравнање према одредбама овог закона не сматра додатним правом или обавезом,

2) укине права за стицање додатних акција или других власничких инструмената,

3) захтијева од надлежног органа обуставу трговања и искључење са берзе или другог уређеног тржишта или службене котације финансијских инструмената, у складу са прописима који уређују трговање хартијама од вриједности,

4) обезбиједи да се према друштву примаоцу поступа у погледу свих права, обавеза или мјера које предузима банка у реструктурирању као да је банка у реструктурирању, укључујући, сходно члановима овог закона који прописују услове продаје и пренос на банку за посебне намјене, сва права и обавезе повезане са учешћем на тржишту,

5) захтијева од банке у реструктурирању или друштва примаоца међусобну размјену информација и пружање помоћи и

6) поништи или измијени услове уговора у којем је банка у реструктурирању једна од страна и обезбиједи да друштво прималац као страна замијени банку у реструктурирању.

(2) Агенција у поступку реструктурирања банке има овлашћења да друштву примаоцу омогући наставак аранжмана пословања који су потребни за обезбјеђење ефикасности мјера реструктурирања, а нарочито:

1) наставак уговора које је закључила банка у реструктурирању, тако да друштво прималац прихвата права и обавезе банке у реструктурирању у вези са финансијским инструментима, имовином или обавезама које су пренесене, те замијени банку у реструктурирању као страну у свим релевантним уговорима и

2) да друштво прималац замијени банку у реструктурирању, као страну у свим правним поступцима у вези са свим пренесеним финансијским инструментима, имовином или обавезама независно од пристанка супротне стране.

(3) Овлашћења Агенције из става 1. тачка 4) и става 2. тачка 2) овог члана члана не утичу на:

1) права запослених у банци у реструктурирању да откажу уговор о раду и

2) право уговорне стране укључујући и право на раскид уговора у складу са чланом овог закона који прописује овлашћења за привремену обуставу одређених обавеза, ако на то има право у складу са условима уговора на основу чињења или пропуста банке у реструктурирању прије преноса или на основу чињења или пропуста друштва примаоца након преноса.

Овлашћење за обезбјеђење услуга и простора

Члан 237.

(1) Агенција може да захтијева од банке у реструктурирању или било којег њеног зависног друштва да пружи све оперативне услуге или обезбиједе просторе и опрему, који не укључују било какав вид финансијске подршке, а потребни су друштву примаоцу да би успјешно пружао услуге и обављао послове који су на њега пренесени.

(2) Услуге и простори из става 1. овог члана пружају се:

1) под условима из уговора о пружању услуга или коришћењу простора који је важио непосредно прије предузимања мјера реструктурирања и у времену трајања тог уговора или

2) ако уговор о пружању услуга или коришћењу простора не постоји или је престао да важи прије или током предузимања мјера реструктурирања, под разумним условима.

Овлашћење за привремену обуставу одређених обавеза

Члан 238.

(1) Агенција може да привремено обустави извршење свих обавеза плаћања или испуњења обавеза у складу са било којим уговором у којем је банка у реструктурирању једна од страна, на период од 48 сати од тренутка објаве одлуке о привременој обустави.

(2) Ако обавеза плаћања или испоруке доспијева у току периода обуставе, обавеза плаћања или испоруке доспијева наредног радног дана од дана истека периода обуставе.

(3) Ако су обавезе плаћања или испоруке банке у реструктурирању привремено обустављене у складу са ставом 1. овог члана, обавезе плаћања или испоруке других уговорних страна банке у реструктурирању према том уговору привремено се обустављају за исти период.

(4) Изузетно од става 1. овог члана, привремена обустава не примјењује се на:

1) осигуране депозите у складу са законом којим се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине,

2) обавезе према платним системима и системима за поравнање хартија од вриједности који су у складу са законом одређени као битни системи, односно оператерима тих система и учесницима у тим системима, које су настале по основу учешћа у тим системима и

3) рачуне јавних прихода на које се врше уплате јавних прихода у корист Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине, Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине, Босне и Херцеговине, градова, општина и фондова и са којих се врши расподјела средстава на рачуне корисника јавних прихода, до завршетка трансакције расподјеле у складу са прописима који уређују трезорско пословање и другим прописима.

(5) Агенција може да привремено обустави принудно извршење заложних права на имовини банке у реструктурирању од обезбијеђених повјерилаца те банке, на период од 48 сати од тренутка објаве одлуке о привременој обустави.

(6) Агенција може да привремено обустави право на раскид уговора свих страна у уговорном односу са банком у реструктурирању, на период од 48 сати од тренутка објаве одлуке о привременој обустави, под условом да се обавезе плаћања и испоруке, те заложних права и даље извршавају.

(7) По истеку периода привремене обуставе из става 6. овог члана, ако су права и обавезе обухваћене уговором пренесене на примаоца, друга уговорна страна може раскинути уговор само ако након тренутка преноса наступе услови за раскид уговора у односу на примаоца.

(8) Приликом извршавања овлашћења из овог члана Агенција узима у обзир ефекте које ће извршаваће ових овлашћења имати на несметано функционисање финансијског тржишта.

Увођење посебне управе

Члан 239.

(1) Агенција уводи посебну управу именовањем једног или више посебних управника ако оцијени да би промјена начина управљања и руковођења банком допринијела остваривању циљева реструктурирања.

(2) Агенција може донијети рјешење о увођењу посебне управе у било којем тренутку поступка реструктурирања.

(3) Посебни управник се именује најдуже на годину дана, уз могућност продужења трајања мандата за још једну годину, ако Агенција процијени да је то потребно ради окончања започетих активности и остваривања циљева реструктурирања, односно ако су и даље испуњени услови из става 1. овог члана.

(4) Даном доношења рјешења о увођењу посебне управе, сва овлашћења управе, надзорног одбора и скупштине акционара банке преузима посебни управник.

(5) Претходни чланови управе и друга лица са посебним овлашћењима и одговорностима банке, као и запослени дужни су да сарађују са посебним управником и омогуће приступ цјелокупној документацији банке, те дају сва образложења или додатне информације о пословању банке.

(6) Агенција рјешењем из става 2. овог члана утврђује висину накнаде за рад посебног управника, која пада на терет банке.

(7) Агенција може у току мандата посебног управника донијети рјешење којим се посебни управник разрјешава функције и именује други посебни управник.

(8) Посебни управник обавезно је лице које је независно од банке и испуњава услове за именовање члана управе.

(9) Посебни управник дужан је да предузме све мјере потребне за остваривање циљева реструктурирања, као и да примијени инструменте и мјере реструктурирања, у складу са одлуком Агенције о покретању поступка реструктурирања банке.

(10) Извршаваће обавеза посебног управника из става 9. овог члана има предност у односу на извршаваће других обавеза органа управљања банке које произлазе из

интерних аката банке или других прописа.

(11) Посебни управник може о трошку банке ангажовати независне стручњаке из области банкарства, финансија, рачуноводства или друге одговарајуће струке, под условима које одобрава Агенција.

(12) Посебни управник доставља Агенцији извјештај о пословању банке и њеном финансијском стању, као и предузетим радњама у извршавању својих дужности, најмање једном у три мјесеца, а на њен захтјев и чешће.

(13) Посебни управник дужан је да извјештај поднесе Агенцији на почетку и на крају мандата.

(14) Агенција врши контролу над обављањем функција и овлашћења посебног управника.

(15) Рјешењем о увођењу посебне управе могу бити утврђена извјесна ограничења функција и овлашћења посебног управника, као и предвиђена обавеза да посебни управник прије предузимања одређених радњи прибави сагласност Агенције.

(16) Агенција рјешење о именовану, разрјешењу или продужењу мандата посебног управника одмах доставља посебном управнику и банци у реструктурирању, објављује га у „Службеном гласнику Републике Српске“ и у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине, као и на својој интернет страници.

(17) Увођење посебне управе, именовање и разрјешење посебног управника и престанак посебне управе уписују се у регистар пословних субјеката код надлежног регистарског суда и евиденцију банака из члана 27. овог закона.

(18) Ако други надлежни орган за реструктурирање намјерава да именује посебног управника за другог члана банкарске групе, Агенција са тим другим надлежним органом за реструктурирање разматра могућност именовања истог посебног управника за те чланове банкарске групе, а ради лакшег спровођења мјера реструктурирања.

6. Инструменти реструктурирања

Врсте инструмената реструктурирања

Члан 240.

(1) Агенција може да примени следеће инструменте реструктурирања банке:

- 1) продаја акција, односно имовине, права и обавеза,
- 2) пренос на банку за посебне намјене,
- 3) одвајање имовине и
- 4) реструктурирање властитим средствима банке.

(2) Агенција може да примени појединачно или заједно један или више инструмената реструктурирања из става 1. овог члана, зависно од случаја који се рјешава, осим инструмента одвајања имовине који се може примјенити само са још неким инструментом реструктурирања.

(3) Приликом одлучивања о примјени инструмента реструктурирања, Агенција процјењује трошкове у вези са сваким инструментом и ставља их у однос са ефектима примјене инструмента реструктурирања у постизању циљева реструктурирања.

(4) Кад се у реструктурирању банке примјењују инструменти реструктурирања из става 1. т. 1) и 2) овог члана, за преостали дио имовине, права и обавеза банке у реструктурирању Агенција подноси приједлог за отварање стечајног поступка.

(5) Продаја и пренос акција, односно имовине, права и обавеза банке у реструктурирању коришћењем инструмената из става 1. т. 1) до 3) овог члана и доношење аката и спровођење активности реструктурирања властитим средствима банке врши се без сагласности акционара, депонената и других повјерилаца банке у реструктурирању или било којег трећег лица, осим стицаоца.

(6) Агенција и друга лица која учествују у финансирању реструктурирања банака, имају право на накнаду разумних и стварно насталих трошкова у вези са примјеном инструмената реструктурирања, овлашћења реструктурирања или обезбјеђења ванредне јавне финансијске подршке на један или више сљедећих начина:

1) умањењем било које накнаде коју је прималац платио банци у реструктурирању или акционарима банке у реструктурирању,

2) од банке у реструктурирању, као повлашћени повјериоци и

3) из свих прихода стечених ликвидацијом или стечајем банке за посебне намјене или друштва за управљање имовином, као повлашћени повјериоци.

(7) Приход остварен по основу преноса акција из става 4. овог члана са акционара на стицаоца, умањен за износ средстава искоришћених за финансирање реструктурирања и трошкове поступка реструктурирања у складу са ставом 6. овог члана, припада тим акционарима, док приход остварен преносом цјелокупне имовине или обавеза или њиховог дијела, са банке у реструктурирању или банке за посебне намјене на стицаоца, умањен за износ средстава искоришћених за финансирање реструктурирања и трошкове поступка реструктурирања у складу са ставом 6. овог члана, припада банци преносиоцу.

(8) У случају примјене инструмената из става 1. т. 1) до 3) овог члана, акционари или повјериоци банке у реструктурирању и остале треће стране чије акције, односно имовина, права и обавезе нису продате, односно пренесене на банку за посебне намјене или друштво за управљање имовином немају никаква права у односу на продате или пренесене акције, односно имовину, права и обавезе, нити у односу на купца и његове органе управљања, осим права на заштитне мјере прописане овим законом.

(9) О примјени инструмената реструктурирања из става 1. овог члана и извршеном преносу, Агенција без одгађања обавјештава депоненте, повјериоце и дужнике банке путем једних или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници.

6.1. Продаја акција, односно имовине, права и обавеза

Услови продаје

Члан 241.

(1) Агенција може једном или више купаца који нису банка за посебне намјене продати:

1) акције или друге власничке инструменте банке у реструктурирању и

2) цјелокупну имовину или дио имовине, права или обавеза банке у реструктурирању.

(2) У случају примјене овог инструмента, Агенција може више пута извршити продају и пренос акција или других власничких инструмената банке у реструктурирању или, зависно од случаја, имовине, права или обавеза банке у реструктурирању.

(3) Послије извршене продаје Агенција може донијети одлуку и са купцем закључити уговор којим купац пренесу имовину, права или обавезе враћа банци у реструктурирању, или враћа акције или друге власничке инструменте акционарима, а

банка у реструктурирању или акционари обавезни су да преузму такву имовину, права и обавезе, акције или друге власничке инструменте.

(4) Купац је обавезан да прибави сва потребна одобрења за обављање послова који су предмет продаје.

(5) Купац квалификованог учешћа у банци у реструктурирању дужан је да у тренутку куповине има претходну сагласност Агенције за стицање квалификованог учешћа у банци у реструктурирању у складу са чланом 41. овог закона.

(6) Агенција је дужна да о захтјеву купца за стицање квалификованог учешћа у банци у реструктурирању одлучи у року којим се не одгађа примјена инструмента продаје пословања и омогућава остваривање циљева реструктурирања.

(7) Изузетно од става 6. овог члана, Агенција може извршити продају прије одлучивања о захтјеву за стицање квалификованог учешћа, о којем ће одлучити накнадно.

(8) Ако је купац стекао квалификовано учешће прије одлучивања Агенције о захтјеву за стицање квалификованог учешћа, уговор о продаји има правно дејство и купац има сва имовинска права из акција и других власничких инструмената које је стекао куповином, а Агенција има сва гласачка и друга права на основу акција или других власничких инструмената које је купац стекао.

(9) Ако Агенција одбије да купцу изда сагласност за стицање квалификованог учешћа у банци, може купцу наложити продају тих акција или других власничких инструмената за које купац није добио сагласност или извршити продају тих власничких инструмената.

(10) Ако купац, у року који је наложила Агенција, не прода акције или друге власничке инструменте, Агенција предузима мјере за стицање квалификованог учешћа без сагласности које су прописане чланом 46. овог закона.

(11) Купац се сматра правним сљедбеником банке у реструктурирању у вези са пренесеном имовином, правом или обавезама, и ступа на мјесто банке у реструктурирању у свим поступцима у којима је она учествовала у вези са пренесеном имовином, правом или обавезама, независно од пристанка друге уговорне стране.

(12) Купац може наставити са коришћењем права банке у реструктурирању у погледу чланства и приступа платном систему, обрачунском систему и систему поравнања, берзама, те систему осигурања депозита, ако испуњава критеријуме за учешће у таквим системима.

(13) Агенција доноси акт којим прописује поступак продаје акција, односно имовине, права и обавеза банке у реструктурирању.

Спровођење поступка продаје

Члан 242.

(1) Агенција је дужна да, имајући у виду околности случаја, предузме све разумне мјере да би се продаја извршила по тржишним условима, а полазећи од независне процјене вриједности имовине, права или обавеза банке у складу са чланом 232. овог закона.

(2) Поступак продаје спроводи се у складу са сљедећим начелима:

1) транспарентности и исправног приказивања имовине, права, обавеза, акција или других власничких инструмената банке у реструктурирању, водећи рачуна о очувању финансијске стабилности,

2) равноправности положаја потенцијалних купаца,

3) избјегавања сукоба интереса,

4) хитности поступка реструктурирања и

5) поступања са пажњом доброг привредника.

(3) Агенција, поштујући начела из става 2. овог члана, јавно објављује продају и позива потенцијалне купце да доставе своје понуде за куповину.

(4) Агенција потенцијалним купцима одмах обезбјеђује услове за располагање релевантним информацијама о финансијском положају банке, у сврху процјене имовине, права или обавеза које се продају.

(5) Изузетно од става 3. овог члана, Агенција може спровести поступак продаје без јавне објаве ако утврди да би таква објава онемогућила или отежала испуњење једног или више циљева реструктурирања, а посебно ако су испуњени сљедећи услови:

1) сматра да постоји битна пријетња финансијској стабилности која произлази из могуће пропасти банке у реструктурирању и

2) сматра да би јавна објава штетила ефикасности инструмента продаје или постизању циља реструктурирања.

(6) Ради остваривања циљева реструктурирања, Агенција се може залагати за продају одређеној категорији купаца или договорити продају директно са одређеним купцем, чиме се не нарушава начело равноправности положаја потенцијалних купаца.

(7) Ако процијени да се прихватањем неке од достављених понуда за куповину не испуњавају циљеви реструктурирања, Агенција може одлучити да не изврши продају и примијени други инструмент реструктурирања банке.

6.2. Банка за посебне намјене

Оснивање банке за посебне намјене

Члан 243.

(1) Банка за посебне намјене је правно лице које оснива Република Српска или један или више субјеката, односно друштва у дјелимичном или потпуном власништву Републике Српске у сврху преузимања акција, цјелокупне или дијела имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању са циљем одржавања критичних функција банке и накнадне продаје пренесених акција, имовине, права или обавеза.

(2) Дозволу за рад банке за посебне намјене издаје Агенција на основу захтјева оснивача уз који се доставља:

1) оснивачки акт и статут банке на које је сагласност дала Агенција,

2) доказ о уплати минималног оснивачког капитала и

3) имена предложених чланова надзорног одбора и управе банке са подацима о њиховим квалификацијама, стручном знању, искуству, пословној репутацији и угледу.

(3) О захтјеву из става 2. овог члана Агенција одлучује најкасније у року од два радна дана од дана пријема уредног захтјева и рјешење о издавању дозволе за рад објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“, једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници.

(4) Дозвола за рад банке за посебне намјене издаје се на период најдуже до двије године од дана посљедњег извршеног преноса акција, имовине, права или обавеза, уз могућност продужења тог рока за годину дана или више једногодишњих периода, ако је такво продужење неопходно због одржавања критичних функција банке за посебне намјене и обезбјеђења услова за престанак њеног рада.

(5) Оснивач банке за посебне намјене дужан је да пријаву за упис у регистар пословних субјеката поднесе најкасније наредног радног дана од дана издавања дозволе за рад.

(6) На оснивање, пословање и надзор над банком за посебне намјене примјењују се одредбе овог закона.

(7) Изузетно од става 6. овог закона, банка за посебне намјене може се основати и ако нису испуњени услови за оснивање утврђени овим законом, када је то због хитности неопходно ради остваривања циљева реструктурирања.

(8) У случају издавања дозволе за рад из става 7. овог члана, Агенција утврђује рок до када је банка за посебне намјене дужна да своје пословање усклади са одредбама овог закона које се односе на капитал и показатеље пословања банке, а који не може бити дужи од шест мјесеци од дана издавања дозволе, и који се може продужити на захтјев банке за посебне намјене упућен Агенцији.

(9) Чланове органа управљања банке за посебне намјене именује оснивач из става 1. овог члана, уз претходно прибављену сагласност Агенције.

(10) Банка за посебне намјене, њени органи управљања или више руководство не одговарају за штету према акционарима и повјериоцима банке у реструктурирању због свог дјеловања или пропуста током извршавања својих дужности, осим ако то дјеловање или пропуст представљају грубу непажњу или тежу повреду радне дужности.

(11) Агенција даје сагласност на накнаду чланова органа управљања и акт о утврђивању њихових дужности, одобрава стратегију и друге акте, те ризични профил банке за посебне намјене.

(12) На оснивање банке за посебне намјене изузима се примјена одредаба закона о тржишту хартија од вриједности које би негативно утицале на остваривање циљева оснивања банке, а надлежни органи су дужни да за оснивање ове банке донесу акта и по хитном поступку спроведу радње предвиђене законом.

(13) Агенција доноси акт којим прописује садржај документације и доказе који се достављају приликом оснивања банке за посебне намјене.

Пренос на банку за посебне намјене

Члан 244.

(1) Агенција може одлучити да на банку за посебне намјене пренесе:

1) акције и друге власничке инструменте једне или више банака у реструктурирању и

2) цјелокупну или дио имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању.

(2) Агенција може на банку за посебне намјене више пута извршити пренос из става 1. овог члана.

(3) Укупна вриједност обавеза пренесених на банку за посебне намјене не може прећи укупну вриједност имовине и права банке у реструктурирању која су пренесена банци за посебне намјене или су тој банци обезбијеђена из других извора.

(4) Чланови органа управљања управљају банком за посебне намјене са циљем обезбјеђења континуитета приступа критичним функцијама и продаје акција, имовине, права или обавеза банке за посебне намјене једном или више купаца, при чему су дужни поштовати све смјернице и препоруке Агенције и доносити одлуке које обезбјеђују низак ниво ризика.

(5) За потребе коришћења права која је користила банка у реструктурирању у погледу чланства и приступа платном систему, обрачунском систему и систему поравнања, берзама, те систему осигурања депозита, банка за посебне намјене се сматра правним сљедбеником банке у реструктурирању, под условом да испуни критеријуме за учешће у таквим системима у року од шест мјесеци, са могућношћу продужења тог рока по прибављеној сагласности Агенције.

Додатна овлашћења у преносу
Члан 245.

(1) Након оснивања банке за посебне намјене, Агенција може да:

1) пренесе права, имовину или обавезе са банке за посебне намјене назад на банку у реструктурирању, или акције или друге власничке инструменте акционарима, а банка у реструктурирању или акционари су дужни преузети такву имовину, права или обавезе, или акције или друге власничке инструменте, под условом да је такав пренос био изричито наведен у инструменту којим је извршен пренос или ако пренесена имовина, права, обавезе, акције или други власнички инструменти не испуњавају услове за пренос и

2) пренесе акције или друге власничке инструменте, имовину, права или обавезе са банке за посебне намјене на треће лице.

(2) Пренос из става 1. овог члана може бити извршен у било којем року наведеном у одлуци Агенције о преносу на банку за посебне намјене, ако је у складу са свим условима наведеним у одлуци.

(3) Агенција доноси акт којим прописује начин и поступак преноса акција, имовине, права или обавеза са банке у реструктурирању на банку за посебне намјене, као и могућност преноса акција, имовине, права или обавеза са банке за посебне намјене на банку у реструктурирању, а може да пропише услове и начин продаје акција, имовине, права или обавеза банке за посебне намјене, односно оглашавања те продаје.

Престанак рада банке за посебне намјене
Члан 246.

(1) Приликом продаје банке за посебне намјене или њене имовине или обавеза, Агенција обезбјеђује да се банка или одговарајућа имовина или обавезе на тржиште ставе под истим условима, те да продаја не доведе до лажног приказивања или давања предности одређеним могућим купцима, односно до њихове дискриминације.

(2) Свака продаја из става 1. овог члана врши се под тржишним условима.

(3) Агенција одузима дозволу за рад банци за посебне намјене ако:

1) банка за посебне намјене се споји са другом банком или припоји тој банци, у складу са овим законом,

2) банка за посебне намјене више не испуњава услове прописане чланом 243. став 1. овог закона,

3) цјелокупна или највећи дио имовине, права или обавеза банке за посебне намјене су продате трећем лицу,

4) истекне рок из члана 243. став 4. овог закона и

5) имовина банке за посебне намјене се у потпуности отуђи, односно уновчи и њене обавезе у потпуности измире.

(4) У случајевима из става 3. т. 3) и 4) овог члана, Агенција покреће поступак ликвидације, односно подноси надлежном суду приједлог за покретање стечајног поступка над банком за посебне намјене.

(5) Износ добијен након поступка ликвидације или стечаја банке за посебне намјене, умањен за износ накнада у складу са чланом 240. став 6. овог закона, исплаћује се:

1) акционарима банке у реструктурирању, ако је преносом њихових акција основана банка за посебне намјене и

2) банци у реструктурирању ако је преносом, у цијелости или дјелимично, имовине, права или обавеза банке у реструктурирању основана банка за посебне намјене.

(6) Ако је банка за посебне намјене основана за пренос имовине и обавеза више од једне банке у реструктурирању, обавеза исплате из става 5. овог члана односи се на имовину и обавезе пренесене са сваке банке у реструктурирању.

6.3. Одвајање имовине

Услови одвајања и преноса имовине

Члан 247.

(1) Агенција може да једнократно или више пута изврши одвајање и пренос дијела или цјелокупне имовине, права и обавеза једне или више банака у реструктурирању или банке за посебне намјене на једно или више друштава за управљање имовином, само ако су испуњени следећи услови:

1) стање на тржишту је такво да би продаја ове имовине у поступку ликвидације или стечаја могла имати негативан утицај на финансијско тржиште,

2) такав пренос је потребан да би се обезбиједило несметано пословање банке у реструктурирању чија су имовина или обавезе пренијети и

3) такав пренос је потребан ради остварења највећег могућег прихода од продаје пренесене имовине уз што мање трошкова.

(2) За одвајање и пренос из става 1. овог члана није потребна сагласност акционара, депонената и других повјерилаца банке у реструктурирању, нити било које треће стране, осим банке за посебне намјене.

(3) Друштво за управљање имовином је правно лице које оснива Република Српска или један или више субјеката односно друштава у дјелимичном или потпуном власништву Републике Српске, ради преузимања цјелокупне или дијела имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању или банке за посебне намјене и под контролом је Агенције.

(4) Друштво за управљање имовином управља пренесеном имовином ради остваривања што веће вриједности те имовине путем њене продаје или уновчавања на други начин.

(5) Агенција друштву за управљање имовином:

1) даје сагласност на оснивачке акте,

2) даје претходну сагласност на именовање чланова органа управљања друштва,

3) одобрава накнаду за чланове органа управљања друштва и акт којим се утврђују њихове дужности, права и обавезе и

4) одобрава стратегију и ризични профил друштва.

(6) Приликом примјене инструмента одвајања имовине, Агенција утврђује износ накнаде коју друштво за управљање плаћа за имовину и обавезе које преузима, а која може имати и негативну вриједност.

(7) Накнада из става 6. овог члана може се исплатити и у облику дужничких хартија од вриједности које емитује друштво за управљање имовином, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа у складу са прописима.

(8) Свака накнада коју друштво за управљање имовином плати Агенцији у вези са имовином и обавезама које су пренесене директно од банке у реструктурирању, по умањењу трошкова насталих коришћењем овог инструмента у складу са чланом 240. став 6. овог закона, биће уплаћена у корист банке у реструктурирању.

(9) Агенција може имовину и обавезе пренесене на друштво за управљање

имовином вратити банци у реструктурирању ако је таква могућност изричито утврђена одлуком о примјени инструмента одвајања имовине, односно ако одређена имовина или обавезе по својој суштини не спадају у категорије имовине или обавеза утврђених у примјени овог инструмента или не испуњавају услове за пренос из те одлуке.

(10) У случајевима из става 9. овог члана поврат пренесене имовине и обавеза може се извршити у било којем року наведеном у одлуци о примјени инструмента одвајања имовине у складу са условима наведеним у одлуци.

(11) Друштво за управљање имовином дужно је да послове у вези са пренесеном имовином и обавезама из става 1. овог члана обављају са пажњом доброг привредника и да о томе извјештава Агенцију.

(12) Друштво за управљање имовином, његови органи управљања или више руководство не одговарају за штету према акционарима и повјериоцима банке у реструктурирању због свог дјеловања или пропуста током извршавања својих дужности, осим ако то дјеловање или пропуст представљају грубу непажњу или тежу повреду радне дужности.

(13) Агенција доноси акт којим прописује начин и поступак давања сагласности и одобрења из става 5. овог члана.

6.4. Реструктурирање властитим средствима банке

Циљеви реструктурирања властитим средствима банке

Члан 248.

(1) Агенција може да примијени инструмент реструктурирања властитим средствима банке ради:

1) докапитализације банке у реструктурирању у мјери неопходној за њено даље несметано пословање у складу са овим законом и очување повјерења у банку на финансијском тржишту и

2) конверзије у капитал или отписа (смањења) главнице обавеза или дужничких инструмената који се преносе банци за посебне намјене у циљу обезбјеђења капитала за ту банку или се преносе у оквиру инструмената продаје акција, односно имовине, права и обавеза или одвајања имовине банке у реструктурирању.

(2) Агенција може да примијени инструмент реструктурирања властитим средствима банке ради докапитализације банке у реструктурирању, само ако се може реално очекивати да ће примјена тог инструмента заједно са другим мјерама, укључујући мјере које се спроводе у складу са планом реорганизације пословања банке у реструктурирању, уз остваривање одговарајућих циљева реструктурирања, довести до тога да банка поново успостави финансијску стабилност и дугорочну одрживост.

Подручје примјене реструктурирања властитим средствима банке

Члан 249.

(1) Обавезе банке у реструктурирању на које се може примијенити конверзија или отпис капитала из члана 248. став 1. тачка 2) овог закона (у даљем тексту: прихватљиве обавезе) обухватају све обавезе банке, осим обавеза:

1) по основу осигураних депозита, до износа осигураног у складу са законом којим се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине,

2) чије је испуњење обезбијеђено заложним правом, средством финансијског обезбјеђења или другим сродним правом, укључујући репо послове, покривене обвезнице или обавезе из финансијских инструмената који се користе за заштиту од

ризика и чине саставни дио имовине за покриће и који су обезбијеђени на сличан начин као покривене обвезнице,

3) које су настале управљањем имовином и новцем клијената, укључујући имовину или новац клијената које банка у реструктурирању чува за рачун инвестиционих и пензионих фондова, ако су та средства посебним законом изузета из ликвидационе или стечајне масе,

4) према банкама у Босни и Херцеговини и страним банкама и инвестиционим фондовима, са првобитним роком доспијећа краћим од седам дана, осим обавеза према члановима исте групе,

5) са преосталим роком доспијећа краћим од седам дана према платним системима и системима поравнања хартија од вриједности, односно оператерима тих система и учесницима у тим системима, које су настале по основу учешћа у тим системима,

6) према запосленима на основу обрачунатих, а неисплаћених плата, доприноса за обавезно пензијско и здравствено осигурање или осталих фиксних примања, осим за варијабилне накнаде које нису регулисане законом или колективним уговором,

7) према повјериоцима по основу продаје роба или пружања услуга банци у реструктурирању које су кључне за свакодневно пословање ове банке, укључујући услуге информационих технологија, комуналне услуге и услуге закупа, сервисирања и одржавања просторија,

8) према пореским органима и органима којима се плаћају доприноси, под условом да те обавезе имају предност при намирењу у складу са овим и другим законима и

9) према Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине по основу премије за осигурање депозита.

(2) Покретање поступка реструктурирања и спровођење инструмента реструктурирања властитим средствима банке не утиче на имовину којом су обезбијеђене покривене обвезнице, а која и даље остаје заштићена, одвојена и са утврђеним нивоом.

(3) Агенција може, и поред одредаба става 1. тачка 2) и става 2. овог члана, примијенити инструмент реструктурирања властитим средствима банке и на дио обавеза који прелази вриједност имовине, предмета залогe, заложног права или другог средства обезбјеђења којим је испуњење те обавезе обезбијеђено.

(4) Изузетно од става 1. овог члана, Агенција може потпуно или дјелимично искључити одређене прихватљиве обавезе из примјене отписа или конверзије из члана 248. став 1. овог закона, ако је испуњен најмање један од сљедећих услова:

1) ову обавезу није могуће отписати или конвертовати у разумном року и поред неопходних активности које би предузела ради благовремене и ефикасне примјене тог инструмента,

2) ово искључење је неопходно и сразмјерно ради даљег обављања критичних функција и кључних пословних активности банке у реструктурирању,

3) ово искључење је неопходно и сразмјерно ради спречавања ширења финансијских поремећаја на тржишту, посебно у вези са депозитима физичких лица, предузетника и микро, малих и средњих правних лица, услед чега би могла бити угрожена стабилност финансијског сектора на начин који би могао произвести озбиљне поремећаје у привреди и

4) отпис или конверзија ових обавеза проузроковали би такво умањење вриједности да би губици које би сносили други повјериоци били већи него да су те обавезе биле искључене из отписа или конверзије.

(5) У случају када је прихватљива обавеза или категорија прихватљивих обавеза искључена или дјелимично искључена, ниво отписа или конверзије који се примјењује на остале прихватљиве обавезе може се повећати како би се узела у обзир таква искључења, под условом да повјериоци тих других прихватљивих обавеза не трпе веће губитке од оних које би претрпјели да је над банком покренут поступак ликвидације или стечаја.

(6) У примјени овог инструмента, Агенција може користити друге изворе финансирања реструктурирања ако су акционари и остали повјериоци, смањењем вриједности, конверзијом или на други начин, учествовали у покрићу губитака и повећању капитала у износу од најмање:

- 1) 4% почев од 1. јануара 2017. године,
- 2) 5% почев од 1. јануара 2018. године,
- 3) 6% почев од 1. јануара 2019. године,
- 4) 7% почев од 1. јануара 2020. године и
- 5) 8% почев од 1. јануара 2021. године

укупних обавеза, укључујући регулаторни капитал банке у реструктурирању, израчунато у тренутку предузимања мјера реструктурирања у складу са независном процјеном из члана 232. овог закона.

(7) Приликом доношења одлуке из става 4. овог члана, Агенција узима у обзир сљедеће:

1) начело да губитке прво носе акционари, а затим повјериоци банке у реструктурирању према редослиједу намирења у стечајном поступку у складу са овим законом,

2) способност банке у реструктурирању за покриће губитака коју би имала у случају искључења обавеза и

3) потребу да се обезбиједи одговарајуће финансирање реструктурирања.

(8) Искључење прихватљивих обавеза у складу са ставом 4. овог члана може се примијенити за потпуно искључење обавеза из отписа или за ограничавање нивоа отписа који се примјењује на ту обавезу.

(9) Агенција доноси акт којим прописује поступак и начин вршења отписа и конверзије обавеза банке у реструктурирању, као и услове коришћења средстава обезбијеђених за финансирање реструктурирања банака за намјене из става 6. овог члана.

Минимални захтјеви за капиталом и прихватљивим обавезама

Члан 250.

(1) Банка је дужна да у сваком тренутку испуњава минималне захтјеве за капиталом и прихватљивим обавезама.

(2) Минимални захтјеви из става 1. овог члана израчунавају се као процентуално изражен однос збира капитала и прихватљивих обавеза према збиру капитала и укупних обавеза банке.

(3) Агенција за сваку банку утврђује посебне минималне захтјеве из става 1. овог члана на основу сљедећих критеријума:

1) потребе да се обезбиједи могућност реструктурирања банке примјеном инструмента реструктурирања, укључујући примјену инструмента реструктурирања властитим средствима банке, на начин којим се постижу циљеви реструктурирања,

2) потребе да се обезбиједи да банка има довољно прихватљивих обавеза како би у случају примјене инструмента реструктурирања властитим средствима банке покрила губитке и поново успоставила показатељ адекватности капитала на нивоу

којим би се омогућило даље несметано пословање и одржавање довољног повјерења у банку на финансијском тржишту,

3) потребе да се, ако је планом реструктурирања предвиђена могућност да одређене врсте прихватљивих обавеза буду искључене из реструктурирања властитим средствима банке на основу члана 249. став 4. овог закона или да се одређене врсте прихватљивих обавеза у потпуности пренесу на примаоца по основу дјелимичног преноса, обезбиједи да банка има довољно других прихватљивих обавеза како би се покрили губици и поново успоставио показатељ адекватности капитала банке на нивоу који омогућује даље несметано пословање,

4) величине, пословног модела, модела финансирања и ризичног профила банке,

5) процјене могућег износа средстава Фонда за осигурање депозита којим управља Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине, која би се могла користити за финансирање поступка реструктурирања у складу са законом којим се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине и

6) процјене негативних посљедица престанка пословања банке на стабилност финансијског сектора, укључујући ширење финансијских потешкоћа и на друге банке с обзиром на њихову међусобну повезаност или повезаност са другим дијеловима финансијског сектора.

(4) Одредбе овог члана сходно се примјењују и на највише матично друштво, односно банкарску групу на консолидивној основи.

(5) Агенција доноси акт којим прописује рок у којем су банке дужне да испуне захтјеве из става 1. овог члана, разрађује услове под којима се прихватљиве обавезе укључују у износ капитала и прихватљивих обавеза, а може прописати и додатне критеријуме на основу којих се утврђују минимални захтјеви из става 1. овог члана.

Процјена износа реструктурирања властитим средствима банке Члан 251.

(1) Агенција приликом примјене инструмента реструктурирања властитим средствима банке утврђује на основу независне процјене из члана 232. овог закона укупан збир:

1) износа за који се прихватљиве обавезе обавезно отписују да би се обезбиједило да вриједност имовине банке у реструктурирању буде једнака вриједности њених обавеза и

2) износа за који се прихватљиве обавезе обавезно конвертују у капитал како би се поновно успоставила прописана стопа адекватности регулаторног капитала банке у реструктурирању или банке за посебне намјене.

(2) Приликом утврђивања износа из става 1. овог члана Агенција узима у обзир потребу очувања повјерења у банку у реструктурирању или банку за посебне намјене на финансијском тржишту и обезбјеђивање несметаног даљег пословања ових банака у периоду од најмање једне године.

(3) Ако Агенција намјерава да поред инструмента реструктурирања властитим средствима банке примијени и инструмент одвајања имовине, код утврђивања износа за који се прихватљиве обавезе отписују, узима у обзир процјену потребног капитала друштва за управљање имовином.

Поступање према акционарима Члан 252.

(1) Агенција приликом отписа или конверзије елемената капитала или примјене

инструмента реструктурирања властитим средствима банке, у односу на акционаре спроводи сљедеће мјере:

1) поништава акције или их преноси повјериоцима који сnose губитке примјеном овог инструмента и

2) значајно смањује номиналну вриједност акција и друга одговарајућа права акционара банке, као последицу конверзије елемената капитала или прихватљивих обавеза банке у реструктурирању у њене акције, под условом да је, у складу са независном процјеном вриједности из члана 232. овог закона, имовина банке у реструктурирању већа од њених обавеза.

(2) Конверзија из става 1. тачке 2) овог члана врши се према стопи конверзије којом се значајно смањује номинална вриједност постојећих акција и других власничких инструмената.

(3) Мјере из става 1. овог члана односе се и на акционаре и имаоце других власничких инструмената којима су одговарајуће акције или други власнички инструменти издати, односно пренијети на основу конверзије:

1) дужничких инструмената у акције или друге власничке инструменте у складу са уговореним условима првобитних дужничких инструмената приликом наступања догађаја који је претходио или наступио истовремено са доношењем одлуке о покретању поступка реструктурирања и

2) одговарајућих инструмената капитала у елементе редовног основног капитала у складу са чланом 230. овог закона.

(4) Агенција приликом одлучивања о мјери из става 1. овог члана узима у обзир:

1) резултате независне процјене имовине и обавеза банке спроведене у складу са чланом 232. овог закона,

2) износ до којег се према процјени елементи редовног основног капитала обавезно смањују, а одговарајући инструменти капитала отписују или конвертују у складу са чланом 230. ставом 1. овог закона и

3) укупан збир износа процјене реструктурирања властитим средствима банке коју је процјенила у складу са чланом 251. овог закона.

Редослијед отписа и конверзије у
реструктурирању властитим средствима банке
Члан 253.

(1) Примјеном инструмента реструктурирања властитим средствима банке, Агенија у складу са чланом 249. ст. 1. и 4. овог закона, врши отпис и конверзију према сљедећем редослиједу:

1) елементи редовног основног капитала смањују се у складу са чланом 230. став 1. тачка 1) овог закона, у мјери у којој је то могуће и потребно,

2) главница инструмената додатног основног капитала смањује се у мјери у којој је то могуће и потребно и у складу са својствима инструмента, ако је укупно смањење у складу са тачком 1) овог става мање од збира износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона,

3) главница инструмената допунског капитала смањује се у мјери у којој је то могуће и потребно и у складу са својствима инструмента, ако је укупно смањење у складу са т. 1) и 2) овог става мање од збира износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона,

4) главница субординираног дуга, која није укључена у елементе додатног основног или допунског капитала, смањује се у мјери у којој је то могуће и потребно, у

складу са редослиједом намирења потраживања у стечајном поступку, да би заједно са смањењем вриједности у складу са т. 1), 2) и 3) овог става достигао збир износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона, ако је укупно смањење у складу са т. 1), 2) и 3) овог става мање од збира износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона и

5) главница или преостали износ прихватљивих обавеза смањује се у мјери у којој је то могуће и потребно, у складу са редослиједом намирења потраживања у стечајном поступку у складу са овим законом, да би заједно са смањењем вриједности у складу са т. 1), 2), 3) и 4) овог става достигао збир износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона, ако је укупно смањење у складу са т. 1), 2), 3) и 4) овог става мање од збира износа из члана 252. став 4. т. 2) и 3) овог закона.

(2) Агенција равномјерно расподјељује губитке међу акционарима и повјериоцима у складу са ставом 1. овог члана смањењем износа елемената редовног и додатног основног капитала, допунског капитала, субординираних и других прихватљивих обавеза у висини сразмјерно њиховој вриједности, осим ако је потпуно или дјелимично искључила поједине прихватљиве обавезе из отписа или конверзије у складу са чланом 249. став 4. овог закона.

(3) Приликом вршења конверзије из става 1. овог члана, Агенција може да примијени различите стопе ове конверзије за различите категорије акционара и повјерилаца из тог става, узимајући у обзир да се иста стопа примјењује на све повјериоце из истог исплатног реда у складу са одредбама овог закона које уређују стечај, а да се повољнија стопа конверзије примјењује на виши исплатни ред.

План реорганизације пословања у реструктурирању властитим средствима банке Члан 254.

(1) Ако Агенција примијени инструмент реструктурирања властитим средствима банке ради докапитализације банке у реструктурирању неопходне за даље несметано пословање банке, органи управљања банке у реструктурирању или посебна управа дужни су да, у року од мјесец дана од дана примјене тог инструмента, сачине и доставе Агенцији план реорганизације пословања.

(2) Изузетно, Агенција може продужити рок из става 1. овог члана за још мјесец дана, ако је то неопходно ради остваривања циљева реструктурирања.

(3) Ако се инструмент реструктурирања властитим средствима банке примјењује на два или више чланова банкарске групе чији надзор на консолидованој основи врши Агенција, план реорганизације пословања који обухвата све чланове банкарске групе израђује и доставља Агенцији највише матично друштво.

(4) План реорганизације пословања садржи мјере којима се у разумном року обезбјеђује дугорочна одрживост банке или дијела њеног пословања, а заснивају се на реалним претпоставкама у вези са условима на тржишту под којима ће банка пословати.

(5) При изради плана реорганизације пословања, између осталог, узима се у обзир тренутно и очекивано стање на финансијском тржишту које одражава претпоставке о најбољем и најгорем развоју догађаја, укључујући комбинацију догађаја, које се упоређују са одговарајућим референтним вриједностима на нивоу цијелог сектора, чиме се омогућује утврђивање главних слабости банке у реструктурирању.

(6) План реорганизације пословања садржи обавезно сљедеће елементе:

1) детаљан приказ околности, чињеница и проблема који су проузроковали такво стање да банка више не може да настави да послује или је вјероватно да неће моћи даље да послује и

2) опис мјера које треба провести са циљем поновног успостављања дугорочне одрживости банке и рокове за спровођење тих мјера.

(7) Мјере за поновно успостављање дугорочне одрживости банке могу укључивати:

1) реорганизацију пословања банке у реструктурирању, посебно да банка поново постане конкурентна,

2) промјене у систему управљања банком, систему управљања ризицима у банци, систему унутрашњих контрола, информационом систему и другим системима у банци, као и промјене у инфраструктури банке,

3) повлачење дијела пословања банке у којима се стварају губици и

4) продају имовине или појединих послова банке.

(8) Агенција, у року од мјесец дана од дана пријема плана реорганизације пословања, процјењује да ли је вјероватно да ће се спровођењем предложеног плана постићи дугорочна одрживост банке.

(9) Ако процијени да се планом реорганизације може постићи дугорочна одрживост банке, Агенција одобрава план реорганизације пословања.

(10) Ако процијени да се планом неће постићи дугорочна одрживост банке, Агенција обавјештава органе управљања банке у реструктурирању, односно посебну управу банке о својим примједбама и захтијева да се у року од 14 дана изрази и достави измијењени план којим се отклањају утврђени недостаци.

(11) Органи управљања банком, односно посебна управа дужни су да у року из става 10. овог члана Агенцији доставе измијењени и допуњени план, која у року од седам дана од дана пријема тог плана оцјењује да ли су уобзирене дате примједбе или је тај план неопходно додатно измијенити и допунити, о чему обавјештава органе управљања, односно посебну управу.

(12) Органи управљања банком, односно посебна управа дужни су да спроводе план реорганизације пословања који је одобрила Агенција и најмање једном у шест мјесеци извјештавају Агенцију о напретку и спровођењу плана.

(13) Органи управљања банком, односно посебна управа врше измјену плана реорганизације пословања, ако је према мишљењу Агенције то потребно за постизање дугорочне одрживости банке, и сваку измјену плана достављају Агенцији на одобрење.

(14) Агенција доноси акт којим прописује садржај и критеријуме за одобравање плана реорганизације пословања банке.

Ефекти реструктурирања властитим средствима банке

Члан 255.

(1) Када Агенција предузима мјеру отписа и конверзије капитала, односно инструмент реструктурирања властитим средствима банке, та мјера, односно инструмент одмах производе правно дејство према банци у реструктурирању, акционарима те банке и повјериоцима на које се та мјера, односно инструмент односи.

(2) Агенција може спровести неопходне радње или захтијевати доношење одговарајућих аката и спровођење свих неопходних радњи других надлежних органа и лица потребних за извршење мјере, односно инструмента из става 1. овог члана, и то нарочито:

1) упис или измјену одговарајућих података у регистрима и евиденцијама које воде надлежни органи и организације,

2) искључење акција или других власничких или дужничких инструмената из трговања, односно са листинга одговарајућег тржишта,

3) пријем нових акција или других власничких инструмената у трговање, односно на листинг одговарајућег тржишта и

4) поновни пријем у трговање, односно на листинг одговарајућег тржишта дужничких инструмената којима је смањена вриједност, без издавања проспекта.

(3) Ако Агенција у потпуности изврши отпис појединих обавеза, те обавезе, као и све друге обавезе и потраживања које су са њима повезане, а нису обрачунате у тренутку предузимања мјера, сматрају се измиреним, односно намиреним и не може се доказивати супротно ни у једном поступку у вези са банком у реструктурирању или њеним правним сљедбеником.

(4) Ако Агенција дјелимично отпише (смањи) главницу обавезе или неизмирени износ обавеза:

1) обавеза се сматра измиреном у висини смањеног износа и

2) инструмент или уговор којим је створена првобитна обавеза и даље се примјењује у односу на остатак главнице или неизмирени износ обавезе након смањења обавеза, а у складу са промјенама износа камата које одражавају смањење главнице и сваком другом промјеном услова и рокова које би Агенција могла једнострано извршити.

(5) Агенција може, током поступка реструктурирања када је то неопходно ради остваривања циљева реструктурирања, једнострано измијенити рокове доспијећа дужничких инструмената или других прихватљивих обавеза, износ камате који би се платио на основу ових инструмената и обавеза или датум доспијећа плаћања те камате, укључујући и обуставу плаћања у одређеном периоду, осим за обавезе из члана 249. став 1. тачка 2) овог закона.

(6) Агенција може захтијевати од банке да одржава број одобрених акција на нивоу који је потребан за ефикасно спровођење конверзије прихватљивих обавеза у те акције, узимајући у обзир могућност примјене овог инструмента према плану реструктурирања.

Уговорно признавање реструктурирања властитим средствима банке Члан 256.

(1) Банка је дужна да обезбиједи да уговори, на основу којих се стварају обавезе, садрже одредбу из које произлази да обавеза из тог уговореног односа може бити предмет отписа или конверзије, те да су повјерилац или друга уговорна страна сагласни на сва смањења, конверзију или поништење главнице или неизмиреног износа, у случају предузимања мјера Агенције у складу са овим законом, под условом да се на те обавезе примјењује право друге државе, као и да те обавезе нису искључене на основу члана 249. став 1. овог закона, нити се ради о обавезама по основу осигураних депозита.

(2) Независно од тога да ли је у условима издавања, односно прибављања прихватљивих обавеза за реструктурирање у уговору садржана одредба из става 1. овог члана, Агенција може извршити отпис или конверзију тих обавеза.

7. Заштитне мјере

Заштита акционара и повјериоца
Члан 257.

(1) Ако акционари или повјериоци банке, односно Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине, у поступку реструктурирања банке претрпе веће губитке од губитака које би претрпјели у стечајном поступку, могу захтијевати надокнаду разлике до висине губитака које би претрпјели у стечајном поступку из средстава обезбијеђених за реструктурирање банака.

(2) За потребе утврђивања износа надокнаде из става 1. овог члана, Агенција је дужна да одмах, након што је покренут поступак реструктурирања или након што су примијењени инструменти реструктурирања, обезбиједи да се изврши независна процјена о томе да ли би лица из става 1. овог члана били у повољнијем положају да је умјесто поступка реструктурирања над банком покренут стечајни поступак.

(3) Процјеном из става 2. овог члана утврђују се:

1) губици које сnose лица из става 1. овог члана у поступку реструктурирања,
2) губици које би лица из става 1. овог члана претрпјела да је на дан покретања поступка реструктурирања покренут стечајни поступак над банком и
3) евентуална разлика у висини ових губитака и њен износ.

(4) Процјену из става 2. овог члана може вршити само независни процјењивач који испуњава услове из члана 232. става 3. овог закона, а трошкове процјене сноси банка у реструктурирању.

(5) Ако процјену из става 2. овог члана врши исто лице које је извршило независну процјену вриједности имовине и обавеза банке из члана 232. овог закона, ове процјене обавезно су раздвојене.

(6) Независни процјењивач дужан је да спроведе процјену вриједности на основу сљедећих претпоставки:

1) да је покренут стечајни поступак над банком у вријеме када је донесена одлука о покретању поступка реструктурирања,
2) да мјере реструктурирања нису биле предузете и
3) да банци у реструктурирању није пружена ванредна јавна финансијска подршка.

(7) Агенција доноси акт којим прописује методологију за вршење процјене из овог члана, и то методологију оцјењивања начина на који би се поступало са акционарима и повјериоцима да је за банку у реструктурирању спроведен стечајни поступак у вријеме када је донесена одлука.

Заштита других уговорних страна
Члан 258.

(1) У поступку реструктурирања не може се на стицаоца пренијети само дио права и обавеза за које је уговором о финансијском обезбјеђењу са преносом права својине, уговором о поравнању или уговором о пребијању који је закључила банка, утврђено да могу бити предмет поравнања или пребијања, нити се може коришћењем споредних права по основу тих уговора захтијевати измјена, односно престанак важења уговорних одредаба којима се уређују ова права и обавезе због покретања поступка реструктурирања или извршеног преноса у том поступку.

(2) На стицаоца се не може у поступку реструктурирања пренијети ни дио права и обавеза који су предмет уговора о структурираном финансирању или покривених обвезница, нити се може коришћењем споредних права по основу тих послова

захтијевати измјена, односно престанак ових права и обавеза због покретања поступка реструктурирања или извршеног преноса у том поступку.

(3) У поступку реструктурирања:

1) не може се на стицаоца пренијети имовина којом је обезбијеђено испуњење одређене обавезе, ако с преносом имовине стицалац није преузео ту обавезу и ако повјерилац није задржао сва права према стицаоцу која је имао и према ранијем дужнику по основу обезбијеђеног потраживања,

2) не може се на стицаоца пренијети обавеза из члана 249. став 1. тачка 2) овог закона ако повјерилац није задржао сва права према стицаоцу која је имао и према ранијем дужнику и даваоцу средстава обезбјеђења по основу обезбијеђеног потраживања,

3) не могу се пренијети права према даваоцу средстава обезбјеђења из члана 249. став 1. тачка 2) овог закона, ако се не пренесе и потраживање обезбијеђено тим средством и

4) не може се коришћењем права по основу посла из овог члана тражити његова измјена или престанак важења ако услед тога потраживање из овог посла више не би било обезбијеђено.

(4) Изузетно од ст. 1. до 3. овог члана, Агенција може осигуране депозите који су предмет уговора из тих ставова пренијети без истовременог преноса друге имовине или обавеза који су предмет истог уговора, а може и пренијети, измијенити или отписати ову имовину и обавезе без истовременог преноса осигураних депозита, под условом да је то неопходно да би се обезбиједила потпуна заштита ових депозита.

(5) Примјена инструмената реструктурирања и мјера у поступку реструктурирања банке не утиче на права и обавезе трећих лица утврђена прописом којим се уређује коначност поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности.

(6) У поступку реструктурирања члана банкарске групе који није банка сходно се примјењују ст. 1. до 5. овог члана.

(7) Агенција доноси акт којим прописује врсте уговора и финансијских инструмената на које се примењују мјере заштите других уговорних страна из овог члана.

8. Финансирање реструктурирања банака

Средства за финансирање реструктурирања

Члан 259.

(1) Средства за финансирање реструктурирања банака могу се обезбиједити из Фонда за осигурање депозита, у складу са ограничењима утврђеним законом којим се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине.

(2) Ако средства из става 1. овог члана нису довољна, Агенција може обезбиједити финансирање реструктурирања и из других извора, као што су зајмови, кредити и други прихватљиви облици подршке од банака и осталих трећих страна.

(3) Средства из ст. 1. и 2. овог члана могу се користити за финансирање реструктурирања само у случају ако су акционари и остали повјериоци, смањењем вриједности, конверзијом или на други начин учествовали у покрићу губитака и повећању капитала у износу од најмање:

1) 4% почев од 1. јануара 2017. године,

2) 5% почев од 1. јануара 2018. године,

3) 6% почев од 1. јануара 2019. године,

4) 7% почев од 1. јануара 2020. године и

5) 8% почев од 1. јануара 2021. године

укупних обавеза, укључујући регулаторни капитал банке у реструктурирању, израчунато у тренутку предузимања мјера реструктурирања у складу са независном процјеном из члана 232. овог закона.

(4) Ако средства из ст. 1. и 2. овог члана нису довољна или их није могуће благовремено обезбиједити, за финансирање реструктурирања могу се користити средства ванредне јавне финансијске подршке коју обезбјеђује Република Српска под условом да је Влада одобрила коришћење средстава ванредне јавне финансијске подршке и да су испуњени услови утврђени чланом 249. став 6. овог закона.

(5) Ако се користе средства ванредне јавне финансијске подршке из става 4. овог члана Агенција доставља Министарству финансија Републике Српске захтјев за давање позитивног мишљења о обезбјеђивању ванредне јавне финансијске подршке који садржи преглед предвиђених инструмената и мјера реструктурирања банке са образложењем, као и износ, начин и рок у којем је потребно обезбиједити финансијску подршку, имајући у виду начела поступка реструктурирања.

(6) Уз захтјев из става 5. овог члана, Агенција доставља процјену трошкова исплате осигураних депозита Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине из члана 225. став 2. овог закона, као и независну процјену вриједности имовине и обавеза банке из члана 232. овог закона.

(7) На основу позитивног мишљења Министарства финансија Републике Српске и Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске, Агенција доставља Влади приједлог о обезбјеђивању ванредне јавне финансијске подршке, који садржи преглед предвиђених инструмената и мјера реструктурирања банке са образложењем, као и износ, начин и рок у којем је потребно обезбиједити ову подршку, уз који доставља документацију из става 6. овог члана.

(8) На основу приједлога из става 7. овог члана, Влада доноси одлуку о обезбјеђивању ванредне јавне финансијске подршке и без одгађања је доставља Агенцији и Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине.

(9) Услови и начин обезбјеђивања ванредне јавне финансијске подршке из овог члана уређују се споразумом закљученим између Агенције и Министарства финансија Републике Српске.

ГЛАВА X

ЛИКВИДАЦИЈА БАНКЕ

1. Добровољна ликвидација

Покретање поступка добровољне ликвидације

Члан 260.

(1) Скупштина акционара банке може донијети одлуку о престанку рада банке (добровољној ликвидацији).

(2) Одлуку о добровољној ликвидацији банке скупштина може донијети искључиво у случају када банка има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза.

(3) Банка која је покренула поступак добровољне ликвидације не може промијенити дјелатност на начин да престане обављати банкарске послове и настави пословати, него је обавезна окончати поступак ликвидације и извршити брисање у регистру у складу са законом којим се уређује регистрација пословних субјеката.

(4) Прије доношења одлуке скупштине о добровољној ликвидацији банке, органи управљања банке дужни су о томе затражити мишљење Агенције.

(5) Спровођење поступка добровољне ликвидације може започети само након прибављања сагласности Агенције.

(6) Банка подноси захтјев Агенцији за давање претходне сагласности за спровођење поступка добровољне ликвидације, који садржи:

1) предложени план ликвидације, рок и фазе припреме банке за окончање њених активности,

2) доказ да је имовина банке довољна да банка испуни све своје обавезе,

3) приједлог лица за ликвидационе управнике и

4) друге неопходне информације и податке, у складу са прописима Агенције.

(7) Издавањем сагласности Агенције за спровођење добровољне ликвидације банке престаје да важи дозвола за рад банке.

Именовање ликвидационог управника

Члан 261.

(1) Банка обавезно именује једног или више ликвидационих управника који су предложени у захтјеву за издавање претходне сагласности за спровођење поступка добровољне ликвидације, а на који је Агенција дала сагласност.

(2) За ликвидационе управнике могу бити именована искључиво лица која су независна од банке и испуњавају услове за именовање члана управе банке.

Објава одлуке о добровољној ликвидацији

Члан 262.

(1) Ликвидациони управници дужни су обавијестити Агенцију о одлуци о добровољној ликвидацији првог радног дана од дана њеног доношења.

(2) Банка је дужна да одлуку о добровољној ликвидацији објави у „Службеном гласнику Републике Српске“, у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници.

Дужности ликвидационог управника у добровољној ликвидацији

Члан 263.

(1) Ликвидациони управници дужни су да окончају послове који су у току, наплатити потраживања, уновчити имовину банке и измирити обавезе према повјериоцима.

(2) Ликвидациони управници могу предузимати нове послове само у мјери у којој то захтијева спровођење добровољног ликвидационог поступка.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, ликвидациони управници не могу примати нове новчане депозите и друга повратна средства.

(4) Ако ликвидациони управници банке утврде да су наступили разлози за покретање стечајног поступка банке у ликвидацији, дужни су да одмах обуставе поступак ликвидације и поднесу Агенцији приједлог за спровођење процедуре за отварање стечајног поступка.

(5) Ликвидациони управник дужан је да извјештава Агенцију о спровођењу поступка добровољне ликвидације на начин и у роковима које утврди Агенција.

Примјена других прописа у добровољној ликвидацији

Члан 264.

(1) На поступак добровољне ликвидације банке примјењују се одредбе закона којим се уређује ликвидациони поступак и одредбе закона којим се уређује пословање привредних друштава које се односе на добровољну ликвидацију, ако нису у супротности са овим законом.

(2) На рад банке над којом се спроводи поступак добровољне ликвидације на одговарајући начин се примјењују одредбе овог закона.

2. Принудна ликвидација

Покретање поступка принудне ликвидације

Члан 265.

(1) Агенција покрене поступак принудне ликвидације банке у сљедећим случајевима:

1) ако усвоји извјештај привременог управника са приједлогом за одузимање дозволе за рад и покретање поступка принудне ликвидације банке,

2) ако банка не може или вјероватно неће моћи наставити пословање, а нису испуњени услови за отварање стечајног поступка и

3) ако нису испуњени услови за спровођење добровољне ликвидације.

(2) Агенција може покренути поступак принудне ликвидације банке и у сљедећим случајевима ако:

1) утврди да акционари банке, у којој је уведена привремена управа, нису у прописаном року сачинили план активности из члана 213. овог закона,

2) скупштина акционара, сазвана на захтјев привременог управника, одбије да донесе одлуку о повећању капитала банке, односно не донесе одлуку о спајању или другу сличну одлуку,

3) на основу извјештаја привременог управника оцијени да се привременом управом не могу отклонити неправилности и незаконитости у пословању банке и побољшати финансијско стање, тако да банка испуни и одржава износ капитала и стопу адекватности капитала у складу са овим законом, а нису испуњени услови за отварање стечајног поступка и

4) у периоду трајања привремене управе, на основу извјештаја привременог управника, оцијени да се финансијско стање није побољшало тако да банка не испуњава износ капитала и стопу адекватности капитала у складу са овим законом, а не постоје разлози за отварање стечајног поступка.

(3) Агенција покретањем поступка принудне ликвидације именује ликвидационог управника банке и утврђује накнаду за његов рад која пада на терет банке.

(4) Истовремено са покретањем поступка принудне ликвидације и именовањем ликвидационог управника Агенција доноси и рјешење о одузимању дозволе за рад банке.

(5) Даном именовања ликвидационог управника престају сва овлашћења, надлежности и права органа управљања и акционара банке.

(6) Током поступка ликвидације овлашћења управе банке, надзорног одбора и скупштине акционара банке преносе се на ликвидационог управника.

(7) Исто лице које је вршило дужност привременог управника у банци може обављати дужност ликвидационог управника у тој банци, ако има положен стручни испит за стечајног управника.

Обавјештавања о поступку принудне ликвидације
Члан 266.

(1) Рјешење о покретању поступка ликвидације банке и именовану, разрјешењу или продужетку мандата ликвидационог управника банке без одгађања доставља се ликвидационом управнику и банци у ликвидацији, регулаторном органу Федерације Босне и Херцеговине, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, Централној банци Босне и Херцеговине, Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине, регулаторном органу за тржиште хартија од вриједности, правном лицу овлашћеном за обављање послова јединствене евиденције хартија од вриједности и другим органима у складу са прописима.

(2) Рјешење из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“, једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине, као и на интернет страници Агенције и банке, те уписује у евиденцију банака из члана 27. овог закона и у регистар пословних субјеката.

(3) Ликвидациони управник је дужан да, у року од седам дана од дана пријема рјешења о именовану, у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине, изда обавјештење да су сви повјериоци дужни да ликвидационом управнику пријаве сва своја потраживања према банци у року од 60 дана од дана издавања првог обавјештења.

(4) У року од 30 дана од дана првог обавјештења ликвидациони управник је дужан да објави друго обавјештење повјериоцима у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине.

(5) Сви повјериоци су дужни да ликвидационом управнику пријаве своја потраживања према банци у року од 60 дана од дана првог обавјештења.

Дужности и овлашћења ликвидационог управника
Члан 267.

(1) Ликвидациони управник дужан је да:

1) поступа у складу са законом, прописима и налозима Агенције и одговоран је Агенцији за обављање својих овлашћења и одговорности,

2) заступа и представља банку,

3) редовно, најмање једном у три мјесеца, а на захтјев Агенције и чешће, извјештава о спровођењу поступка ликвидације, односно без одгађања обавјештава Агенцију о испуњености услова за отварање стечаја банке и

4) по завршетку мандата сачини и достави Агенцији завршни извјештај о поступку ликвидације и његовом окончању, са образложењем реализованих мјера.

(2) Ликвидациони управник банке, поред овлашћења која има привремени управник из члана 211. овог закона, има овлашћења да:

1) прода дио или цјелокупну имовину банке,

2) прода дио или цјелокупну имовину и обавезе банци или другом лицу овлашћеном за обављање тих послова,

3) прода или споји банку у складу са овим законом,

4) ликвидира банку, у ком поступку одлучује о основаности и исплати захтјева повјерилаца према банци,

5) откаже или једнострано допуни и измијени уговоре које је банка потписала, укључујући и обуставу обрачуна камата и промјену каматне стопе, накнада и рокова доспијећа и

6) изврши исплату обавеза у оквиру средстава која су на располагању и на про

рата основи ако је примјениво.

(3) Ликвидациони управник је дужан да, прије спровођења продаје дијела или цјелокупне имовине и обавеза или прије продаје или спајања банке, прибави сагласност Агенције.

(4) Продаја и преузимање дијела или цјелокупне имовине и обавеза банке врши се без сагласности депонената, других повјерилаца и дужника банке.

(5) Пребијања потраживања са дуговањима банке могу се вршити само по редослиједу приоритета исплата у процесу ликвидације утврђеним овим законом.

(6) Ликвидациони управник током спровођења плана продаје или спајања банке подноси Агенцији извјештај о реализацији плана најмање једном у три мјесеца.

(7) Агенција може, уз прибављено мишљење ликвидационог управника, у току спровођења плана продаје или спајања банке обуставити тај поступак и донијети рјешење о наставку поступка ликвидације и другим примјереним поступцима у складу са одредбама овог закона.

(8) Доношењем рјешења о покретању поступка ликвидације банке прекидају се сви управни и судски поступци у којима је банка тужена, док ликвидациони управник не донесе одлуку о поравнању, признавању или непризнавању потраживања тужитеља, а извршни поступци против банке се обустављају.

(9) Агенција доноси акт којим прописује поступак утврђивања потраживања и расподјеле имовине, као и утврђивања и извршавања обавеза банке у поступку ликвидације.

Принудна наплата у поступку ликвидације Члан 268.

(1) Ликвидациони управник је овлашћен за издавање рјешења којим се налаже принудна наплата са свих рачуна неуредних дужника банке у ликвидацији и/или јемаца тих дужника, који су отворени у другим банкама са сједиштем у Босни и Херцеговини, као и блокада свих њихових рачуна до потпуног измирења доспјелих обавеза, у складу са законом којим се уређује унутрашњи платни промет, законом којим се уређује извршни поступак и другим законима.

(2) Рјешење из става 1. овог члана има снагу извршне исправе и принудна наплата по истом извршава се према редослиједу приоритета утврђеним одредбама закона о унутрашњем платном промету које уређују извршење плаћања и принудну наплату са рачуна, као и одредбама закона о извршном поступку које уређују обим и редослијед извршења новчаних потраживања.

Приоритети исплата у поступку ликвидације Члан 269.

(1) У поступку ликвидације, исплата обавеза врши се по следећем редослиједу приоритета:

1) обавезе према осигураним повјериоцима, до вриједности њиховог обезбјеђења,

2) дугови банке по основу зајмова датих банци или других трошкова банке створених током привремене управе, поступка реструктурирања, поступка ликвидације или поступка стечаја банке, у складу са овим законом,

3) потраживања радника из радног односа за посљедњих 12 мјесеци до дана отварања ликвидационог поступка, али само у висини законом утврђене најниже мјесечне плате и обрачунатих доприноса у складу са законом, као и потраживања

радника по основу накнаде штете за повреде на раду и чланова породице погинулог радника на раду, која се исплаћује у пуном износу,

4) потраживања Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине за накнаду исплаћених депозита, заједно са трошковима насталим у поступку исплате ових депозита, и потраживања депонената за осигуране депозите који нису исплаћени од ове Агенције, највише до износа дефинисаног прописима којима се уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине,

5) остали депозити и искључени депозити у складу са прописом који уређује осигурање депозита у банкама Босне и Херцеговине,

б) потраживања повјерилаца који нису акционари банке,

7) потраживања власника субординираног дуга,

8) потраживања власника приоритетних акција и

9) потраживања власника обичних акција.

(2) У случају ликвидације банке, средства рачуна јавних прихода на које се врше уплате јавних прихода на име Републике Српске, Федерације Босне и Херцеговине, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, Босне и Херцеговине, општина, градова и фондова и са којих се врши расподјела средстава на рачуне корисника јавних прихода, изузимају се из ликвидационе масе и по налогу Министарства финансија Републике Српске преносе на другу банку.

(3) У поступку из става 1. овог члана исплата било каквих обавеза банке према члановима органа управљања банке, одбора за ревизију, акционарима банке који учествују са најмање 5% у гласачким правима, односно власништву над капиталом, повезаним лицима и повезаним банкама суспендује се све док у потпуности не буду исплаћене обавезе према другим повјериоцима банке.

(4) Исплата обавеза банке у поступку ликвидације врши се у складу са планом ликвидације који је саставни дио ликвидационог биланса стања и финансијског извјештаја који је сачинио ликвидациони управник и на који је сагласност дала Агенција.

(5) Трећа лица која поступају у име физичких и правних лица из става 3. овог члана, као и чланови уже породице, сродници лица из тог става по крви и по тазбини до трећег степена, такође немају право на исплату док се сви остали повјериоци банке у потпуности не исплате.

Примјена других прописа у принудној ликвидацији Члан 270.

(1) На банку над којом се спроводи поступак ликвидације примјењују се одредбе прописа који уређују ликвидациони и стечајни поступак, ако овим законом није другачије уређено.

(2) Агенција може донијети акт којим се уређује спровођење поступка принудне ликвидације.

Обавеза ликвидационог управника Члан 271.

Ликвидациони управник дужан је да спроведе продају дијелова или цјелокупне имовине, продају дијела или цјелокупне имовине и обавеза банци и другом овлашћеном лицу за обављање датих послова, односно продају или спајање банке у складу са овим законом, тако да:

1) постигне максималну цијену таквом продајом или расподјелом, ради заштите

депонената и осталих повјерилаца банке,

2) обезбиједи равноправност могућих купаца или партнера за спајање и

3) онемогући било коју врсту дискриминације приликом надметања и разматрања понуда.

ГЛАВА XI СТЕЧАЈ БАНКЕ

Приједлог за отварање стечајног поступка Члан 272.

(1) Приједлог за отварање стечајног поступка над банком може поднијети искључиво Агенција.

(2) Агенција подноси приједлог за отварање стечајног поступка над банком истовремено са одузимањем дозволе за рад банци, ако нису испуњени услови за реструктурирање банке и када утврди постојање једног од сљедећих разлога, ако:

1) је рачун банке по налогу повјериоца у складу са законом којим се уређује спровођење извршења на новчаним средствима блокиран дуже од два радна дана,

2) је банка несолвентна или постоје објективне околности на основу којих се утврђује да ће у кратком периоду бити несолвентна или

3) Агенција утврди да банка и поред наложених мјера надзора или мјера које је спровео привремени управник не испуњава услове везане за капитал, у складу са овим законом, и ако процијени да неће бити способна да испуњава своје доспјеле новчане обавезе, а нису испуњени услови за ликвидацију.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, ако је над банком покренут поступак реструктурирања, Агенција подноси приједлог за отварање стечајног поступка у случајевима када:

1) је примјеном инструмената реструктурирања извршен пренос имовине и обавеза банке, а Агенција оцијени да су тим преносом испуњени циљеви реструктурирања,

2) у току поступка реструктурирања утврди да је потребно обезбиједити додатна средства за финансирање реструктурирања, а ова средства не буду обезбијеђена и

3) Агенција оцијени да се циљеви реструктурирања више не могу остварити.

(4) Банка се сматра несолвентном када Агенција, према прописима које доноси, утврди да је вриједност обавеза банке већа од вриједности њене имовине.

(5) У поступку оцјене солвентности, вриједност имовине и обавеза банке процјењује се у складу са стандардима и процедурама утврђеним прописима Агенције, при чему се у вриједност имовине и обавеза банке за будући период укључује и реална процјена износа прихода и расхода банке за тај период.

Примјена других прописа у стечајном поступку Члан 273.

На стечај банке примјењују се одредбе закона којим се уређује стечајни поступак, осим ако овим законом није другачије прописано.

Посљедице одлуке о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка Члан 274.

(1) Одлука Агенције о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком за посљедицу има привремену забрану:

- 1) извршавања основа за плаћање на терет рачуна банке и на терет рачуна клијента према закону којим се уређује спровођење извршења на новчаним средствима,
- 2) банци да обавља плаћања са свих својих рачуна за своје потребе,
- 3) банци да обавља исплате и пренос са рачуна својих клијената,
- 4) банци да пружа услуге платног промета за своје клијенте и
- 5) примања уплата на рачуне банке и на рачуне њених клијената.

(2) Изузетно од става 1. овог члана:

1) могу се уз сагласност Агенције вршити готовинска плаћања из готовинских средстава банке само ако су таква плаћања неопходна ради очувања имовине банке,

2) дужници ради испуњавања својих обавеза према банци, као и ликвидациони, односно привремени управник уколико су именовани, могу вршити сљедеће уплате:

1. готовинске уплате банци,

2. уплате на посебан рачун банке отворен код друге банке за ове намјене и

3) дозвољена су плаћања која произлазе из обавеза банке као учесника у систему поравнања у складу са прописима којим се уређује тржиште хартија од вриједности, а која плаћања је банка дужна да изврши под условима прописаним законом којим се уређује тржиште хартија од вриједности.

(3) Стечајни управник банке у име банке и стечајни повјериоци овлашћени су да побијају све исплате, преносе и платне трансакције извршене супротно привременим забранама утврђеним овим чланом, након тренутка објављивања одлуке о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком.

Обавјештавање о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка

Члан 275.

(1) Агенција је дужна да одлуку о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком, у којој је дужна навести датум и сат доношења одлуке, без одгањања у писаној или електронској форми, достави банци, регулаторном органу Федерације Босне и Херцеговине, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, Централној банци Босне и Херцеговине, Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине, регулаторном органу за тржиште хартија од вриједности, правном лицу овлашћеном за обављање послова јединствене евиденције хартија од вриједности и другим органима у складу са прописима.

(2) Агенција је дужна да одлуку о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком објави у једним или више дневних новина доступних на цијелој територији Босне и Херцеговине и на својој интернет страници, уз навођење посљедица из члана 274. став 1. овог закона.

Наставак рада привременог, односно ликвидационог управника

Члан 276.

(1) Ако је Агенција донијела одлуку о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком у којој је именован привремени управник, односно ликвидациони управник, након достављања обавјештења он наставља са радом и дужностима до именовања стечајног управника.

(2) Ако у тренутку доношења одлуке о покретању приједлога за отварање стечајног поступка у тој банци није био именован привремени управник, Агенција истовремено именује привременог управника.

- (3) Лица из ст. 1. и 2. овог члана након достављања обавјештења дужна су да:
- 1) заштите и одржавају имовину банке и
 - 2) на захтјев стечајног судије испитају могу ли се имовином банке покрити трошкови стечајног поступка.

Подношење приједлога за отварање стечајног поступка

Члан 277.

(1) Агенција је дужна да надлежном суду поднесе приједлог за отварање стечајног поступка најкасније сљедећег радног дана након доношења одлуке Агенције о подношењу приједлога за отварање стечајног поступка над банком.

(2) Агенција у приједлогу за отварање стечајног поступка наводи чињенице и околности из којих произлази постојање неког од разлога за отварање стечајног поступка из члана 272. овог закона.

(3) Када Агенција поднесе приједлог за отварање стечајног поступка не спроводи се претходни поступак.

(4) Стечајни судија дужан је да у року од осам дана од дана пријема приједлога за отварање стечајног поступка закаже рочиште ради расправе о условима за отварање стечајног поступка.

(5) Стечајни судија дужан је да у року од 30 дана од дана подношења приједлога за отварање стечајног поступка донесе рјешење о отварању стечајног поступка или одбије приједлог за отварање стечајног поступка.

Именовање стечајног управника

Члан 278.

За стечајног управника банке именује се лице које, осим услова прописаних законом којим се уређује стечајни поступак, има знање и искуство из области банкарског пословања.

Приоритети исплата у поступку стечаја

Члан 279.

(1) У поступку стечаја, банка исплату обавеза врши према редослиједу приоритета и условима исплата у поступку ликвидације банке утврђеним чланом 269. овог закона.

(2) Надлежни суд на испитном рочишту утврђује листу признатих потраживања, редослијед приоритета и услове исплате и уноси их у табелу пријављених потраживања у складу са овим чланом и чланом 269. овог закона.

(3) Износ и ранг признатих потраживања, уписан у табелу пријављених потраживања, има дејство правоснажне пресуде.

Захтјев за коришћење средстава обавезне резерве

Члан 280.

Стечајни управник је дужан да, након отварања стечајног поступка над банком и увођења у дужност, поднесе у року од три дана од дана отварања стечајног поступка

зхтјев Централној банци Босне и Херцеговине за коришћење средстава обавезне резерве, у складу са прописима који уређују обавезну резерву банака.

Обустава и закључење стечајног поступка
Члан 281.

Стечајни судија рјешење о обустави и закључењу стечајног поступка над банком доставља Агенцији.

ГЛАВА XII
ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНЕ СТРАНЕ

Одговорност банке
Члан 282.

(1) Банка се у судском поступку може прогласити одговорном, појединачно или солидарно са осталим банкама или правним лицима за обавезе банке или правног лица које је платежно неспособно или је под стечајем, с тим да постоје докази да се банка и правна лица налазе у околностима повезаног управљања.

(2) Повезано управљање може произаћи из споразума између банке и правних лица или из њихових аката који упућују на постојање околности повезаног управљања, или када се у саставу надзорних одбора налази већина истих лица, или лица у посебном односу са банком у складу са чланом 2. тачка 25) овог закона, или је већина акција у посједу истих лица.

Одговорност за обавезе
Члан 283.

(1) Акционар банке одговара за обавезе банке до висине свог учешћа.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, кад је над банком отворен поступак реструктурирања, ликвидације или стечаја, акционари банке, чланови органа управљања банке и друга лица, ако су имали директан или индиректан битан утицај на пословање банке или контролу над банком, одговарају, појединачно или солидарно, за обавезе банке цјелокупном својом имовином у случајевима када:

1) је банка коришћена за испуњавање циљева који су у супротности са циљевима банке,

2) имовина банке и акционара, чланова органа управљања банке и других лица није јасно разграничена,

3) је банка пословала са циљем преваре повјериоца или против интереса повјериоца и

4) је узрок реструктурирања, ликвидације или стечаја банке намјерно лоше управљање и руковођење или крајња непажња при управљању и руковођењу банком.

ГЛАВА XIII
КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји банке
Члан 284.

(1) Новчаном казном од 40.000 КМ до 200.000 КМ казниће се за прекршај банка ако:

- 1) обавља послове који нису одређени дозволом за рад (члан 17. став 3),
- 2) након одузимања дозволе за рад настави да обавља послове супротно забрани из члана 31. став 4. овог закона,
- 3) изврши статусну промјену без одобрења Агенције (члан 32. став 2),
- 4) не одржава капитал у складу са чланом 37. ст. 1. и 2. овог закона,
- 5) не одржава стопу адекватности регулаторног капитала у складу са чланом 37. ст. 4. и 5. овог закона,
- 6) не одржава заштитне слојеве капитала на начин прописан чланом 37. став 6. овог закона,
- 7) врши исплату добити банке супротно одредбама члана 38. овог закона,
- 8) врши стицање сопствених акција супротно одредбама члана 39. овог закона,
- 9) кредитира стицање акција, односно удјела супротно одредбама члана 40. овог закона,
- 10) именује чланове надзорног одбора без претходне сагласности Агенције (члан 61. став 1),
- 11) не придржава се одредаба о великој изложености, не поступа и не обавјештава Агенцију о прекорачењу ограничења (чл. 106, 107. и 109),
- 12) закључи правни посао без претходне сагласности надзорног одбора (члан 108),
- 13) послује са лицем у посебном односу са банком супротно члану 110. овог закона,
- 14) стекне учешће у другим правним лицима без претходне сагласности Агенције (члан 111. став 1),
- 15) стекне учешће у другим правним лицима супротно одредбама члана 111. ст. 2, 3. и 4. овог закона,
- 16) се не придржава ограничења улагања у основна средства из члана 112. овог закона,
- 17) закључи уговор о купопродаји пласмана супротно одредбама о купопродаји пласмана (чл. 116, 117, 118, 119, 120. и 122),
- 18) врши финансирање купопродаје пласмана супротно члану 121. овог закона,
- 19) не објављује опште услове пословања и у односу са клијентима не поступа у складу са чл. 123, 124. и 125. овог закона,
- 20) не поступа са банкарском тајном у складу са прописаним одредбама (чл. 126, 127, 128. и 129),
- 21) не обезбиједи примјену прописа, добрих пословних обичаја и према кориснику не примјењује начела прописана чланом 134. овог закона,
- 22) на јасан и разумљив начин и репрезентативним примјером не пружи кориснику приказане стандардне податке на начин и у року прописаним чланом 136. овог закона,
- 23) при оглашавању користи нетачне и неистините податке који могу створити погрешну представу и довести у заблуду корисника и навести га на доношење одлуке коју у другачијим околностима не би донио (члан 137. став 1),
- 24) при оглашавању користи изразе којима се услуга означава бесплатном или сличне изразе ако је одобрење коришћења те услуге условљено закључењем другог уговора или је условљено било чим што представља трошак или ствара другу обавезу за корисника (члан 137. став 2),
- 25) у преговарачкој фази не информише корисника о условима и свим битним карактеристикама услуге посредством стандардног информационог листа, у писаној

форми или електронском облику, који садржи елементе прописане чланом 138. став 1. овог закона,

26) у стандардном информационом листу све податке и информације не прикаже једнаком величином слова и на једнако уочљив начин (члан 138. став 2),

27) кориснику прије закључивања уговора не предочи све информације о услузи и не учини доступним све битне услове и елементе уговора и на његов захтјев, без накнаде, не преда нацрт уговора, ради разматрања изван просторија банке у предвиђеном року (члан 139. став 2),

28) не обезбиједи обуку запослених који су ангажовани на пословима продаје услуга или пружању савјета корисницима (члан 140),

29) уговор не сачини у писаној форми и примјерак уговора не достави свакој уговорној страни (члан 141. став 1),

30) на одговарајућем мјесту у пословним просторијама јавно не објави и кориснику не учини доступним податке о кретању вриједности уговорених промјенљивих елемената који утичу на висину промјенљиве каматне стопе (члан 144. став 5),

31) ефективну каматну стопу не обрачунава и не исказује на јединствено прописан начин и учини је доступном јавности и корисницима (члан 144. став 7),

32) постојање обавезе и услове за закључење уговора о споредним услугама не искаже на јасан, сажет и видљив начин, заједно са исказивањем ефективне каматне стопе, и корисника условљава избором даваоца споредне услуге (члан 145. став 2),

33) трошкове отварања, одржавања и евидентирања трансакција по рачунима који произлазе из коришћења уговорене услуге, не предочи кориснику у преговарачкој фази и не укључи у обрачун укупних трошкова услуге кроз ефективну каматну стопу (члан 145. став 3),

34) прије закључења уговора о кредиту међусобно не информише и не упозна корисника, јемца или друго лице које лично обезбјеђује испуњење обавезе са документацијом и подацима прибављеним у поступку процјене кредитне способности корисника (члан 146. став 2),

35) друга лица не упозна са чињеницом да једно лице није сагласно да се добијени подаци и документација за процјену кредитне способности саопште другим лицима (члан 146. став 3),

36) у преговарачкој фази не упозна јемца са предметом јемчења, обликом јемства који се уговором захтијева, обимом јемчеве одговорности, као и не предочи све информације и битне елементе уговора и на његов захтјев, без накнаде, преда нацрт уговора ради разматрања изван просторија банке (члан 147. став 1),

37) без претходне сагласности јемца у писаној форми измијени обавезне елементе уговора којима се повећава обим јемчеве одговорности (члан 147. став 3),

38) при закључењу уговора о кредиту, односно уговора о новчаном депозиту, кориснику не уручи један примјерак плана отплате кредита, односно исплате депозита, који се сматрају саставним дијеловима ових уговора (члан 148. став 4. и члан 157. став 3),

39) уговори и од корисника наплати накнаду као одустаницу за случај одустајања корисника од уговора о кредиту (члану 150. став 5),

40) код уговора који је обезбијеђен хипотеком, као и код уговора чији је предмет куповина, односно финансирање непокретности, уговори и од корисника наплати накнаду већу од стварних трошкова насталих закључењем уговора (члан 150. став 6),

41) на доспјелу, а неизмирену обавезу не примјењује правила о камати која се примјењује у случају дужниковог кашњења у измирењу обавеза, прописана законом којим се уређују облигациони односи (члан 152. став 1),

42) кориснику на уговорени начин, а најмање једном годишње, без накнаде, не достави у писаној форми извод о стању његовог кредитног задужења и податке прописане чланом 154. став 1. овог закона,

43) у случају аутоматског продужавања орочења новчаног депозита у прописаном року не обавијести корисника о новим условима и не поступи у складу са чланом 157. став 4. овог закона,

44) код уговора о револвинг кредиту не поступи у складу са чланом 158. овог закона,

45) кориснику у сваком тренутку не омогући да пријави губитак, крађу или трансакцију извршену неовлашћеним коришћењем платне картице, односно података са платне картице или не омогући да захтијева блокаду њене даље употребе (члан 160. став 5),

46) не обави спољну ревизију у складу са чланом 168. овог закона,

47) не омогући обављање непосредног надзора и не сарађује са овлашћеним лицима Агенције у складу са чланом 190. овог закона,

48) не изврши наложене мјере Агенције из чл. 200, 201. и 202. овог закона,

49) не утврђује и не доставља податке за банкарску групу на консолидованој основи у складу са чланом 219. став 4. овог закона и

50) као члан банкарске групе не поступи према мјерама Агенције из члана 220. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у банци новчаном казном од 4.000 КМ до 20.000 КМ.

(3) Уколико се у поступцима контроле утврди да је почињен прекршај у поврату у року од двије године, Агенција може за исти поновљени прекршај изрећи двоструки износ казне из ст. 1. и 2. овог члана.

Прекршаји банке

Члан 285.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај банка, ако:

1) у свом пословном имену користи ријечи супротно члану 5. став 2. овог закона,

2) закључује изричито или прећутно споразуме, доноси одлуке и друге акте и улази у трансакције које имају за циљ спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције (члан 6. став 1),

3) донесе статут, односно измјене и допуне статута супротно члану 13. овог закона и не достави Агенцији документацију предвиђену овим чланом,

4) оснује организациони дио без одобрења Агенције (члан 19. став 1),

5) отвори представништво супротно чл. 24. и 25. овог закона,

6) изврши конверзију појединих ставки капитала, као и повећа капитал из екстерних извора без претходне сагласности Агенције (члан 35. став 3),

7) стекне квалификовано учешће у другом правном лицу супротно одредбама члана 43. став 2. овог закона,

8) не извјештава Агенцију о лицима која имају квалификовано учешће у складу са чланом 48. овог закона,

9) код стицања квалификованог учешћа без претходне сагласности Агенције не поступа у складу са чланом 49. став 5. овог закона,

10) не обавијести Агенцију о одржавању скупштине банке (члан 53. став 4) и захтјеву акционара за сазивање скупштине банке достављеном надлежном суду (члан 54. став 6),

11) скупштина банке своје надлежности прописане овим законом пренесе на други орган банке (члан 55. став 2),

12) у прописаном року не обавијести Агенцију о престанку мандата члана органа управљања у складу са чланом 59. став 5. и чланом 68. став 7. овог закона,

13) не поднесе захтјев Агенцији за давање претходне сагласности за члана надзорног одбора у року прописаном чланом 61. став 9. овог закона,

14) не поднесе Агенцији захтјев за издавање претходне сагласности за члана управе банке у року из члана 70. став 4. овог закона,

15) не утврди и не организује обављање кључних функција у банци на начин прописан чланом 76. овог закона,

16) даје прокуру супротно члану 85. овог закона,

17) своје пословање обавља супротно одредбама члана 86. овог закона,

18) не успостави организациону структуру и сиситем управљања ризицима у складу са чл. 88. и 89. овог закона,

19) не организује контролне функције управљања ризицима, праћења усклађености пословања и интерне ревизије у складу са одредбама чл. 92, 93, 94, 95. и 96. овог закона,

20) не извјештава о спровођењу контролних функција у складу са чланом 98. овог закона,

21) не успостави и не спроводи политике и праксе накнада у складу са чланом 99. овог закона,

22) не успостави интерну процјену адекватности капитала и ликвидности банке у складу са чланом 100. овог закона,

23) не изради, не ревидира и не достави Агенцији план опоравка банке у складу са чланом 101. овог закона,

24) план опоравка не садржи елементе прописане чланом 102. овог закона,

25) код процјене и примјене плана опоравка не поступи у складу са чл. 103. и 104. овог закона,

26) не сачини и не достави план опоравка банкарске групе у складу са чланом 105. овог закона,

27) код екстернализације пословних активности поступа супротно чл. 114. и 115. овог закона,

28) не доставља Агенцији мјесечне статистичке извјештаје у складу са чланом члан 130. став 8. овог закона,

29) не чува документацију, податке и евиденцију о пословима које обавља у складу са чланом 132. овог закона,

30) уговори садрже опште упућујуће норме на пословну политику када су у питању они елементи који су овим законом предвиђени као обавезни елементи уговора (члан 141. став 6),

31) поступа супротно обавези утврђеној чланом 141. став 7. овог закона,

32) уговори о кредиту, новчаном депозиту, улогу на штедњу, отварању и вођењу текућег рачуна, дозвољеном прекорачењу рачуна, коришћењу платне картице не садрже прописане обавезне елементе у складу са прописаним одредбама (члан 142, члан 148. став 1, члан 157. став 1. и члан 160. став 1),

33) не изврши обавезе предвиђене прописаним одредбама (члан 143),

34) промјенљиву каматну стопу уговори супротно прописаним одредбама (члан 144. ст. 3. и 4),

35) прије закључења уговора о јемству не прибави примјерак уговора о давању јемства, закљученог у писаној форми између корисника и јемаца (члан 147. став 2),

36) промјену вриједности камата, накнада и других трошкова који су промјенљиви не заснива на елементима уговореним у складу са одредбама овог закона, који се јавно објављују (члан 149. став 1),

37) измјену промјенљиве каматне стопе врши у роковима другачијим од уговорених и на начин супротан прописаним одредбама (члан 149. став 2),

38) кориснику не омогући да отплату кредита врши по истом типу курса који је примијењен при исплати кредита (члан 149. став 3),

39) на положени намјенски депозит ради добијања кредита не примијени исти метод обрачуна камате на депозит који је примијењен на обрачун камате на кредит (члан 149. став 4),

40) кориснику стави на располагање кредитна средства прије истека рока дефинисаног у члану 150. став 1. овог закона,

41) у случају пријевремене отплате кредита кориснику, који је о томе унапријед обавијестио банку, не умањи укупне трошкове кредита за износ прописан чланом 151. став 1. овог закона,

42) од корисника наплати накнаду за пријевремену отплату кредита у случајевима из члана 151. став 3. овог закона,

43) од корисника за пријевремену отплату кредита наплати већу накнаду од прописане чланом 151. став 4. овог закона,

44) обрачуна и наплати од корисника накнаду за писмену опомену супротно члану 153. овог закона,

45) корисника не обавијести о измјени уговорене промјенљиве каматне стопе прије почетка њене примјене и не наведе датум од када се она примјењује (члан 154. став 2),

46) уз обавјештење о измјени промјенљиве каматне стопе бесплатно не достави измијењени план отплате кредита (члан 154. став 3),

47) изврши пренос потраживања из уговора о кредиту другој банци или финансијској организацији која има дозволу Агенције – пријемнику и доведе корисника у неповољнији положај и изложи га додатним трошковима и о томе не обавијести корисника (члан 155. ст. 1. и 2),

48) условљавањем и уговаравањем своје претходне сагласности ограничава пренос права из уговора о кредиту на јемца или друго лице (члана 155. став 3),

49) корисника издавањем и достављањем извода не обавјештава о подацима и стању текућег рачуна по којем је уговорен кредит, примијењеним каматним стопама и промјенама каматних стопа прије њихове примјене, у складу са прописаним одредбама (члан 159. ст. 1. и 2),

50) кориснику рачуна не омогући да без наплате посебне накнаде подигне средства са свог рачуна у висини расположивих средстава (члан 159. став 3),

51) кориснику рачуна наплати накнаду за гашење рачуна (члан 159. став 4),

52) кориснику наплати накнаду за гашење платне картице (члан 160. став 6),

53) уговори о осталим услугама нису сачињени у складу са чланом 161. овог закона,

54) не поступа у складу са чланом 162. ст. 2. и 3. и ако кориснику наплати накнаду или друге трошкове за подношење и поступање по приговору,

55) не води пословне књиге и не сачињава финансијске извјештаје у складу са чл. 164. и 165. овог закона,

56) ангажује и именује привредно друштво за ревизију супротно чл. 169. и 170. овог закона,

57) не поступи по извјештају привредног друштва за ревизију у складу са чланом 174. овог закона,

58) не ангажује привредно друштво за ревизију ради обављања посебне ревизије и ревизије у случају статусне промјене и не поступи у складу са чл. 176. и 177. овог закона,

59) не објављује и не доставља финансијске извјештаје и додатно не извјештава Агенцију у складу са чл. 178. и 179. овог закона,

60) не објављује податке о пословању банке у складу са чланом 180. овог закона,

61) стекне власништво у подређеном друштву без сагласности Агенције (члан 217),

62) не пружи помоћ, не достави податке и не обавијести о промјени података у вези са планом реструктурирања банке и планом реструктурирања банкарске групе ако представља највише матично друштво у групи (члан 225. став 1. и члан 226. став 4),

63) не достави приједлог мјера и не отклони препреке за реструктурирање банке у складу са чланом 228. овог закона,

64) не поступи по захтјеву Агенције у вези са обезбјеђењем услуга и простора (члан 237. став 1),

65) не испуњава минималне захтјеве за капиталом и прихватљивим обавезама на појединачној, потконсолидованој или консолидованој основи (члан 250) и

66) не обезбиједи уговорно признавање реструктурирања властитим средствима банке у складу са чланом 256. став 1. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у банци новчаном казном од 2.000 КМ до 10.000 КМ.

(3) Уколико се у поступцима контроле утврди да је почињен прекршај у поврату у року од двије године, Агенција може за исти поновљени прекршај изрећи двоструки износ казне из ст. 1. и 2. овог члана.

Прекршаји за банке са сједиштем у
Федерацији Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине
Члан 286.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај банка са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине ако:

1) оснује организациони дио у Републици Српској без одобрења Агенције (члан 19. став 2),

2) без претходне сагласности Агенције изврши промјене које се односе на филијале и ниже организационе дијелове основане у Републици Српској (члан 22. став 3),

3) отвори представништво без сагласности Агенције у складу са чланом 24. став 1. овог закона и не поступи у складу са чланом 25. став 5. овог закона,

4) организациони дијелови не извјештавају Агенцију у складу са чланом 179. став 3. овог закона и

5) организациони дио не омогући обављање непосредног надзора и не сарађује са овлашћеним лицима Агенције у складу са чланом 190. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице новчаном казном од 2.000 КМ до 10.000 КМ.

(3) Банка са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине и одговорно лице те банке казниће се ако њена филијала или нижи организациони дио учини прекршаје из члана 284. став 1. т. 19) до 45) и члана 285. став 1. т. 29) до 54) овог закона, новчаном казном предвиђеном овим члановима.

Остали прекршаји надзорног одбора, управе и одбора за ревизију

Члан 287.

(1) Новчаном казном од 4.000 КМ до 20.000 КМ казниће се одговорни члан надзорног одбора ако:

1) не сазове ванредну скупштину у случајевима из члана 54. став 4. овог закона,

2) је дао неистиниту и нетачну документацију или је неистинито представио податке који су битни за обављање функције члана надзорног одбора, у складу са чланом 62. став 1. тачка 1) овог закона,

3) не одржи ванредну сједницу надзорног одбора и не обавијести Агенцију о датуму одржавања и дневном реду ванредне сједнице (члан 64. ст. 2. и 4),

4) одмах не обавијести Агенцију о наступању околности из члана 66. став 1. тачка 28) и члана 67. став 1. тачка 4) овог закона,

5) не обавља своје дужности у складу са чланом 67. став 1. т. 1), 2), 3) и 5) и став 2. овог закона,

6) именује чланове управе без претходне сагласности Агенције (члан 70. став 3),

7) не донесе одлуку о разрјешењу члана управе у року из члана 74. став 3. овог закона,

8) не достави писмену изјаву о имовинском стању и податке у складу са чланом 75. овог закона,

9) не формира одборе у складу са чл. 77. и 78. овог закона и ако одбори не поступају у складу са чл. 80, 81. и 82. овог закона,

10) не обезбиједи предузимање мјера по препорукама интерне ревизије у складу са чланом 97. став 2. овог закона

11) учествује у разматрању или одобравању правног посла између њега и банке, односно банке и лица повезаног са њим (члан 110. став 5),

12) не поступа са банкарском тајном у складу са одредбама чл. 126, 127, 128. и 129. овог закона,

13) не испуњава обавезе према савјетнику у складу са чланом 207. овог закона и

14) у вези са планом реорганизације пословања у реструктурирању не поступа у складу са чланом 254. овог закона.

(2) Новчаном казном од 4.000 КМ до 20.000 КМ казниће се одговорни члан управе ако:

1) не извршава надлежности у складу са чланом 71. овог закона,

2) без одгађања не обавијести надзорни одбор о околностима из члана 73. овог закона,

3) не достави писмену изјаву о имовинском стању и податке у складу са чланом 75. овог закона,

4) не обезбиједи предузимање мјера по препорукама интерне ревизије у складу са чланом 97. став 2. овог закона,

5) учествује у разматрању или одобравању правног посла између њега и банке, односно банке и лица повезаног са њим (члан 110. став 5),

б) не испуњава обавезе према савјетнику у складу са чланом 207. овог закона,
7) као претходни члан управе не сарађује са привременим управником у складу са чланом 211. став 8. или посебним управником у складу са чланом 239. став 5. овог закона и

8) у вези са планом реорганизације пословања у реструктурирању не поступа у складу са чланом 254. овог закона.

(3) Новчаном казном од 4.000 КМ до 20.000 КМ казниће се одговорни члан одбора за ревизију ако не поступа у складу са чланом 79. и чланом 97. став 2. овог закона.

Прекршаји других правних лица Члан 288.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај друго правно лице ако:

1) обавља послове које може обављати само банка (члан 4),

2) у свом пословном имену користи ријеч банка супротно одредбама члана 5. став 3. овог закона,

3) као кастодијан не открије Агенцији идентитет клијената за чији рачун управља акцијама банке у складу са чланом 35. став 2. овог закона,

4) стекне квалификовано учешће у банци супротно члану 41. овог закона и не поступа у складу са овим чланом,

5) не придржава се ограничења при стицању узајамног учешћа у складу са чланом 43. став 1. овог закона,

б) као стицалац квалификованог учешће у банци наслеђивањем, правним сљедбеништвом или другим стицањем независном од воље стицаоца поступи супротно члану 46. ст. 2. и 3. овог закона,

7) не прода акције по налогу Агенције у складу чланом 49. став 1. и чланом 50. став 2. овог закона,

8) Агенција том лицу одузме сагласност за стицање квалификованог учешћа из разлога прописаних у члану 50. став 1. т. 1) и 2) овог закона,

9) као купац пласмана поступа према дужнику и кориснику банкарских услуга супротно члану 119. овог закона,

10) не поступа са тајним подацима у складу са прописаним одредбама (чл. 126, 127, 128. и 129),

11) као привредно друштво за ревизију не поступа у складу са чл. 169, 170, 171. и 172. овог закона,

12) као привредно друштво за ревизију не обави ревизију за потребе Агенције у складу са чланом 175. овог закона,

13) као холдинг у стицању власништва у подређеном друштву поступа супротно члану 218. овог закона,

14) као највише матично друштво банкарске групе не утврди и не достави Агенцији показатеље прописане чланом 219. овог закона,

15) као члан банкарске групе не поступи у складу са мјерама Агенције из члана 220. овог закона,

16) као највише матично друштво и члан банкарске групе не пружи помоћ, не достави податке и не обавијести о промјени података у вези са планом реструктурирања банкарске групе (члан 226. став 4) и

17) као независни процјењивач не изврши процјену вриједности имовине и обавеза у складу са чланом 232. овог закона, као и процјену у складу са чланом 257. овог закона.

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у другом правном лицу новчаном казном од 2.000 КМ до 10.000 КМ.

Прекршаји физичких лица Члан 289.

Новчаном казном од 1.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) стекне квалификовано учешће у банци супротно члану 41. овог закона и не поступа у складу са овим чланом,

2) као стицалац квалификованог учешће у банци наслеђивањем, правним сљедбеништвом или другим стицањем независном од воље стицаоца поступи супротно члану 46. ст. 2. и 3. овог закона,

3) не прода акције по налогу Агенције у складу чланом 49. став 1. и чланом 50. став 2. овог закона,

4) Агенција том лицу одузме сагласност за стицање квалификованог учешћа из разлога прописаних у члану 50. став 1. т. 1) и 2) овог закона,

5) не поступа са банкарском тајном у складу са прописаним одредбама (чл. 126, 127, 128. и 129),

6) као савјетник не изради извјештај и не обавјештава Агенцији у складу са чланом 206. овог закона,

7) као привремени управник не извршава обавезе, не сачини извјештај и не обавјештава Агенцију у складу са чл. 211. и 213. овог закона,

8) као посебни управник не предузима мјере и не извјештава Агенцију у складу са чланом 239. ст. 9. и 13. овог закона,

9) као ликвидациони управник не извршава дужности и обавезе у складу са чл. 267. и 271. овог закона и

10) као ликвидациони управник врши исплату обавеза супротно редослиједу приоритета прописаних чланом 269. овог закона.

Прекршајни поступак Члан 290.

(1) Прекршајни поступак покреће се и води у складу са прописима којима се уређује прекршајни поступак.

(2) Утврђивање одговорности и изрицање мјера у складу са овим законом не искључује утврђивање одговорности и изрицање мјера утврђених другим законима.

(3) Ако банка у свом пословању не извршава обавезе и задатке, као и не предузима мјере и радње дефинисане прописима који уређују спречавање прања новца и финансирања терористичких активности, Агенција предузима мјере, издаје прекршајне налоге или покреће прекршајни поступак у складу са тим законом.

ГЛАВА XIV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Доношење подзаконских прописа

Члан 291.

(1) Агенција ће донијети подзаконске прописе предвиђене овим законом у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, осим подзаконских прописа из чл. 221. до 259. овог закона које ће донијети у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) До доношења прописа из става 1. овог члана примјењују се подзаконски прописи који су важили на дан ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са овим законом.

Усклађивање пословања банака

Члан 292.

(1) Банка је дужна да своје пословање, организацију и опште акте усклади са одредбама овог закона и прописима Агенције у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, осим одредбе члана 36. став 3., којом је уређен однос допунског и основног капитала, а са којом су банке дужне да се ускладе у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Банка је дужна да планове опоравка из чл. 101. и 105. овог закона достави Агенцији у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу подзаконских прописа Агенције из чл. 102, 104. и 105. овог закона којима се уређује садржај плана опоравка.

(3) Банка која није извршила усклађивање уговорних обавеза из члана 129а. Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 44/03, 74/04, 116/11, 5/12 и 59/13), дужна је да усклади уговоре са одредбама тог члана у року од два мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Израда планова реструктурирања

Члан 293.

(1) Агенција ће израдити планове реструктурирања из члана 224. овог закона за банке које на дан ступања на снагу овог закона имају дозволу за рад Агенције најкасније у року од годину дана, а планове реструктурирања банкарске групе из члана 226. овог закона најкасније у року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу подзаконског акта Агенције из члана 225. овог закона, којим се прописују подаци и информације које банке достављају у сврху израде плана реструктурирања.

(2) Агенција може покренути поступак реструктурирања и примијенити инструменте реструктурирања у складу са овим законом независно од тога да ли су израђени планови реструктурирања из става 1. овог члана и планови опоравка из члана 292. овог закона.

Започети поступци

Члан 294.

Поступци за издавање дозволе за рад банке и осталих сагласности Агенције који су започети до дана ступања на снагу овог закона, завршиће се у складу са одредбама Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 44/03, 74/04, 116/11, 5/12 и 59/13).

Престанак важења закона

Члан 295.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 44/03, 74/04, 116/11, 5/12 и 59/13).

Ступање на снагу

Члан 296.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-021-1571/16

Датум: 28. децембар 2016. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

Службени гласник РС број: 19/18 од 06.03.2018. године

Након савјетавања са изворним текстом утврђено је да је у Закону о банкама („Службени гласник Републике Српске”, број 04/17) учињена техничка грешка, па на основу члана 189. став 3. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 31/11 и 34/17), генерални секретар д а ј е

ИСПРАВКУ
Закона о банкама

У члану 96. у ставу 5. ријечи: „овлашћеног и интерног ревизора“ замјењују се ријечима: „овлашћеног интерног ревизора“.

Број: 02/4.01-4-011-376-1/18

2. марта 2018. године

Бања Лука

Генерални
секретар,
др **Марко Аћић**, с.р.

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНИ ЗАКОНА О БАНКАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Члан 1.

У Закону о банкама Републике Српске („Службени гласника Републике Српске“, бр. 4/17 и 19/18) у члану 107. у ставу 2. број: „5“ замјењује се бројем: „15“.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 02/1-021-584/19
Датум: 13. јуна 2019. године
Бањалука

**ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Недељко Чубриловић, с.р.**

ЗАКОН О БАНКАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
(Текст предложене измјене уграђен у основни текст Закона)

Највећа допуштена изложеност
Члан 107.

(1) Забрањено је да изложеност банке према једном лицу или групи повезаних лица након примјене технике смањења кредитног ризика прелази 25% њеног признатог капитала.

(2) Највећи допуштени износ кредитних потраживања који није обезбијеђен колатералом у складу са прописима Агенције према једном лицу или групи повезаних лица може бити највише до **15%** признатог капитала банке.

(3) На укупну изложеност банке према њеном надређеном и подређеном друштву и са њима повезаним лицима примјењују се ограничења прописана овим чланом.